

31284

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 12-వ తేది శుక్ర వారము
(శ్రీ) క్రోధననామ సంవత్సరము, శ్రేష్ఠమాస బహుళ పక్షి ౬.

No. 62
సంచిక ౬౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు నొందియున్నది. సంచభాష నీటి చూచి కొనిన జానముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిడ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సార్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందుచు రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

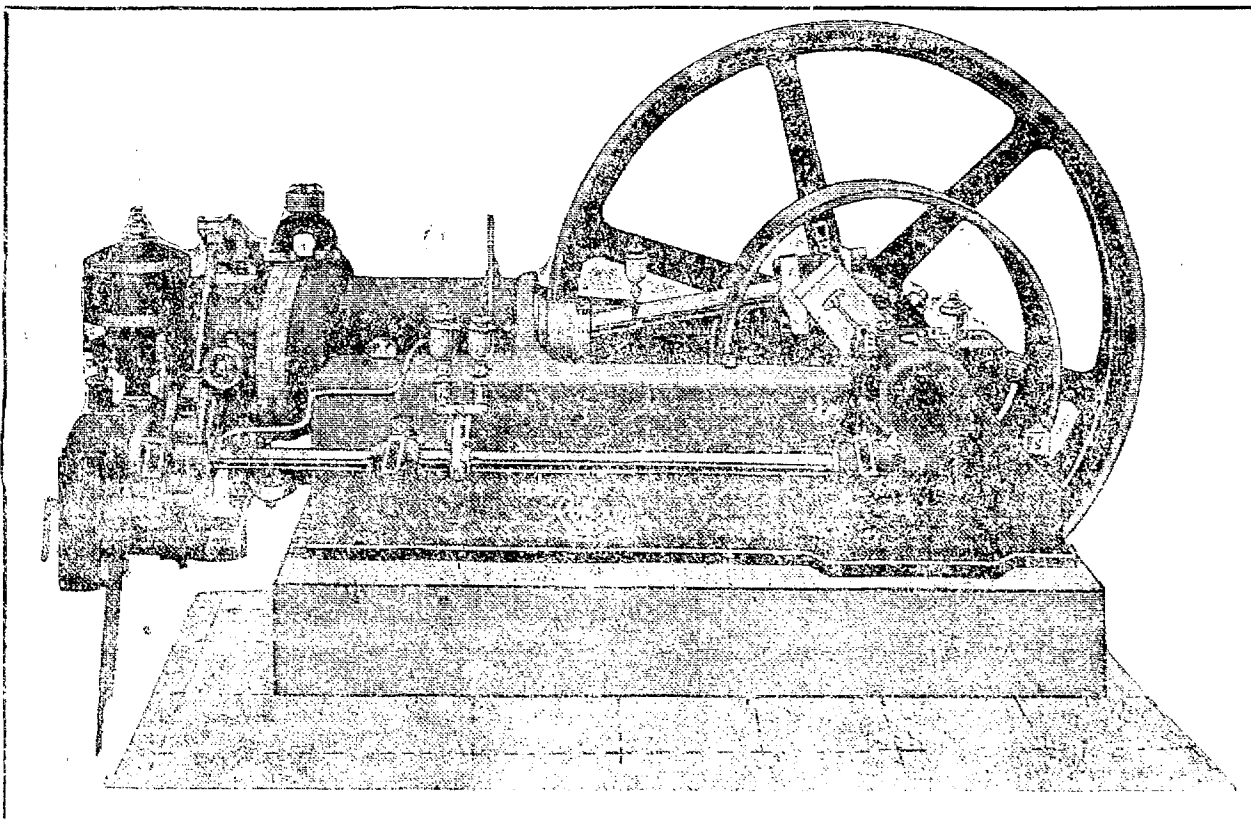

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 వైరి రోడ్డు, ఫోస్ట్ బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నెక్” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూటైపు సెమిడీ సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మడ్డి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చుగును
వేవరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
తెంపరు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు
సోల్ యేజెంట్సు:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegrams “LAKSHMI” Bezwada

(అన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపోర్టుచేసి స్టాకుయంచువారు “రాబ్ నెక్” గ్యాస్యూయింజనులు, ప్లాంబులకున్నా సోల్ యేజెంట్సు)

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

హౌం బాయి

"ఎంపైరు భీమాకంపెనీలో మీరు భీమాచేయుడు"

మిక్కిలి నమ్మకమైనది, ప్రీమియము చాల తక్కువ, హక్కుదారులకు సొమ్ము సకాలమున యివ్వబడును. (2)

గడచిన సం॥ రం బాలన్స్ షీటుకు, ప్రాప్తికృతుకు వ్రాయుడు. (548)

జెంగుళూరు బ్యాంకింగ్ లిమిటెడ్
152 కమర్షియల్ బిల్డింగ్

మద్రాసు బ్యాంకింగ్ లిమిటెడ్
9/10 సెకండు లైను బిల్డింగ్.

క్రీరబలాత్మకము

వారోగములకు ప్రత్యాయోగము నందిది. చలనశక్తియును ప్రభావమును పొందినందు. ఆంధ్రులు ఇదివరకు అనుభవించి యున్న దగుటచేత

ముక్త్యులరాజుగారు బహుధనము వ్యయించి, తమ సంస్థానవైఖ్యలచే తయారుచేయించి అందరికి లభ్యమగునట్లు చేసినారు. ఈ తైలము అన్ని వాతవ్యాధులను బోగొట్టును. మనోవ్యాధిగలవారికి, శిశుప్రవృత్తిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. నరములకు బలమునుగలిగించి శరీరదృవ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారికి, ముఖవ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారికి మంచిది. వారోగములను అనేకమంది దీనిని నేర్పించి విముక్తులయినారు. మాయనభవమున, వాతవ్యాధులకు ఇంతటి మందులేదని నమ్మకము గుడినది. దావ్యగ శోమనుగారుకూడ మెచ్చుకొన్నారనటను బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియ గలదు. సంస్కారాధిక్యమునుబట్టి మూడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాహతునుబట్టి ఏదికావలసిన వాడు దానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. జీవధము వాడువిధము మందులో పంపబడును. ఇది వైద్యులమునకే గాక లోపలికి పుట్టుకొనుటకు సుపయోగించును. 7 సాగు ఆవర్తితమైనది 4 అవున్సులు 2.0-0. 21 సారి ఆవర్తితమయినది 4 అవున్సులు 5.0-0. 101 సారి ఆవర్తితమయినది 1 అవున్సు 8.0-0. 4 అవున్సులు 12-0-0.

ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కమీషను రేటు: పొమ్మభర్తలు నేరు.

అడ్రసు:— మేనేజరు. ఆర్వరసాయనశాల, ముక్త్యుల, కృష్ణాజిల్లా.

జర్మనీ వారికి మూల వ్యాధిని నివారించుట ఎట్లు తెలియును.

ప్రపంచమందు అంతటనుకీ వేసకునేలుమంది **హడెన్ సాను** వాడి స్వస్థత చెందియున్నారు.

గొప్ప జర్మనీ మూలవ్యాధినివారికి. బర్లిన్ నేట్లు విశ్వవిద్యాలయ క్లినిక్ నందు మూలవ్యాధికి గల జీవధము **హడెన్ సా** యొక్కటియే. **హడెన్ సా** తప్పక మూలవ్యాధిని ఎండబెట్టి, రాలనట్లు చేయును. మరి యొక్కక్షణముకూడ వ్యాధిచే బాధపడవద్దు. నేడే ఒక బ్యూటును కొనుడు. ధర 1 కి రూ 2.4-0 ప్రత్యేకస్పాటుతో పెద్దపైజాది గలదు. పూర్తిగా తృప్తిలేనిచో పైకము వాపయ్యబడును.

చురుకుగా పనిచేయునట్టి ఏజెంట్లుకావలెను.

Sole Agents:—THE INTERNATIONAL TRADERS,
1961 Sankdi Sheri. Telegram—"Special." AHMEDABAD

Agents for Andhradesa:—Mr. K. A. RAJU, Goraga, Post Vissakoderu, Tp. Bhimavaram, Kistna Dt.

Agents for Madras Presidency:—
Messrs, DADHA & Company, Esplanade, MADRAS.

Agents for Mysore & Goorg:—
Messrs JONES & Co., No. 5, Gundopenth Street, Bangalore city.

AGENTS for Travancore:—
KRISHNA & Company, Trivandrum.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

విశ్వవత్సవభాగ్యము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును. జేవట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.

శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ధక్తపాటలు, శ్రీమతి కల్పమంది తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. 0 4 0

ఆరాధనపిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము: (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి) 0 8 0

హిందీ మొదటివాచకము దీక్షా ... 0 6 0

శిల్పకాముది (నిఘంటువు) జేబులోనిముడునది ... 1 4 0

బోమ్మ భర్తలు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు కెట్లపిడి, మద్రాసు.

జూ బు లు

ప్రథమ అఖిలభారత శిష్టకరణ సమ్మేళనము జలుమూరు

ఈ సమ్మేళనము గంజాంజిల్లాలోనున్న జలుమూరున మేనెల 30-31 తేదీలలో విజయనగరనివాసు లైన శ్రీయుత బెహర నూర్యనారాయణశాస్త్రి, బి. ఏ. బి. యల్., మహాశయుల యధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. ఈక్రింది తీర్మానములు సభామూలమున దీర్చానింపబడినవి.

కళాకాలవిద్య ఈశులమునందు చాల తక్కువగ నున్నందున, దానిగూర్చి యీశులము వెంటనే జాగ్రత్తపడి, ప్రక్రమమైన మార్గములలో నొక ధర్మవిద్యార్థిని నిధిని స్థిరపరచి, కళాకాలలో జరుపు పేదవిద్యార్థులకు ధనసహాయము చేయుటకు ఈసమ్మేళనము సలహా నొసంగుచున్నది.

ఈశులము చాల పేదటికములోనున్నందున గవర్నరు మెంటు వారు కరుణించి యీశుల బాలరతు బాతశాలలో సగముజీతపు సహాయములను అనుగ్రహించియుండిరి. దానిని నిపుడు తీసివేసి, పావర్తి శిక్షి కెట్టును బాలురు కనవరచాలసినదని కానించి యున్నారు. అట్టి కానినములను దొరతనమువారు తొలగించి, పూర్వమున జరుపుచున్నట్లే యాసగముజీతపు సహాయమును ఈశుల విద్యార్థులకు వయచేయుటకును, వ్రాయ ౯ అండు పెక్కికల్ విద్యలను చదువు విద్యార్థులకు ధర్మ విద్యార్థి జేతనములు (స్కాలరుషిప్పులు) దయచేయుటకును, యమ్ బి. సి. యమ్. చదువు నొక ఒరియా విద్యార్థికి గవర్నరు మెంటువారిచ్చుచున్న రు 20 లు విలువ గల మాసికధర్మజేతనమును తిరిగి యనుగ్రహించుటకును, ఈశుల బాలబాలికలు విరివిగా నుండు పాఠశాలలో వీరి చుత్తభాషయగు ఓడ్రమును బోధించు నుపాధ్యాయులను ఏర్పాటుచేయుటకు, ఈసభవారు దొరతనము వారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

మ్యునిసిపలు, తాలూకా, జిల్లాశాఖలలోను, ఎక్కువ కేవల్ సభలలోను ఈశులములను ఎందుకొనటకును ఉత్సాహము లేన్నకొను విషయములో దొరతనము వారు ఈశులములకు దగిన ఆసకాశములను గలిగించుటకును ఆడుపిల్లలకు గను బాల్యవివాహములను మాని, రజస్వలాత్మకము (ఈశులములో నున్నట్లే) ఎనిమిది దేండ్లకు దక్కువ కాని వియములో వివాహములను ఈశులము లొనర్చుటకును ఈశుల చరిత్రాధికములను బ్రకటింప పత్రికలకు దగిన సహాయము చేయుటకును

హిందూ రిలేజియన్ ఎండోవ్ మెంటు అట్టును స్థాపించిన ఇండియా రాజప్రతినిధివారికిని, దాని సమలులోనికి దెచ్చిన గవర్నరుగారికిని వందనము లర్పించుటకును

అఖిలభారత శిష్టకరణ సమ్మేళనము ప్రతిసంవత్సరమున సమావేశపరుచుటకు గాను అఖిలభారత శిష్టకరణ కేంద్రసంఘము వివిధప్రదేశములనుండి యెక్కుకొనబడిన బంధుసభ్యులు 50 గురతో స్థాపింపబడుటకును, సదరు కార్యక్లాపము రాబోవు సమ్మేళనమువరకు జలుమూరులో నెలకొల్పబడుటకు, జిల్లా ఫీర్కాసంఘములు స్థాపింపబడి యవి కేంద్రసంఘమున కనుబంధముగా నుండుటకును, ఈక్రింది మహాశయులతో కేంద్రసంఘము ఆయత మగుటకును తీర్మానింపబడినవి. రాబోవు సమ్మేళనమును విశాఖపట్టణ జిల్లావా రాహ్మీనించిరి.

అధ్యక్షులు:—శ్రీమన్ బెహర నూర్యనారాయణ శాస్త్రి, బి. ఏ. బి. యల్., విజయనగరము.

ఉపాధ్యక్షులు:—బెహర క్యామనుందరరావు గారు, ఆయుర్వేదరత్నము, బరంపురం. 2 రఘుపాత్రుని వెంకటనరసయ్యగారు, రాణ.

ప్రధానకార్యదర్శి:—డబ్లిర్ అసంతజగన్నాథరావు పాశులు, జలుమూరు.

సంయుక్త కార్యదర్శులు:—1. గర్బాం అప్పారావు బి.ఏ. గారు, విజయనగరము. 2. బెహర సన్యాసిరాజుగారు, జయపురము. 3. దుర్గమహంతి ఆదివారాయణపాశులు, సోంకేట.

ఉపసంహారము:—భారతదేశములో నన్ని చాతులును తమకులసభలను గావించుకొనును సంఘజీవనలాభమును బొందుచున్నవి. అట్టి యుత్సాహమున బాల్సనుటకు శిష్టకరణకులము ఆయత్తమై యీప్రథమసమ్మేళనమును విఖ్యాతపల మైక జలుమూరు పురమున సమావేశమయ్యెను. కలకత్తా మద్రాసు నదుమునున్న వివిధప్రదేశములనుండి రమరమి అటువందల సభ్యు

కోల్ మాన్స్ ఆవపిండి

రుచి పోయిన మంచి రుచిని కలిగించును

వ్యాధిగ్రస్తులకు ఇది దివ్యవరము

కోల్ మాన్స్ ఆవపిండి

సంబారంపొంది:—ఆహారమునకు మంచిరుచిని కలిగించును. యితర పంజాబంపాడు లన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది.

పచ్చడి:—(కొంచెము పిల్లచేళ్ళుటచేర్చుడియగును) ఉడకపెట్టిన, ప్రేర్చిన, లేక వేపబడిన కూరగాయలు, చేపలు, మాంసము మొదలగువాటితో చేర్చిన ఆహారము రుచి రెండింతలగును.

పొక్కించుటకు:—పొక్కించుటలో దీనికి మంచి గుణముగలిగియుండుటచే వైద్యులచేత వాడబడుచున్నది. రెండురకములుగా విక్రయించబడుచున్నది. 1. రోగి పుడబ్బాలలోను, బుడ్లలోను విక్రయించబడును. వాటియొక్క విక్రయములు ముందులో ముద్రింపబడి యున్నవి.

వర్తకగుర్తును గమనింపుడు

No. 9.

AMRUTANJAN
Best Indian Pain Balm.
Price 10 As.
**Amrutanjan Depot,
Bombay & Madras.**

అమృతాంజనము

నకలవిధములగు నొప్పులకును

సంజీవివంటిది

ప్రతిపాపులో దొరకును

వెలసీసా 1-కి 0-10-0.

అత్యంతాంజనం డిపో, మదరాసు.

లు సమ్యేకమునకు విచ్చేసి యుండిరి. సభ్యులకు సంత్కృతికరములుగా నన్నియేర్పాటులు జలుమూరు స్థానీయావ్యవసంఘమువారు గావించినారు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు శ్రీమాన్ డబ్ల్యు. ఆనంతజగన్నాథరావు మహాశయులు సంత్కృతికరములుగ సర్వకార్యములు నెరవేర్చి సభ్యులవందనము లందుకొనిరి. జలుమూరు నివాసులు కీ|| శే|| బ|| పండితవర్మ డబ్ల్యు. కృష్ణమూర్తి కూరిగారు, కళింగా పత్రికాధిపతులు, వీరిచాయాపతులు సమ్యేకసభసముఖమున వేలాడగట్టబడినది. కూరిగారి స్మృతిసూచకపద్యములు చదువబడి న పుడు సభ్యులు కన్నీటికాల్చుల బరిపించిరి. డాక్టరు రామమూర్తి మణిపాత్రో మహాశయులు తనయ శ్రీమతి అన్నపుర్ణాదేవి బాల్యాయితమును ఉత్కృత భావలోను ఆహ్వాన పద్యము లాంధ్ర భావలోను మనోహరముగ జపింపందన ఆచారిత్రక కానుకలు బహుమాన మీయబడెను. పురాణశ్రవణము రమణీయముగ జరిగెను. ఈ ప్రాంతములలో విఖ్యాతిపొందినాడు శ్రీమాన్ తొనంగి నూర్యనారాయణ దాసుగారు సావిత్రిధను జనరత్నపాత్రముగ వినిజెప్పినారు. పాల్కొండనివాస శ్రీధర్దా విలాసనాటక సంఘమువారు రెండు నాటకములు బహురమణీయముగ బ్రదికించిరి. ఆంధ్రలోక మిట్టి నాటకదళమును ఎంతవీరిన నాటకకళ మణిత ప్రకాశిల్లును.

బహుభాషాభివృద్ధులును, లోకోపకారపరాయణులైన రాజా శ్రీ విక్రమదేవవర్మ మహాశయుల కీయావత్కులము నిరఘోషము. ఉత్కృత సమ్యేక సీసభ మాతృభక్తిని గనబఱచుచున్నది. ఇట్టి సమ్యేకమునకు మార్గదర్శకులును ప్రోత్సాహకులును అయిన శ్రీయుత సాహిత్యసరస్వతి డి. యస్. శర్మ సహాశయులకు ఈ మహాసభ సన్మహద మొసంగుచున్నది.

డబ్ల్యు. ఆనంత జగన్నాథరావు పాఠకులు.

అఖిల భారతశివకరణ సమ్యేక కార్యదర్శి.

శ్రీ శివారామ ఆంజనేయనాటక

సమాజమువారు

13-6-1925 తేది శనివారమునాడు ఏలూరులో

సావిత్రి నాటకమును

ప్రదర్శించుదు

శ్రీయుత జొన్న విత్తల శేషగిరిరావుగారు సత్యవంతుని త్రన ధర్మింతురు.

మోతే నారాయణరావు.

విద్యజనుల కొక విజృంభి

కంకంటి పాపరాజు ప్రధానునిచే రచియింపబడిన శ్రీమదుత్తర రామాయణమున పంచమాశ్వాసమునందు ఆగస్త్య మహర్షి శ్రీరామ చంద్రునితో హనుమంతుని జనన వృత్తాంతము తెల్పు సందర్భములో:—

ఉ. చండక రావ్యయాంబునిధిచంద్ర ఘోషావహ యాసమీరపు, క్రుండు మహాత్ముఁ డానెకద తొల్లిటిపుటుక నేకపాదకు, ద్రుం దితడండుఁ గొండలు బుధులొగడి యింపుడు రారహస్యమెవ్వం డెఱుంగుం జరాచర భవంబు లెఱింగిన నీవు దక్కరాక

కా. సాక్షాచ్ఛంబుండు గాకయున్నగలవే చర్మింప నీకార్య దై, ర్య డెంతి ప్రతిభాప్రభావములు రుద్రాంకంబునంబార్యుతి, కుక్షిన్యృద్ధివహించి బావకునిలోఁ గొన్నార్లు వర్తించియీ, యక్ష యృద్ధుని పిమ్మటం జనన గర్భాంతర్భద్రభాసిరెక|| చం. అనిలు వరంబుచేఁ దివస సంజనకొ జనియించి జన్మమె, ల్లిసపుడె

అనికాక్రచ్చెను. హనుమంతుని జనన వృత్తాంతములో నాత డంజనీదేవిగర్భమున నెట్లుద్భవించెనో విరళముగా నుత్తర రామాయణమునందే చెల్పుదు నేయబడినదిగాని 1. ఏకపాద దుద్రుని వృత్తాంతమున్ను, 2. హనుమంతు పావకునియం జెట్టి రూపున నుండెనో 3. పార్వతి కుక్షియం దెప్పు డుండెనో మొదలుగాగల విషయములనుగూర్చి విశదముగా నందువ్రాయ జడియుంటలేదు.

ఆయావిషయములను చెల్లినకొన గురూహ లుండనై నాకు సందర్భ పడిన బండితుల గొండల నడిగియు విఫల మనో రఘుండ నైతిని. ఈ సంగతు లొక యంశములోనాకు ముఖ్యావ సరములైయున్నవి. కావున పండితోత్తములు నాయం జను గ్రహ ముంచి వైవిధ్యములనుగూర్చి సంగ్రహముగా పత్రికా ముఖమున చెల్పుచు నానివయము శేయగ్రంథములలో చెల్లపబడినవో గూడ నానతియ వ్రాశితులు.

వింజమూరిపారసారధి

టీచర్. యస్. టి. వి. యస్. హిందూ హైస్కూలు, పెంటపాడు.

బాపట్ల తాతాకా వేల్దోలు శివారావుగారిపాలెము గ్రామ కాపురములైన శ్రీ రామసేని అంకమ్మగారు, సదరు గ్రామములో కొందరిని ప్రోత్సహించిమొన్నటికుపాను బాధితులగు సదరుగ్రామ బీదలకు నన్యమూలకముగా ధనమూలకముగా నుమారు రు 200.0-0 రెండువందల రూ పాయలు సహాయము చేయించి యుండిరి.

శ్రీ తల్లి ప్రేమను

అన్నవరం గ్రామములోఁ గొండవై నిలసిన శ్రీ వీర వేంకట సత్యనారాయణస్వామివారి దర్శనార్థమై నిరంతరము వచ్చు భక్తులసంఖ్య యొక్కవగానున్నపుడు శ్రీ తల్లిప్రేమను వర్ణ మేలుబండి ఆగుట లేకపోగా ప్యాసింజరు బండియొనకు అధముము రెండు నిమిషములేని యాగుట కష్టముగనున్నది. దారాసుతాదులతో మ్రొక్కుబడుల సాహసంతో స్వామి వారిని దర్శింప నరుగువారు పొందుచున్న క్రమము వర్ణింపవలసి కానివగుటచే రైల్వేకంపెనీవారు ఇచ్చటనాగును రైలుబండ్లు అధము మైదునిమువ లేని యాగునెట్లుత్తరవాసంగు టావేశ్యకము. ఇందునగూర్చి దేవస్థానపు ధర్మకర్తలును భక్తాగ్రేసరులును తగు విన్నపముల నంప నర్థియచున్నాను. రైల్వేవారును ఈ యిక్కట్టును తొలగింప వేడుచున్నారు.

ఒక యాత్రికుడు.

ప్రకటన

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా బంరులోపున్న కృష్ణా కోటప రే టివ్ బ్యాంకులో పనిచేయుటకు బ్యాంకుపని అను భవముగల ఒక గుమాస్తా కావలెను. శీతం యో గ్యతనుబట్టి రు 30 మొదలు 40 వరకు యియ్య బడును. రు 1000 లకు హామి యియ్యవలసి యుండును. దరఖాస్తులు వ్రెసిడెంటు కృష్ణా కోటప రే టివు బ్యాంకు, బందరు, అని పంపవలెను.

దీ డక్కన్ మిల్లు స్టోర్సు కంపెని

లిమిటెడ్., బెజవాడ.

సోల్ పర్సెజింగు ఏజంట్లు ది మర్కంపైల్ వజెస్సి

7/3 ఓల్డుకోర్టుహానుకార్నరు, కలకత్తా.

స్థింబంజనులు, బాయలరులు, ఆయితోయంజనులు, రైనుమిల్లులకు కావలసిన చెపిండిన్ను పొల్లురులు వగైరాలు మెషినులు, మోటారుకారులు, పోనోగ్రాఫులు, వాచెస్, ఎలక్ట్రోడైనమోలు, స్టేషనరీ మొదలైన యేనామానులు కావలసి పున్నను సరసమైన ధరలకు సప్లయిచెయ్యబడును. ఒకే ప్రాయలు అర్జరుయిచ్చి మానమ్యకము చూడగోరినాము.

బంగారు వెండినగలలో

విని కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి

మాకు చిన్నవి పెద్దవి అను వ్యత్యాసము లేదు. కష్టము నులభ్యము అను భేదములేదు. పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు వచ్చినను ధరలయందు వ్యత్యాస ముండదు. ఎంతకాలము గడిచినను మాబిల్లుతో మీరు మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పుటి బంగారధరనుబట్టి వైక విచ్చెదము. అర్ధరచ్చిన తృప్తిరముగా లేనిచో, మరియొక నగల యిచ్చెదము. లేక వైకము కావలసినను తిరిగి వాప సిచ్చెదము. సవరం బంగారును సీమెండికి పూచీరిచ్చెదము. యీత తెలుపనేల! మా కాలదారులకు తృప్తికలిగింతుమే మా ముఖ్య ఉద్దేశము. 172 ఫులులుగల విచిత్రమైన క్యాటలాగు గు. 1-0-0

ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదఫా రాగోరెనము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టికంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మిక్కిలి
మేల్కొనకము

త గి న ధ ర

చాలకాలమువరకు
మన్నును

కాతాచారులకు మాయండుగల నమ్మకమే

మాఖ్యాతికివునాదివంటిది

లాంపులు, గ్లాసుసానులు, గాస్లైట్లు, ప్రిమమ్స్టేలు, కట్టరి

మొదలగువాటిని

మేము నేరులో తెప్పించుచున్నాము

నయచేసివచ్చి మాప్రదర్శనశాలనుచూడుడు

THE MADRAS GLASSWARE TRADING Coy.,
ESPLANADE — MADRAS

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు సుమారు (5000) అయిదు శేలతెలుగు మాటలు అకారాదిగా (వాసి వానికెదురుగా) హిందుస్తాని, ఇంగ్లీషు, అరబు మరియు చేర్చబడినవి; ఏపదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టి గ్రంథము వెలువడి యుండలేదు. ఇది వచ్చినచో గురిపడవచ్చు వక్రరూపేపండ్ల వైభావము మాటలందు క్లిష్టములును, ఇది స్కూలులందున్నవన, విద్యార్థులకు, లాఠియర్లకు గుమాస్తాలకు, వర్తకులకు, ప్రమాణికులకు, పండితులకు, పాఠశాలకు సమస్త జనలకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అంశాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపఁగలవని నిరూపణముగఁ జేప్పవచ్చును.

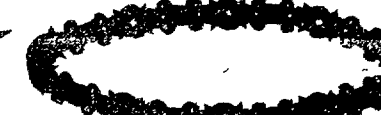
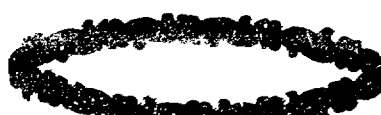
వేద్యసహవాసఫలితము

(పద్యకావ్యము)

వెల 4 అంశాలు

ఇది తెలుగుభాషలో జరిగినకథ. ఒకఁబుడత్యంత ధౌర్భ్యమున నమిచి త్రుమఁగూడఁ జెట్టుబయ నాతని కుమారుఁడు వేద్య లోఁబడఁడై తద్విత్రమంతయు శేషకర్పించి తుడకు దానిచే వెడలగొట్టుబడి యడవుల పొడైపోవుచున్నాడు. మిక్కిలి చక్కఁగా వ్రాయబడినది. బుద్ధివృద్ధి, శ్యామాశ్మ వర్ణము జనువులో నప్రతి పుష్కమానను. ఇందలి నీతిశృంగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది చదున మొదలగుచో పూర్తియగునాటకు వినున బుద్ధివోడదు.

చిరునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

నమ్మకమును కొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము
ది ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మావద్ద అనేకరకములు కొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుములు, కానుకలనుబట్టిగఁ జేకొలు మొదలు బంగారు నగలు న్ను, నగరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డగలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకము లు, మొదలగునవన్ని వెండి రైలుకూబాలు, టంబ్రు, పేలగిన్నెలు కాపి నెట్టు మొదలగు పాత్రసామనులను అనేక రకములు కాట్లగొలుములు, మెడలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న చాచివేడికిని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపను తీసుకొనబడును.

ప్రావైరు — కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనకపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్లు.

మత్రా, గోకుల్, బృందావన్ చరిత్రాంశములు

పి. హెచ్. జగదీశ చంద్రన్ గారు

తొల్లి మధురానగర మని విరాజిల్లుచుండిన పద్దినమే ప్రస్తుతము మత్రా యనబడుచున్నది. యమునానదీతీరమున పవిత్రప్రదేశమున నిర్మింపబడి భాగవతమున వర్ణింపబడిన శ్రీతిగా శోభిల్లుచుండినది. కంసాసురుడు దీనిని పాలించుకాలమున ధర్మరాజ్యములకు తిలకప్రాయము నహించియుండెను. ఇప్పటికి కంసాసురుని కోటగోడ శిథిలమైయున్నది. దీనిని కంసాసురభిలాషుని పిలుచుచున్నారు. యమునానదీతీరమున సతీభూట్ విక్రావళూట్ యాత్రాపరులు స్నానములు గావించి మొదలు ద్వారకాధీశ అను చంద్రకాంతశిలతో నిర్మించినదేవాలయమును గాంతురు. పిదప కృష్ణజన్మస్థానము, కారాగృహము, దేవకీతనుదేవమందిరము గాంచి శోహోరులు పెట్టుచుండురు. ప్రస్తుతమున మత్రా ఆర్యసమాజములకు స్వగృహముగానున్నది. ఇచ్చటనే ఆర్యసమాజస్థాపకంధగు స్వామిదయానందపరస్వతి తనవైకేతనున సంస్కృతవిద్య నభ్యసించి వేదశోధనగావించిన స్థలముననే ప్రస్తుతపు ఆర్యసమాజము స్థాపింపబడినది. ఇచట నేను మత్రాయం దుండుతరి ప్రతిదినము హిందూ ముసల్మానులకు తర్కవాదములు జరుగుచుండినవి. వేదమునది మానవనిర్మితమా దైవవృష్టియాయని వాగ్వాదములు జరుగుచుండెను. 31వ తేది రవివారము సాయంసమయమున స్వామిశ్రద్ధానంద మహాశయుడేతెంచి ఉరుదుభాషయం దుపన్యసించెను. హిందూమహమ్మదీయసఖ్యమునకు ఈ మహాశయుడు విశ్వప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు.

గోకుల్ అన బరగున దొక చిన్ని గ్రామము యమునానదీతీరముననే మత్రాకు శ్రోతమారమున నిర్మింపబడినది. శ్రీకృష్ణుడు వైశంపయన బాల్యక్రీడలు రాసక్రీడలు జరిపిన స్థలములు మెండుగనున్నవి. గోపికలగృహముల ప్రవేశించి తీరదధి ఘృతముల తన్నురించిన స్థలములను అర్చకులు చూసెదరు. పూతనభిల్లా యను చిన్నగుట్టయందే కృష్ణుడు పూతన యను రాక్షసిని సంహరించినది. వెండియు నందగోపుని గృహము శిథిలమై జీర్ణమైన కోటగోడయందున్నది. బ్రహ్మాంధఫూట్ అను స్థలంబున కృష్ణుడు మన్నుతినుటకు మాత చూచి గద్దపర్వరముతో దండించి కొట్టినపుడు త్రిలోకములను విశ్వసహదర్శనము జూపి తన నిజావతారమును మాత కెరుంగజేసినాడు. ఈ గోకులమున వివిధ పశుపక్షిజాతి భేదరములు మొంతు. శిథిలమైన బురుజులు కోటగోడలు లెక్కకు మిక్కిలి.

బృందావని మనబడవలది యూ వైరెండుస్థలములకంటె పరమపావనమైనది. శ్రీమత్రావైరెండుచే శుకపికళారికాదులచే ప్రవేశిల్లుచున్నది. శ్రీకృష్ణుడు గృహస్థాశ్రమమున ప్రవేశించి తానొనరించిన కార్యములు జరింపుస్థలంబు లున్నవి. యమునానదీతీరమున శేఖిఫూట్ యను స్థలమున కేశి యను రాక్షసుని ప్రాంతమైనది. కాశీఫూట్ వద్ద కాశీనాగుని మురించెననియు, చిరభూట్ వద్ద గోపికలతీరం నవహరించెననియు నిచటి ప్రజల నమ్మిక. నేచాడుంజీ యువనోట కృష్ణుడు గోపికలతో నాట్యమాడినస్థలమని ప్రస్తుతమున ఆస్థలమును పరమపావనమని పూజ భావించుచున్నారు. ఇచ్చట దేవాలయములు వేన వేలు గానున్నవి. అక్కరకాలమున రాజా మానసింగ్ చే నిర్మింపబడిన దేవాలయము శిల్పకళానైపుణ్యముచే దేదీప్యమానముగా చరిత్రకారల కత్యాశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది. ఇచ్చటి వంగదేశ ఘటం (తెంగాతీరు) విశేషముగా నున్నది. ప్రేమ మహావిద్యాలయ మనది హిందీచూడాభావలం బ్రజలకు గరపుచున్నది. బృందావనము హరిద్వార పృషీకేశ పుణ్యస్థలములకంటె పరమపావనమై, కుబేరుని పట్టణము బోలి యున్నదని చరిత్రకారులచే వేసోళ్ల బొగడబడుచున్నది.

ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథములు

శృంగార శ్రీనాథము శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర	2-0-0
చాటుపద్యమణిమంజరి (ద్వితీయభాగము)	1-6-0
ప్రబంధరత్నావళి	1-8-0
మూన్నాళ్ల ముచ్చట	0-4-0
సప్తపదము ('తిరుప్పావై'కి తెనుగు)	0-8-0
భగవదజ్ఞాకము (ప్రహసనము)	0-8-0
మణిమంజరి ఆఫీసు - తిరువల్లి క్లౌని మద్రాసు.	

కార్యమును ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు పక్షమునకే వోట్లనీయుడు

ప్రజాసేవయే కాంగ్రెసువారి పరమోద్దేశ్యము

కొత్వాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

ఏదుబాపులు

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

సాపుకారుపేట

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

ఎస్.ఎస్.ఎస్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

ఎస్సారు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీపతిగారు

మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

తండియాపేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకర్ గారు

ట్రైవెలిస్ బేసిన్

ఎం. సింగారపేట శెట్టిగారు

కోపాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

జ్వరిపుల్ ఆర్మీగం విధిలో బహిరంగ సభ

యదాయితాహి ధర్మవ్యక్తానిర్వహితభారత అభ్యుత్థాన మధర్మవ్యక్త తదాత్మ్యతం స్వభావ్యహం. పత్రాణాం.....

.....సభనామ యుగేయుగే.

అను గీతావాక్యానుసారము ధర్మహాగరిగి అధర్మవృద్ధి యగునపుడెల్ల సాధుజన సంరక్షణ, దుష్టశిక్షణ గావించుటకు తానీ ప్రపంచము దుష్టబంధుడనని శ్రీకృష్ణభగవానుడు పల్కెను ప్రకృతియు ప్రపంచమందు మహాత్మ్య మోహనదాసు క రమచంద్ గాంధీయే ఆట్టి అవతారపునుడు. దేవాంశం భూతుడు అనును నిన్నటి సాయింబ్రము కాంగ్రెసువారికి ఓటు లొసంగుటకు ప్రచారము సలుపు బహిరంగసభకు అధ్యక్షులకు మేఫీ మహమ్మదుగారు తమ యువన్యాసమును ప్రారంభించిరి. అట్టి త్యాగమూర్తి, శాంతిస్వరూపి, సత్యవాక్పరిపాలకుడు, అహింసాధర్మబుద్ధుడు, మాతృదేశోద్ధరణకై దీక్షాకంఠుడగు మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద నడుచుచున్న కాంగ్రెసు ఉద్యమము, ప్రజాసేవయే పరమాధికారిగ నియత్యమును సం దుజేరి దేశసేవయే గాంక్షించు అధ్యర్థులకు మీ వోట్ల నొసం గుడు. పౌరులధనము సక్రమముగ వెచ్చించి వారికి సౌకర్యముల నొడగూర్చుట కాంగ్రెసేతమవారి విధి. అట్టి పురపాలకసంఘ ముందు నిష్పత్తివలకు పక్షముగావించుకొనిన జస్టి మవత్తము వా రేమి ప్రజోపయోగకరములకు కార్యములు గావించిరో పరిక్షించుడు! పుర పాలక విషయములలో నీటిసరఫరా, పురీకీర్ణము, విద్యుద్దీపములు, ట్రాముబండ్లు ము న్నగు విషయములలో నేమాత్రము యభివృద్ధిగలుగ లేదనుట నుష్టము. స్వరాజ్యక్షేమంకి 7 గురు ఆభ్యర్థులంతమాత్రము ల క్రితమే కాంగ్రెసేతమలో ప్రవేశించిరి. నాటినుండి కాంగ్రె సేతమలో వేతనములమూలముగాను తమిళర ఖర్చులమూలమున వెచ్చింపబడు విశేషఖర్చును తగ్గించుటకును, పురపాలకుసౌకర్య మును గలగజేయుటయందును, పంచసామంతుల తేముమును సా టించుటకును, మహాత్మునికి స్వాగతమొసంగుటకును ఎంతయో శిగ్గులుబడిరి. ఇతను ఆల్పసంఖ్యాకులగుటచే సర్వత్ర జయద్రుల

గుటకు సాధ్యముగుటలేదు. కాన తాను కాంగ్రెసుపక్షమువారి కే వోట్లనిచ్చి రాజోపు ఎన్నికలందు 10 స్థానములను కాంగ్రె సువారి వశముజేయవలసినది. కాంగ్రెసువారికి మోటారుబండ్లు అడంబరసహితముగ వేషభాషలైకబోవచ్చును. శ్రీమంతులు గాకబోవచ్చును గాని సర్వదా ప్రజాసేవాపరాయణులు, అట్టి కాంగ్రెసుకక్షి పక్షమున ఈడివిజుతు కభ్యర్థియగు శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారికి మీవోట్ల నొసంగ వేదేదననుచు మేఫీ మహమ్మదుగారు తమిళమున మున్నటిందిరి.

గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్బారావు శ్రేష్ఠిగారు:—పోయిన సంవత్సరము 7 స్థానములను కాంగ్రెసువారు వశపరచుకొనిరి. వారు జయమందుటకు మన కాంగ్రెసు జయమందుటయే. దేశము జయమందుటయే. నేటి సంవత్సరమును 10 స్థానములు ఖాళీగా బోవుచున్నవి. ఈ 10 స్థానములకును కాంగ్రెసుపక్షపథ్యు లనే ఎన్నుకొనినచో మీజయమును మీరే సరిపొందియుకొనవల యొగ్గదరు.

కాంగ్రెసేతమలో కాంగ్రెసువారు ప్రవేశించిన నాటి నుండియు పలు విషయములలో చాల అంశరము గనుపించు చున్నది. దృశ్యభూతు మారినది. ఇంకను కాంగ్రెసుపక్షమును బుపరచి ప్రజాశ్రేయమును మారగొనుటకు మీరెల్లరు తోడ్ప డవలెను అని పల్కిరి.

ఎమ్. సింగారపేట చెట్టిగారు తండ్రిభాషయం దుపర్య సింపుడు ప్రజల సౌకర్యార్థమై కాంగ్రెసేతము ఏర్పడెనని యు, ప్రజలద్రవ్యము ఆక్రమముగ ఖర్చు చేయబడకుండ కా గ్రెసేతము సభ్యులు జూడవలెననియు, ఇతర దేశములలోని పట్టణములలో పోల్చిచూచిన మదరాసు కాంగ్రెసేతము పరిపాలనావిభానమునం దెట్టి సక్రమాభివృద్ధియు లేదనియు, ప్రతి యేట 50 లక్షలరూప్యములు పక్షులమూలమున పమాలగుచుండ ప్రజల కెట్టిసౌకర్యములు చేకూరుచున్నవి? జస్టిసు పక్షము వారు ఒకప్పుడును ప్రజాపథ్యులని మన్నించి యుండలేదు. ప్రతివిషయమందును అధికారవృద్ధికో ప్రభుత్వమునకు తోడ్ప డుచున్న విషయమునే వేరుగజెప్ప బరితేను జస్టిసుపక్షము దేశమున కెట్టిరాజముల నొసగూర్చెనో, వారెంతవరకు ప్రజా ప్రతినిధులొ కాంగ్రెసు వారు నిజమగు ప్రజాప్రతినిధులొ కాగో యొచ్చింది అన్న గుహారికి మీమీవోట్ల నొసంగుడు, అనిపడిరి.

వివర అగ్రాసవాధిపతులకు వందము లర్పించుటతో సభ జనుప్రదముగ ముగిసెను.

కలకత్తా న్యాయవాదుల గ్రంథాలయము

శతాబ్దోత్సవము

కలకత్తా, జూన్ 11:—జూన్ 15 వ తేదీన కలకత్తా న్యాయవాదుల గ్రంథాలయ శతాబ్దోత్సవము జరుపబడును. ఈ సమయమున గ్రంథాలయ సభ్యులకు నిండు చేతుబడును. జడ్జిలును నగరపు మేఫీపురు విందునకు ఆహ్వానింపబడుదురు. కార్యక్రమమునం దితరులు పాల్గొన నీలులేదు. (అ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ గ్వాలియరుమహారాజుకు గౌరవము మాపుట

లాహోరు, జూన్ 11:— కీర్తిశేఖరైన గ్వాలియరు మహారాజుగారి గౌరవాధ్యక్షు మోటియాలాలో పాఠశాలలు కా ర్యాలయములు మొదలైనవిన్నయు మాడు రోజులవరకు మాసి వేయబడెనని పోటియాలా నార్త యొకటి చెప్పుచున్నది. సర్కారు సంస్థానముందుమాడ మాడు రోజులవరకు కొద్దులు బజారులు మూయబడెను. (అ. ప్రె.)

10 సం॥ బాలికను బలాత్కారముగ చెరచినందుకు 7 సం॥ కఠినశిక్ష

లాహోరు, జూన్ 11:— లాథియాలాలో 10 సం॥ మహమ్మదీయ బాలికను బలాత్కారముగ చెరచినందుకు మహమ్మద్ ఉమాద్ అనువానికి లాథియాలా మేజిస్ట్రేటు పంజీత లేఖరాజుగారు 500 రూపాయల జరిమానాయును ఏ సి.సి 876 సెక్షన్సుక్రింద 20 చెబ్బలు, 7 సంవత్సరములు కఠినశిక్షయు విధించిరి. (అ. ప్రె.)

గ్రామ పునర్నిర్మాణము

(శనివారపు సుబ్బారావుగారు)

(1)

ఈ విషయమై దేశనాయకులు అనేకవోట్ల సభలలో ఉపన్యాసము లిచ్చుచున్నారు. దీనిభవితము ఆసాధించుటకై నని పల్లెటూళ్లవాళ్లు అనుకుంటున్నారని కాని దీనికి భువనములు యింతవరకు తేలేలేదు. ఆంగ్లాంగ్లానుకొనినవాళ్లు శ్రద్ధవహించి యీ కార్యమును నెరవేర్చుటకు తోడ్పడుచున్నార.

ఈ దిగునకార్యములను గ్రామములలో సాగించుటయు ఖర్చుని వాటికి ప్రాయము.

1. గ్రామములో నశ్చ లోలో పలుపది గలవారం దరిని చేర్చి ఒక సంఘముగా ఏర్పరచుట

2. మైన వివరించిన పద్ధతి యీ దిగునకార్యములు నె రవేర్చవలయును అ. వాలంటీరులయందు ఏర్పరచుట అ. త గవులను పోషించుటకు నోక సంచాయితీబోర్డు ఇ. రాత్రి పాకశాల ఈ. పుస్తకభాండాగారము ఉ. మగ్గము డి. రా ట్నుము బు. ఆరోగ్యవిభానము వైద్యసహాయు బి. రోడ్ల ను శుభ్రపరచుట నిర్మించుట ఇ. మాజిక్కు లాంతర్ల ప్రదర్శ నము జి. ముష్టిభిక్ష ఎ. సాంఘిక సేవ.

ఈ ఆఫీసు ఆ గ్రామములో గ్రామసావజీమున్న అం దుగాని లేక దేవాలయమున్న అందు ఒకసావజీముకొరకు నిర్మిం చుటగాని లేక భజనసావజీము అవిగాని పీటిపకయొగించుట యును. యివేమి యులేనియెడల ఎంతటివృద్ధియైనను నియమించవల యును. వగ్గులుపై నేతనేతదండ్రేము శ్రేష్ఠినవారొకరు ఈ ఆఫీసును దుంపించును. వగ్గులు ఆఫీసులో నోకభాగమున నిర్మింపవలయును.

గ్రామములోనున్న యీ క్రమమున్నగడగినవారు మధ్య నయముగలిగినవారు అంత యీ సంఘముందు చేరవలయును. ప్ర తివాలంటీయులకు రెండేసియిద్దరు సంఖ్యవలెను. ప్రతిసావజం కాలము వారివారి పనులెల్ల చదివెల్లనుచుకొని తీరికగనుండు గావున వీరంతా గ్రామసంఘము ఆసనుకతు ఇచ్చి సంగతిసంద ర్భములకు చర్చించుకొనవలయును. వీరికి లేకకాలములందును వారికి నియమించబడు యిట్లలో ప్రతితెల్లము నాచుటకు వెల్లి ప్రాతిపెట్టవలయును. అది ఏలా పెంచవలయునో అయింటి లోని ఆడవానికి నేర్పనగును. మరియు వీరికి ఏమగు గ్రామ సంఘపు ఆఫీసుకుంచి తెచ్చియుచ్చిరదుతుట నేర్పనయును ఈతీరిగ వడికినవారమును నామిన కోకసారి నియము చేసి దానిని గ్రామ సంఘపు ఆఫీసులో యిచ్చవలయును.

పంచాయితీ బోర్డు గ్రామ పాలనాన్న చెప్పలచే ఏర్పడవలయును వీరి చేతనే ఆ గ్రామములో బహుభావిత అన్నివిధములను తినవులు పరిష్కరింపబడుచుండునయును.

రాత్రి పాకశాల ఈ ఆఫీసుందు వోట్లనే రాత్రిపాకశాల లేక తగటి పాకశాల యుండవలయును వీరికి సామానుసామానో సా టు గారా పత్రికలను చదివి వివరించుటకు నాలంటిలలో కొందరేర్పడవలయును. రాత్రి పాకశాల అయిన చచ్చు చె ప్పుటకు నాలంటిలలో కొందరు కొన్నిరోజులు మరొందరు కొన్నిరోజులు చెప్పుటకేర్పడవలయును. వాకిని నార్తా ప త్రికలను చదివి చెప్పవలెనను. రాత్రిపాకశాలలో చచ్చు చెప్పటకు కలకు ఏ రు 10 లనో యిచ్చి చగటి పాకశాల ఉ పాధ్యాయునినే ని మించుకొనవల సుంది.

పుస్తక భాండాగారము గ్రామసంఘముచే సంఘమునానే ఉండవలయును. నియమించుటలో అతగా ప్రతినిధును ట్రావెల్లింగ్ వోల్టర్ల వైరకప త్రికలు నేనివోట్ల వాకపత్రికలు మున్నునవేటిని తెచ్చిందు కొనుచు నుంచుంచి గ్రంథములకు గూడ తెచ్చింది ఏర్పరచవల యును. ఇందుకొరకు వెలకు యీ ల నొకటియిచ్చవలెను. చాలును.

చెనగ్గులు ప్రతి వాలంటీయును నేర్పుకొనుటకు ప్రాచుత్వింపవలె ను. ఆ గ్రామములో తగూరైన నాయకు యువగవ్వలై నేసి యయ్యడలయును. నేటివయసుకు వారి లీసుకొని దానిని యీ సంఘమునకు జనుకట్టవచ్చును లేదా నూనూను యీ సం ఘమే కొని బట్టనేసి అబ్బునే అచ్చి అ కీరిగనాడ జనుకట్ట వచ్చును.

కలకత్తా, జూన్ 11:— బెంగాలులో ప్రభుత్వము వారి రోడ్డున్నిటినీ సురక్షితముగా కాపాడుటకై 1926 బెంగాలు రహదారి. రక్షణచట్టమును పేరుతో బెంగాలు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడవచ్చు. తొత్తచట్టమును నేడు కలకత్తా గెజిటు ప్రచురించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

శేషన్ దాక్షయ, తిమ్మవరం, (యస్. వి. క్ల.)

కా. జీ, కార్యదర్శి.

కతదేశపుకళ

అశమోద్దేశములు

(రోమయెన్ రో లెండ్ గారు)

వారపు ఖండముయొక్క నాగరికతో తృప్తిజేందని నలలో కొంతమంది ఉన్నారు. మనకు సాశ్వాత్యము పరి ముగా ఉన్నట్లు కనపడును. ఏ పాతకాంక్షతో ఉన్న థిలో మనమున్నట్లు తోస్తుంది. రెండువేలసంవత్సరాలకు పాడ గొప్పతనం పొంది ఒక పవిత్ర భావమును ఉత్పత్తి గించి ప్రపంచకం అంతవ్యాపింపజేసిన తెలివి తేలు మనదే ఉన్నది. కాని ఇంతమాత్రముతో సంతృప్తిలేదు. అందుచే అశి యాకేసి మనము చూచుచున్నాము.

వైస్యాలకు అటవట్టుయి వేలకాలదిసంస్కార అనుభవము గల యూరపు ఖండము అసియానుంజొక ద్వీపకల్పము మాత్ర మే యని ఎరుగుదుము. అసియానుంచియే మన శేవుడు మన పవిత్రభావాలు మనము సంపాదించియున్నాము.

ప్రాగ్దేశములలో సంబంధము వలలికుంటే మనవారి విప రీతాభివృద్ధి మనయొక్క విశాలత్వానికి మన భావములయొక్క వ్యాప్తికి భంగము కలిపించును. పాశ్చాత్యులు యిప్పుడు అంధకారములోబడి ఒకరినొకరు నొక్క ప్రయత్నించుచున్నారు. యీ రక్తపాతమునుండి మన దృష్టిమరల్చి మనసియొక్క సంకల్ప బొన్నత్యమునకు కారణ భూతమైన అసియా ఖండముయొక్క ఉన్నత పరిసరములకు మరల్చుదము. కొల్లగొట్టుటయందు భాగ్యవంపదలను దోచు కొనుటయందు క్రైస్తవమతముచే నాగరికతచే జెప్పి నుంకముల వనూలచేయుటయందు పాశ్చాత్యులు అసియా ఖండ మును మరచిపోలేదు. అసియా ఖండముయొక్క ఆధ్యాత్మిక తత్వమును ధనముయొక్క పెట్టుబడినుంచి ఏమాత్రము లాభ ము పొందినదో విచారితము. అసియా మూజియంతుడు శిల్ప ము చెక్కడములను కుప్పలకుప్పలుగా పడవేయుచున్నాడు. యెవరో కొంతమంది మాత్రము వాటి ప్రాముఖ్యతను గమనించు చున్నారు. కాని అందులన పాశ్చాత్యుల ఆధ్యాత్మికతత్వము వికసింపలేదు. పాశ్చాత్యదేశములందు జరుగుసంరంభములవధ్య 4000 వేల సంవత్సరముల వయస్సుగల ఇండియా యొక్కయు చీనాయొక్కయు నాగరికతయొక్క నిజము నెవరు గ్రహింప ప్రయత్నించిరి. ఏన ఆశ్చర్యములకు పరపూర్ణత చీనా ఘటింప లేదు.

జర్మనీవారు ఎంతజాతునూ జ్ఞానసంపాదనకు ప్రయత్నించే వారు. వారు యూరపు తో తృప్తి నొంద లేదు. అందుచే వారు అసియాకు బయలుదేరిరి. మొనమొన్నటి పమరము వారి అంతరంగిక పరిణామముకు కారణభూత మైనది. తెయజగ్రభువునంటి జ్ఞానము అసియాయొక్క శక్తిని కనుగొనిరి. "హెర్న మెన్ హెనీ"వంటి కవులు ప్రాగ్దేశ కవిత్వాభావములను కళానైపుణిని నాచి నిర్ధారితమయి. ప్రా న్సుదేశీయులు అసియాయొక్క బొన్నత్యమును గుర్తించు యి ప్పడివ్వను బయలుదేరుచున్నారు. రవీంద్రనాథుని సంచారము ప్రాగ్దేశమున జ్ఞానవికృతీజములనెల్ల చూచి వాటినిది. ఒకవిధ మగు సంతృప్తిచే గలిగిన నిర్లక్ష్యము మనలను మిగతాదేశములనుండి వేలువేయుచున్నది. కాని ప్రాన్సులో యిప్పుడిప్పుడే నిర్ల క్ష్యభావములు తొలగిపోవుచున్నవి. భారతీయప్రతిభ గుర్తించ బడుచున్నది.

పాశ్చాత్య ప్రాగ్దేశముల కళల కలయిక

రవీంద్రునివలెనే ఆనందమూరస్వామి యొకడు మాత్రం పశ్చిమప్రాగ్దేశకళా సమ్మేళనమున ఆనందపడియున్నట్లును, తత్వ మేర్పినకై కృషినిల్పినట్లును, తద్వారా మానవసేవచేసినట్లును వినుటకు నాకు మిక్కిలి సంతోషముగా నున్నది. కడచిన సం గ్రామము యూరప్ కూపోపుటను దానిని నుద్ధరింపవలసిన యావశ్యకతను రుజువుచేసినది.

భారత బ్రాహ్మణ యుగము

రవీంద్రుని వాణి కాంతిని కేతనము ద్వారా మనకు నావ్యా నించుచున్నది. విశ్వైక్యమున సాల్పిన గోరుచున్నది. కుమార స్వామి గొంతెత్తి పిల్చుచున్నాడు. "అసియా ద్వారా మిమ్ముల నుద్ధరించుకొనుడు. అసియా బాగున్నచో మీరు బాగుపడుదు రు. అసియా ఆధోగతిగొనవలసిన మీరు నశించురని" హెచ్చు రించుచున్నాడు.

కాని గర్వభూరితమనస్కులగు పాశ్చాత్యులు అసియా

తో నాకవసరము లేదని నిర్లక్ష్యించుచున్నది. ఇందులకు అసియా ను వేలకాలది ఏండ్లనుంచి కాల్చికింద త్రొక్కిపెట్టి వేలకాలము చుండుటయే కారణము. అధికారగర్వమే నిర్లక్ష్యహేతువు. తోమాయ సామ్రాజ్య భూభిభూనరముల గని పంజీరించి తాండ వించిన అలరైగతి ప్రాగ్దేశముపై భాగ్యోదయ ముదించు చున్నది పాశ్చాత్యులు. కాని తోము తనపై గొప్పనందిన మూఢుల నొకవిధముగా మరల జయించినది గ్రీకు తోము నట్లే జయించి నది. ఈరీతిగానే ఇండియా చీనాలు పాశ్చాత్యఖండమును ఆత్మజ్ఞానచే జయించితిరగలవు. కుమారస్వామి గ్రంథము యీ ఆత్మజ్ఞానము బోధపర్చుటయే లక్ష్యముగా పెట్టుకొనియున్నది. మానవల్యాణప్రబోధముచేరి యితిబోధ.

ఒకే లక్ష్యముతో వివిధములుగా బయలుదేరిన వ్యాస ముల, భావముల, సమదాయమునుంచి ఇండియాయొక్క ఉపా పోచాలను వేదాంతములను గ్రహింపవచ్చును. ఇండియా యొ క్క సాంఘికవిద్యాయు దృఢతరమై ప్రాచీనమై తాతాకి డీలకు ఆసనదైయుండి స్త్రీలను గూర్చిన సమస్యలకు, ప్రేమచే బంధింపబడిన వివాహములకు, తద్వారా కళానిర్వచనములకు, సంపూర్ణత్య మాపాదించియున్నది జీవితపరిణామ మంతయు నలరాజుయొక్క పా ప్రచారములందిమిడియున్నది. నలరాజు నాట్యములో మేలిందిన దేవతాగానము మాధుర్యమెలికించి జీవితపరిమాధిని జూపించుచున్నది. ఇది విశ్వభావములను నూ చించుచున్నది. పాశ్చాత్యులనుండి తెలివరకునూ భిన్నత్యము గో చరించును. అసియాది ఏకత్యము. భిన్నత్యసమ్మేళనము ప్రాగ్దేశ జీవితస్వరూపము. ఆధ్యాత్మిక పవిత్రత బాహ్యవిషయము లో లతతో నేకీభవించియు దానికి ముప్పుఘటింపలేదు. విషయ వాంఛపై విజ్ఞానవైభవము ఇందులకు దాహరణము ఘాజా ఇందు ఒకదానికొకటి పడనివాని కలయిక తెరగు గనించును.

కళయొక్క గాంభీర్యము శాస్త్రము, మతములతో నేకమై ననాడు కన్పించును. తేజవిలును. వ్యాపించును. జీవిత అగాధ తత్వము ఎన్నిమాదిరులగనో పరవ్వనహకారముతో పెరుగును. ఎంతమంది తలచిననూ ఒక భగవంతుని గూర్చియే రవీంద్రు డాడిట్లు "ప్రతి శబ్దమునందును ప్రతిదృక్పశ్యమునందును ప్రతితా వియందును ప్రతి భిన్నస్వరూపమునందును నీవే గోచరింతువు."

భారతదేశముయొక్క బొన్నత్యము ఒక్క విశ్వాసము పై నాధారపడియున్నది. అందుచే ప్రతిమతమునందువలె దాని కుద్రేకమున్నది. బ్రాహ్మణ భారతమునందు విశ్వవ్యాప్తి కుప చరించినమాత్రము లెన్నియొగలవు. ఇంతమాత్రమున మిగతా వాటిని నేను తక్కువ చేయుటలేదు.

జాధవిజ్ఞానము మొదలగువాటియందు నాకు ఆనందదా యకము లనేకములున్నవి కాని వాటియందొక సంఘాచిదిత ప్రశాంతత అందుచే ఆధ్యాత్మిక జీవితమును గప్పిన యొక అంధ కారము నాకు గోచరించును. బ్రాహ్మణ భావముల వేల అన్నిటి కన్న మిన్నయని నేను చెప్పితినిన సర్వసంగములును అందు గనించును. యూరపు విశ్వాసములను మీర ప్రస్తుత శాస్త్రము లను గూడ గడచి వీటిని నిట్టికిని బ్రాహ్మణ యుగమునందు కళసమన్వయము కుదిర్చియున్నది. మన క్రైస్తవమతములూ శా స్త్రాభివృద్ధికి తోడ్పడిన నూహిపార్కను, టాలెమస్సుల స్వర్గ దాస్యములనుండి తప్పించుకొనలేకున్నవి. ఎందుచేయన ఉద్గహల తోనే మన కాళాధ యివ్వబడుచున్నది.

తద్వ్యామఖ్యత—నటరాజు

ఈవిషయనన్నియు ముగిసినపిదప బ్రాహ్మణ యుగ భావములందలి ఎదుగుదలల వివరింప యత్నించెదను. దీనిని గూర్చి చెప్పనపుడు నేను నాయువ్వయగమునందున్నట్లు సంతి సింతును. ఆత్మచూనమునందు అద్భుతముల అసంఖ్యాకము లగు విషమమనస్సులు ఎత్తుపల్లములు చెప్పురుట్టుగడచి తుదకు పరత త్యమున పరమశివును శాశ్వతుడు నలరాజు నాట్యమొనర్చుట యు తద్వ్యాట్యానసారముగా మధురగానము విసవట్టుటయు అనుభవించుచు తన్మయుడనగుచుండును. అంతమాత్రమున యీ రోషయును ప్రాగ్దేశముని మనుసరింపవలెనని నాయూహికాదు. వారిని యూనిర్యచననుంచలి ఆనందము సమన్వయ స్పృహతో నను భరింపవలెనని మాత్రము సలహాచిచ్చుచున్నాను. అప్పుడు వారు ఆమెరికాకు యూరపుకు కావలసిన కాంతి, ఓర్పు, ఆశ, హర్ష ములను పొంది అదవిచివర్ణ రుంఝూనిలము మధ్య వర్ణించి ది పకలికవలె నుండగలరని నిశ్చితముగా విశ్వసింపచున్నాను.

కృత్రిమభిమనూ, సాంఘిక సౌఖ్యమునూ కోరుచూ పాశ్చాత్యులు పెడత్రోవల త్రొక్కించుచున్నది. తొందరపడి తిప్పద్రోవల పడి గర్భస్థ శిశువును చంపినట్లుల తనజీవిత కాలము పాడొనరించుచున్నది. తాన, తనసంఘము,

తనకత్తు, తనదేశము వాటిని లక్ష్యములుగా నెంచుకొని పాశ్చాత్యులు వాటిని జీవితపరమావధులుగా పెట్టుకొన్నారు. అందుచేత నధోగతియందున్నారు. వారి భావములునంతే. వారిది సంపదితస్పృహ. అవహనప్రబోధము నావ్యభూరిత మునగు దృష్టివారి కుండగించుచున్నది.

కాని భారత భాగ్యాయుగ భావములు మహాన్నత ములు ఆభావములకు పంద భయము సంగ్రామములు కాని తిరుగుబాటులు కాని ఆఘాతములు కావు. జీవితపరమావధులు. వివిధజీవితదశల గడచి విశ్రమమునకు దారిజాపు భావములవి. వాటికి నిరతాహము లేదు. అవాంతములులేవు. పాతబాట్లు న్ననూ అవి యావ్యవసాయజీవనమవును. అన్నిదశలు ఆం దగుపించును. ఈభావములను బట్టియే ఆగ్రత్య అగ్రత్యభేదములు ఏర్పడినవని తెలిసికొనవచ్చును. భారత బ్రాహ్మణయుగమున భావాభివృద్ధిపెట్టి ప్రాముఖ్యత గల్గినది. మనుజుడు అగ్రస్థానమునకు పోయినకొద్ది ఆతని హక్కులు తగ్గిపోయి విధులెక్కువై పోయినవి. మనుజులందఱును అట్లభివృద్ధి నొందుటకు విస్మయించి. బ్రతుకునందలి మార్పులు భారతీయతకు ప్రాణాంబనము. పై చెప్పినరీతి వివిధములగుబాటలు కలములు సంఘములు విశ్రమమునకు మోక్షమునకు అర్హతగల్గినట్లు భిన్నత్య మున ఏకత్యము నిరూపింపబడింది బ్రాహ్మణయుగమున.

ఇంతమాత్రమున ప్రాగ్దేశములవలె పశ్చిమఖండ ముండవలెనని కాదు. యూరప్ అసియా కాకూడదు. కాకూడదు. కాని అసియా యూరప్ కావలెనని కోరుకూడదు. అట్లుచేయ ప్రయత్నింపకూడదు. అసియాను గౌరవించుట నేర్చుకొనిన చాలామ. ఆనందముగాదు తన గ్రంథాంతమున అసియావారి అనాచరజీవు సింధ్ధాంతవాదము నిరసించుచు నూత్న భారతీయతను న్తులింపచూ యిట్లు వ్రాసియున్నాడు.

"నవభారతీయ యు ఐ ఓ కి సి ధ్ధాం త వా దియగు వానికి జాతీయత చాలదన్న మాట. దేశ భక్తి యొక విధమగు ఉత్సాహపూరితమగు నేవ. అంతకన్న గొప్పవారి కంతకంటే గొప్పవిధము అర్హస్థానములకలవు. జీవిత ము- ఇండియా జీవితమేకాదు- మన నేవ వాంఛించును. ఒక పక్షమున పోరాడి జయించుటకన్న విశ్వకల్యాణమునకు యత్నించుట మహత్తరము ప్రత్యేకాధికారముల వినియోగించు జాతిగాని కులముగాని పాశ్చాత్యకర్మ, అసియా ధర్మ, కంటిని కలిపి పరులను త్రొక్కి విశ్వైక్యమును భంగపరుచుటకు గల్పింపబడిన ప్రాపంచిక భోగుల రాజ్యముని చెప్పవచ్చును".

కనుక వైదానిని చదివి మనము ఇండియాకు తోడ్పడవలెను. యూరప్ అసియా లనేక మొనర్చనలెను. మానవకల్యాణము సాధించవలెను.

"మాకంతయు సర్దుచున్నట్లు తెల్పును. ప్రాగ్దేశమా నీవు నివసించు పద్ధతులు నీజీవితరహస్యము మాకు నేర్పును. మావద్ద నుంచి కార్యసాధన నేర్చుకొనుము" అని ఓరియంటులూనున్న దాని నుద్ధరించి విరమించును.

వెల్లింగ్టన్ సినీమా

6.6-25 శనివారమునుండి 12.6-25 శుక్రవారమువరకు

ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం||

మాటనీ ప్రత్యేకము గలదు.

ప్రపంచమందు అంతటను చాల ఆకర్షణీయమైన

ది ఐరన్ మాన్ 4 వ వారము

అల్పర్షిని ధైర్యకార్యములు చూడదగినవి.

సాహసము గల పీఠాచములరాజు

ది డక్టర్ మిస్స స్టోన్ కంపెని

లిమిటెడ్., బెడవాడ.

నెం 118 రు, ఆర్మినియన్ స్ట్రీటు, మద్రాసు.

రక్తము, ఫీల్డింగ్, క్రాస్టి, ఆయర్ యింజనులుగాని (లాంజి) మొదలైన స్త్రీంజనులుగాని కావలసినవారు మాకు వ్రాసిన సరమైన ధరలకు ఒడచుగలరు. పంపులు, పిండిమెషినులు, క్షాలరులు ఇంగ్లీషుమేకరు హెల్రులు యింకా మిలులకు కావల గోయావత్తసామానులకు మాకు వ్రాసి సరము తెలుసుకొన శానాము. బొంబాయి, కలకత్తా, పట్నములలో మాకు వున్నస్థానములు కలవు. ఎవరి కేసామానులు కావలసినను సమానప్రాసినచో యింకాఫరుమేమి కా యివ్వబడును.

వి. యన్. చిన్నస్వామి బి. ఏ.

జనరల్ మేనేజరు.

మద్రాసు

కార్యరేషను ఎన్నికలు

మద్రాసు కార్యరేషను ఎన్నికలు సమీపించుచున్నవి. కాంగ్రెసుపక్షమున వోటరులలో ప్రభావము గలిగించుచున్నారు. జప్తిను పక్షము వారును సభల గావించి తమగొప్ప జెప్పుకొనుచున్నారు. ఓటరులు తమ విచక్షణశక్తిని చక్కగ సుపయోగించి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నెన్నికొనుట యుక్తము. రాజకీయవ్యవహారములలోనే సాంఘిక విభేదపద్ధతి అనర్థదాయకముగ నున్నపుడు, స్థానిక స్వపరిపాలన విషయములలో యోగ్యత ననుసరించి గాక, వర్ణభేదము ననుసరించి వోట్లనిచ్చుట ఎంత ఉపద్రవమో యూహించవచ్చును. సాంఘికవిభేదములతో నిండియున్న చెన్నపురిలో, జాతీయతను బ్రేకించెచ్చుట, దేశ శ్రేయము గోరువా రెల్లరధిర్భము. మతభేదములు కులభేదములు పౌరసేవ కష్టము గలిగించగూడదు. జాతీయ భావప్రవర్ధనమునకై మొదటినుండియు పనిజేయుచున్న సంస్థలలోకెల్ల కాంగ్రెసుమహాసభ అగ్రగణ్యమయినది. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోటు జేయుట యనిన, జాతీయతకు ప్రోద్బలము గలిగించుటయే. విద్యా వివేకములంద తి శ్రయము జూపెడి చెన్నపురి ప్రజలు, జాతీయభావమును గౌరవించెదరా, తేక కులకక్షలను ప్రధానముగ జేసికొనెదరా? ఇందుకు వోటరులు జవాబు నీయవలసియున్నారు.

కులకక్షలను ప్రధానముగ నైకొనుచో, పౌర సేవనున్నయని జెప్పవచ్చును. ఇదివరకే చెన్నపురి మిగుల పెనుకబడి, మిగిలిన నగరములతో తులనగా జాలకున్నది. అట్టి దుస్థితినుండి యిక నయినను బయల్పడుట సముచితము. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోట్లనీయవలెనని కోరునపుడు, రాజకీయ సమస్యలకును స్థానిక వ్యవహారములకును సంబంధమును గలుగజేయవలసివచ్చుననియు, అది పాడి గాదనియు, తెప్పెడివారు గలరు. రాజకీయ వివాదములతో స్థానికవిషయములకు బని లేదని వాదించువారు గలరు. ఇటుల వాదించెడివారొక ముఖ్య విషయమును మరచుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంబంధములకును ప్రవేశము గలదు. ఒక జాతికిని ఒక కులమునకును ఒక పక్షమునకును మాత్రమే కాంగ్రెసుసభ చెందియుండలేదు. దేశ సౌభాగ్యము గోరెడివారెల్లరును కాంగ్రెసునందు జేరవచ్చును. ఇట్టిసంస్థను గౌరవించెడివారు, దేశ శ్రేయమును గోరెద రనుటకు సందియములేదు. స్వతంత్రదేశములలో సయితము, రాజకీయవ్యవహారములకును, స్థానికవ్యవహారములకును సంబంధము వదలలేదు. ఇంగ్లండులో స్థానికసంఘముల

ఎన్నికల ఫలితముబట్టియే, పార్లమెంటులో ఎన్నికల ఫలితమునుగూడ నూహించుచుందురు. స్థానిక వ్యవహారములలోను రాజకీయకక్షలకు సరిపోయెడి పక్షములు గలవు.

స్థానికవ్యవహారములు, వివాదరంగమునకు దూరముగ నుండుట యెంత శ్రేయస్కరమయినను, హిందూదేశమునందది బాత్తుగ సాధ్యపడదు. హిందూదేశమున నేవ్యవహారము దీసికొనినను, రాజకీయరూపము దాల్చుచున్నది. విదేశప్రభుత్వము పరిపాలించు చుండునంతవరకు, ఇట్టి పరిస్థితులను మార్చుటకు వీలుగలుగదు. మతసమన్వయమునను, అకాలీ సమన్వయ రాజకీయరూపము దాల్చినది. చీరాల మ్యునిసిపలు సమన్వయ రాజకీయ సమన్వయ పరిణమించెను. మద్యపాననిషేధోద్యమ ప్రయత్నములు రాజకీయవ్యవహారమయ్యెను. ఆర్య సమాజప్రచారము, కిలాఫత్ యుద్ధము మున్నగువానిలో గూడ, రాజకీయవాసన పాడగట్టెను. ఇటులనే నిమ్నజాత్యుద్ధరణము, దేశీయ వైద్యవ్యాపనము, కద్దరునిర్మాణము, మున్నగునవి రాజకీయవ్యాపారము లగుచున్నవి. దేశమునందు నిలిచి యుండునది, స్వాతంత్ర్యోద్యమ మొక్కటియే. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగనిది, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాది సమన్వయవియు పరిష్కారము గాంచునటుల దోషపు. అందుచే, సౌకర్యార్థమై వివిధోద్యమములకును మధ్య గీతగీయుట ఆచారమయినను, అయ్యది నిలుచునది గాదు. ఒక యుద్ధమును వేరొకయుద్ధముతో గలసిపోవుచున్నది. జాతీయోద్యమమునందవియన్నియు అంతర్భాగము లగుచున్నవి.

స్థానికస్వపరిపాలనసమన్వయ విడిగ నుంచుట కెటుల సాధ్యమగును? స్థానికసంఘములు జాతీయ విద్యను వ్యాపింపజేసిన దోసమగుచున్నది. రాటములను ప్రవేశపెట్టుట తప్పు. దేశీయవైద్యమును ప్రోత్సహించుట పనికిరాదు. దేశనాయకులను గౌరవించగూడదు. మద్యపాననిషేధప్రయత్నముల గావించగూడదు. అధికారు లెటుల జెప్పిన నటుల ప్రవర్తించవలయును. అట్టి సిద్ధిలో, జాతీయభావ ప్రపూరితులై, అధికారుల నిరంకుశత్వమును పాటింపక, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికిని, స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికిని నిరంతరకృషి సలుపగలవారినే స్థానిక సంఘసభలకు పంపుట యుక్తము గాదా? జాతీయవాదులు కార్యరేషనులో ప్రవేశించినవిమ్మట, నూతనవాతావరణమును ప్రవేశపెట్టిరి. మహాత్మునికి స్వాగతపత్ర మిచ్చునటుల జేసిరి. ఆస్తి షన్ను తగ్గునటులజేసిరి. కార్యరేషనులో అక్రమములు జరుగకుండను, అధికారులకును యూరపియనులకును చీటికిమాటికి లొంగిపోకుండను, వీరు ధైర్యమును పురికొల్పుచున్నారు. ఇంకను ఎక్కుడు మంది కాంగ్రెసుసభ్యులు కార్యరేషనుసభలో ప్రవేశించుచో, నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణమునకు తప్పక తోడ్పడగల్గుదురు. తాము కద్దరుధారులై కద్దరుధారణ కితులను ప్రేరేపించగల్గుదురు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు విజయము గాంచుచో, కుల మత కక్షలంతరించును. దేశసౌభాగ్యమే ప్రధాన మని ఎంచు సభ్యులు బయలుదేరి, పౌరసేవను ధైర్యముతో సలుపగల్గుదురు. చెన్ననగరవాస్తవ్యులను కఠినపరీక్ష ఎదు

ర్కొనుచున్నది. జాతీయోద్యమ, వర్ణద్వేషమా? స్వాతంత్ర్యమా, పరాధీనతయా? ఈ రెంటిలో వోటరులు దేని నభిమానింతురు? ఇందుకు జెప్పదగినజవాబొక్కటే గలదు. ఓటరులు దానిని నిస్సందేహముగ దెలుప బ్రాధితులు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన చిత్తుచట్టపు వివరములు, అసోసియేటెడు ప్రెస్సు పార్లమెంట్ ప్రచురింపబడినవి. ఇదివరకు దెలిసిన సంగతులే చాలవరకు పొందుపరుపబడెను గాన, విపుల వాఖ్యానమనవసరము. విశ్వవిద్యాలయ మితర కళాశాలలను అనుబంధముగ జేర్చుకొనును. కేంద్రములను వివిధప్రదేశములలో నేర్పరచి, ఎల్లరకు సౌకర్యము కలుగజేయు తలంపు ఇదివరకు సూచించబడెను. లేదనుగుణ్యముగ, చిత్తుచట్టమునందు నాల్గు కేంద్రములు పేర్కొనబడెను. విశాఖపట్టణము, రాజమహేంద్రవరము, బెజవాడ, అనంతపురము లందు, కేంద్రము లేర్పడును. పశ్చిమాంధ్రదేశపు ఆక్షేపణము, రాజమహేంద్రవరపు అభ్యంతరమును, ఇందువలన తీరవచ్చును. విజయవాడ ఆంధ్రదేశ మధ్యభాగమునకును, విశాఖపట్టణము ఉత్తరభాగమునకును వీలుగ నుండును. విశాఖపట్టణము హార్బరునిర్మాణముచే మున్ముందు, మిగుల ప్రాముఖ్యము బడయ గలదు. శీతోష్ణసిద్ధియు అనుకూలముగ నుండుటచే నయ్యది కేంద్రము నుంచుట కనుకూలస్థల మనుటకు సందియములేదు. కాని ఇప్పుడున్న విజయనగరము కళాశాల కిబ్బంది గలుగదాయని యిదివరకే ప్రశ్న బయలు దేరెను. ఇదివరకున్న కళాశాలలను తీసివేయ సవనరములేకుండ, వానిని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున కనుబంధముగ జేర్పవచ్చునని, ప్రకటించుటచే ఇట్టి భయము భాయగలదు. ఈ నాల్గుస్థలములలోదప్ప వేరొక చోట నూతనకళాశాలల నేర్పరుపగూడదని నిర్బంధించుటవలన, ఎక్కుడు ఇబ్బంది గలుగవచ్చును. ఇట్టియిబ్బంది లేకుండజేసి, ప్రథమదశలో నెక్కుడు విశాలమగు నిబంధనల నేర్పరుచుట యుక్తము. దేశభాషలకు ప్రాముఖ్య మొనగదలచుటచే, పఠనియగ్రంథములను ప్రచురించుట కొకసంఘమును, పట్టభద్రులకు జీవనోపాధి గలిగించుట కొకసంఘమును ఏర్పరుపబడును. కడపటి ప్రయత్నమును కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముల వారి టీవల ప్రారంభించిరి. జీవనోపాధికి బనికవచ్చెడి గనులఇంజనీరింగు, నౌకల ఇంజనీరింగు, విద్యుచ్ఛక్తి, వ్యవసాయము మున్నగు విద్యలు, విశ్వవిద్యాలయ విధానమునందు జేర్పబడును. వీనిని నేర్పుటకు వెంటనే ఏర్పాటులు జరుగునట. వై నాల్గుకేంద్రములందును, వివిధ విద్యలను నేర్పుచున్నను ఒక్కొక్కవిద్యకు ఒక్కొక్క కేంద్రమున ప్రాముఖ్య మొనగబడును. విశ్వవిద్యాలయోద్దేశ్యములు గంభీరముగ నున్నను, ఇవి ఎంతవరకు కొనసాగునో చూడవలయును. టెక్నికల్ విద్యను పెంపొందించుటకును, పరిశోధనమునకు తోడ్పడుటకును, ఆంధ్రభాషలో ఉన్నతవిద్యను గలపుటకును జరిగెడి కృషి సఫల మగుచో, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

సార్థకమగును. ఈ యుద్ధేష్టములు నెరవేరుటకు ధనము పుష్కలముగ నుండవలయును. ఇవియు న్నియు వట్టి యార్యాటములుగ పరిణమించి మా మూలుపద్ధతులుమాత్రమే నిలిచియుండుచో, అట్టి విశ్వవిద్యాలయము నిర్దేశము. ప్రస్తుతనమయమున, విద్యావిధానపద్ధతులలో మార్పు గావలయునని, దేశ మాళించుచున్నది. అట్టిమాపు జరుగకున్న, ఒకటికి రెండు విశ్వవిద్యాలయముల జేర్చి ప్రయోజనముండదు.

తుపానునష్టము

తుపానునష్టమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు నిన్నటిదినము గావించిన ప్రకటన బాచిన, కృష్ణా, గుంటూరుమండలములు విశేషముగ నష్టము నొందెననియు, గోదావరియం దంతగ నష్టము కలుగలేదనియు, విశాఖపట్టణమునకు తుపానుదెబ్బ తగులలేదనియు గనుపించును. వ్యవసాయదారులకు ఖుణములక్రింద, లక్షరూపాయలను కృష్ణామండలములోను, ఇరువదివేల రూపాయలను గుంటూరు మండలమునందును; ప్రభుత్వమువారు మంజూరు చేసిరి. ఈ రెండుజిల్లాలలోను గృహనిర్మాణమున కవసర మగు పరికరముల నుచితముగ నిచ్చుటకు పదివేలరూపాయ లొనగబడెను. ప్రభుత్వము వారిట్టిసహాయము జేయుట, మేలయినను ఇది అత్యల్పమనుటకు సందియములేదు. గ్రామములలో ఇండ్లు రూపులేకుండ బోయియుండ, రెండుజిల్లాల మీద పదివేలరూపాయల గృహపరికరములు ఏ మూలకు వచ్చును? ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములకు, ప్రజలప్రయత్నములు తోడ్పడవలయును. ధనవంతులు తమ యాదార్యమును గనుపరపవలయును. ఆంధ్రు లన్నిజిల్లాలనుండియు విరాళములను వెంటనే పంపవలయును. మదరాసు పరద సహాయనిధినుండి పదివేల రూపాయలు తుపాను నష్టమున కొనగబడెను. కేంద్రనిధి ఏర్పడి, అన్ని ప్రాంతములనుండియు విరాళములగైకొని, కాంగ్రెసు సంఘములద్వారా నేని, సేవా సంఘముల మూలమున నేమి, ప్రజల బాధోపశమనము గావింపవలయును. స్థానికసంఘములు విరాళము నొసగి తమ ధర్మమును నిర్వహింపవలయును. వెనుక కావేరి పరదలచే దక్షిణదేశ ప్రజలు బాధపడినపుడు, చెన్నపురిలోని నాటకసంఘములు, సినిమాసంఘములు, సంగీతసభలు, కాలక్షేపసభలు మున్నగు నవెన్నియో పోటీపడి ప్రదర్శనముల గావించి, విరివిగ ధర్మము జేసెను. అట్టి యాదార్యమునే, యీమారును జూపవలయును. ఈ విషయమై యింకను ఉపేక్ష వహించుట నేర మగును.

ఆశ్వరసంస్థానపు దుర్వృత్త

ఆశ్వరసంస్థానప్రజలు క్రొత్తసెటిల్మెంటు పన్నులను భరింపజాలనని తెలుపుటకు సభజేయటయు, వారిపై సైనికులు తుపాకుల ప్రేల్పుటయు, అందువలన కొందరకు చెబ్బలుతగులుటయు, సంభవించెను. ఇందువలన దేశమందంతటను కలనరము గలిగెను. వెలుపలివా రెవరును నిజస్థితిని గనుగొనుటకు వీలు గలుగలేదు. ఆశ్వరసప్రభుత్వ ప్రకటన మొక్కటియే ఆధార మగుచున్నది. ఈ ప్రకటనముబట్టి సభకు చెడలిన ప్రజలు ఆయుధ

పాణులై వెడలిరనియు, సభను చాలించుమని చెప్పినను వినలేదనియు, అందుచే సైనికులు తుపాకుల ప్రేల్పుటలసినచ్య ననియు, చెలియగలదు. కాని, ప్రజలు సభకు ఆయుధములతో నేల వెడలిరను ప్రశ్న జనించును. ఇందుకు కారణ మేమియు గనుపించదు. ప్రజ లాయుధముల నుపయోగించి, ఎట్టి నష్టము గలిగించినట్లు గనుపించదు. పరిస్థితులు కడు విచిత్రముగ నున్నవి. నిజస్థితిని గనుగొనుటకు మాలవ్యా మున్నగు నాయకుల కవకాశ మొనగవలయును. అనేకులు ఆశ్వరస సంస్థానమునకు వచ్చుటకు దరఖాస్తుల సంపిరనియు, ఆవిషయమై సంస్థాన ప్రభుత్వమువారు మూల వ్యా గారితో ముచ్చటించుచున్నారనియు చెలియుచున్నది. ఆశ్వరసమహారాజుగారు, విశాలహృదయు లనియు, స్వాతంత్ర్యాభిలాషు లనియు, ప్రతీతిగలదు. వారి ప్రసంగములు, స్వాతంత్ర్యనిరతిని తేటపరుచుచుండెను. క్రింది యుద్ధోగము కఠినముగ మెలగినను, ఆశ్వరసమహారాజుగారు ప్రజలకు న్యాయము సలుపుట యుక్తము. ప్రజలు అసంతృప్తు లగుదురేని, పరిపాలనాసౌభ్యము క్షీణించును. ఆశ్వరసమహారాజుగారి సేవగతి నెరుగనివారు గారు. ఇప్పుడయినను, సౌమ్యపద్ధతుల నవలంబించి, వీరు ప్రజలను సమాధానపరచుట శ్రేయస్కరము.

దామెర్ల రామారావుగారి స్వారకనిధి

కీర్తిశేఖరులగు దామెర్ల రామారావు గారి స్వారకనిధిని గూర్చి దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య వేమవరపు రామదాసుగారు మున్నగునాయకులు చేసిన విన్నపమును నిన్నటిదినము ప్రచురించి యుంటిమి. హిందూ దేశమందంతటను, మిగుల ప్రసిద్ధి పడసి, ఆంధ్రుల కళాకౌశలమును కాపాడిన దామెర్ల రామారావుగారికి, కృతజ్ఞత జూపు టెటులు? రామారావుగారి ఆంధ్రభారత చిత్రకళాశాల శాశ్వతముగ జరుగుట కేర్పాటుల గావింపవలయునని, పౌరసభలో తీర్మానింపబడెను. ఈ తీర్మానము కావ్యరూపము దాల్చిన గాని, ఆంధ్రుల చిత్రకళాభిమానము వెల్లడిగాదు. దేశభక్తునిన్నపము నాలకించి, రామారావుగారికి శాశ్వతమగు స్వారకనిధిని మును స్థాపింప బ్రార్థితులు. ఏదేశము తనవిద్యలను, కళలను గౌరవించి పోషించునో ఆదేశము ధన్యమయినది. ఆంధ్రులు వాహ్యులలే గాక, కార్యశూరు లని గూడ ననిపించుకొనుట ముఖ్యము. తగిన ప్రోత్సాహ ముండునెడల, ఆంధ్రు లేశాఖయందును వెనుదీయవారు గారని, వెల్లడి జేయవచ్చును. చిత్రకళయందుగూడ ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము గలదని, తమ అపూర్వరచనా నైపుణ్యముచే, రామారావుగారు లోకమునకు చాటుగలిగిరి. అట్టి వ్యక్తిత్వము, రామారావు గారితో నంతరించుచో, ఆంధ్రుల ప్రతిభకు తీరని కళంకము వాటిల్లును. అట్టి యవాంతరము కలుగకుండుగాక!

మహమ్మదీయుల నివృహాయత

హిందువులుగాని మహమ్మదీయులుగాని, స్వపరిపాలనము లేనందువలన నివృహాయులగుచున్నారు. మీదుమిక్కిలి వేరుపని లేక, వారిలో వారు కలహించుచున్నారు. విభేదముల బుట్టించువారి పన్ను

గడలకు లోనగుచున్నారు. హిందూత్రికులస్థితి గాంచిన, నిందలి నత్యము తేటపడును. ఏ ప్రభుత్వమయినను, తన ప్రజల తేమమును కాపాడుట ప్రధానధర్మ మని ఎంచును. సముద్రముపై యాత్రికు లెట్టియిడుమలగాంచినను, తాము జోక్యము కలుగ జేసికొనమని, బ్రిటీషుప్రభుత్వప్రతినిధి పార్లమెంటుసభలో బలికెను. ప్రభుత్వము వారు ఉచితరీతిన మందలించుచో, అమీరుఆలీ గారు యాత్రికులపట్లము నడ్డగించరు. మొకతాలీ గారు, అమీరు ఆలీగారి కెన్ని టెలిగ్రాములను సంపిన సేమిఫలము? హిందూ దేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుచో, అమీరు ఆలీగారు వేరువిధముగ ప్రవర్తించెడివారు. అనవసరవిభేదములను విస్తరింపజేసికొని ప్రపంచములో పరిహాసపాత్రులు గాక, మహమ్మదీయులును హిందువులును ఐకమత్యముతో మెలగుచు, ఉభయలకును ముఖ్యమగు స్వరాజ్యమును సంపాదించుట ముఖ్యము. లేనియెడల, ప్రజేచ్ఛ యింటగాని వెలుపలగాని గౌరవము గాంచనేరదు.

నాదారు మహాజన సమాజేశేము

మధురలో గూడిన నాదారు మహాజనసమాజేశేమునందు, రాటమును చేపట్టవలయు ననియు, కద్దరును ధరింపవలయు ననియు, స్వదేశవస్తువులనే కొని, విదేశ వస్తువులను సాధ్యమగునంతవరకు బహిష్కరింపవలయు ననియు, తీర్మానింపబడెను. ఈతీర్మానములు పరమయోగ్యములయినను, వీని నాచరణలో బెట్టుకున్న ప్రయోజనములేదు. కులసభలును, సంఘసభలును, దేశభక్తులయము నిమిత్తమై కృషి సలుపుచో, అచిరకాలములో గమ్యస్థానము జేర వీలగును. ఇప్పుడు గావలసినది ఐకమత్యము, కార్యదీక్ష తప్ప వేరుగావు. అన్యకుల ద్వేషమును వెంపొందించు సభలవలన నిను మంతయు ప్రయోజన ముండదు.

దేశోద్ధారక

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

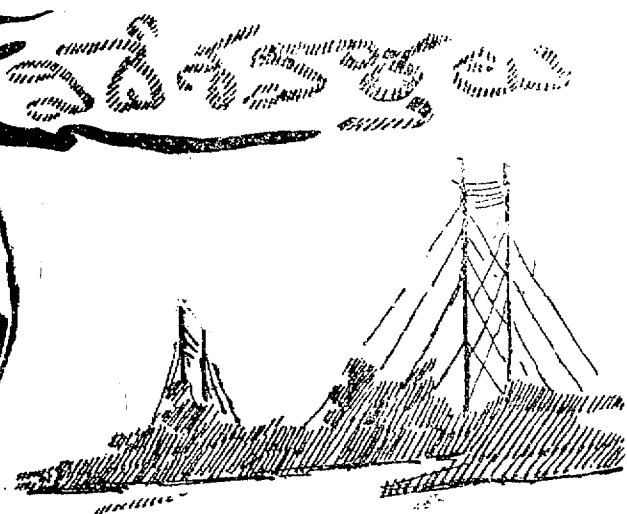
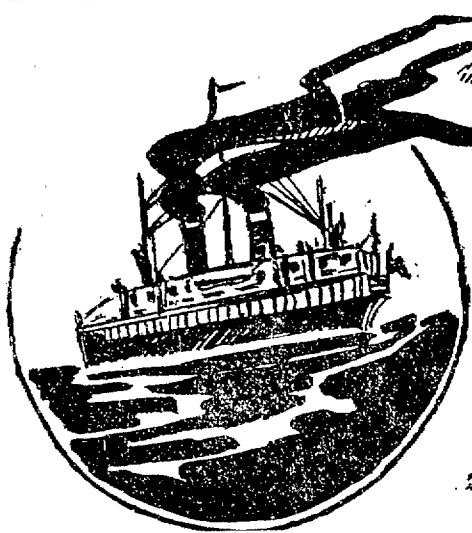
దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ఆరోగ్య మభివృద్ధి గాంచినది. వారిపుడు స్వస్థుడై యున్నారు. పంతులుగారు కూనూరునుండి ఆదివారము బయలుదేరి సోమవారమునాడు చెన్నపురికి విచ్చేసెదరు.

కల నిజమగుట

22000 పానులు లాటరీలో సంపాదించుట

రోములో జరిగిన సంగతి

ఒక గ్రామమున కొకనికి కల వచ్చినది. ఆకలలో వానికి మూడు లాటరీ టిక్కెట్లు నెంబరు తెలుపబడెను. కొనినచో గెలుపుగలుగునని కలలో గాని కొకరు చెప్పిరి. వానికి వెంటనే ప్రాణముమీదికి వచ్చెను. చూడఁ సంబరములను తన భార్య కరిగించిచనిపోయెను. చేరువనున్న యొక పట్టణమునందామె తల్లి నివసించుచుండెను. తన భర్త చెప్పిన సంబరగల టిక్కెట్లను తనవేరట కొనవలెనని ఆమె తన తల్లికి వ్రాసెను. తల్లి కొనెను. లాటరీ కలిపినపుడు ఆ మూడు సంబరము గూడ నెగ్గెను. ఆమెకు 22000 పానులు అనగా రుమాను 8,80,000 రూపాయలు వచ్చెను. అని ఒకరు రోమునుండి వెంటిటు పార్సీ యను పత్రికకు తంతివార్త పంపిరి.

అధినివేశపు కార్యాలయమున క్రొత్తవిర్వాటు

బాల్టిమోరీ ప్రకటనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 11:—అధినివేశపు కార్యాలయమున చేయబడు మార్పులలో డోమినియన్ వ్యవహారములను జూరుటుకు క్రొత్తమంత్రి యందుననియు, అతనికి పార్లమెంటుతో సంబంధమున్న సహాయమంత్రిగూడ నుండుననియు అధినివేశ పరిస్థితులను అధినివేశ మంత్రికి కార్యతహాసముంత్రిగ నుండు ననియు బాల్టిమోరీ గాని కానున్నసభలో ప్రకటించిరి. క్రొత్త మంత్రిపదవి ఆమెగాకే ఇవ్వబడును. ప్రస్తుతమున్న అధినివేశ కార్యాలయమున ఏర్పాటులు సరిగా లేనందున ఈ ఏర్పాటును జేయవలసియుండెను. డోమినియన్ వ్యవహారములనుగూర్చి సలహాజేతులును సంతక రాజ్యముల పరిపాలన కార్యమునకును తగిన సదుపాయములు లేకపోవుటచే ఇట్లు చేయవలసినవైయు.

బావలాహత్య

కానున్నసభలో ప్రశ్న

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 11:—బావలాహత్యలో దోషులందఱును బిట్టి శిక్షించుటకు ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వమువారు తగినచర్యను తీసికొనదున్నారా యని కానున్నసభలో ప్రశ్నార్థి గారడుగ, మరల మరికొంత విచారణ అవసరమని తోచినచానికి వలయు చర్యను తీసికొనెదరని వింటర్ క్లెఫ్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

ఈజిప్టు ఇండియా వైమానిక ప్రయాణము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 11:—క్రొత్త అంగీకరింపబడిన ఈజిప్టు ఇండియా వైమానిక ప్రయాణము ప్రస్తుతము ప్రతిపక్షమున జరుగు ఇరాను ఈజిప్టు ప్రయాణములు అగిపోవును. చారమునకొకసారి కంతర కరాచీ మధ్య విమానములుపోవును. త్వరలో ఏర్పాటులను దెలియజేయవలెననిరి. ఇచ్చే శతకాలమున ఈజిప్టు ఇండియా వైమానిక ప్రయాణము ప్రారంభింపబడును. విమానములు బయలుదేరుటకు ముందు విమానములు దిగుట స్థానములెక్కరబడును. మృగసామిప్రప్రచ్యుతే సంతక రాజ్యములలో మిగుల్పులుగూర్చి కొంతమొత్తమును ప్రభుత్వమువారు సహాయముగనిచ్చుట సమంజసముయే అవసరమనియు హామీగాను దెలియజేసిరి.

యువరాజు సంచారము

పీటరుహార్టిజ్ లో యువరాజునకు అఖండవైభవముతో స్వాగతము నిచ్చిరి.

సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టు

ఆంగ్లోప్రెంచి ఒడంబడిక

ఒండాంబుల యభిప్రాయములను దెలిసికొనుట

జనీవా, జూన్ 10:—జర్మనీకి బంపు లేఖనుగూర్చి వ్యాఖ్యలను ఆలేఖను ప్రకటించువరకు ఆఫ్రికానులెనియు, మార్చి 24 తేదీని కానున్నసభలో ప్రకటించబడిన చాంబర్లెను గారి యువవ్యాసము ననుసరించియే ఆంగ్లోప్రెంచి ఒడంబడిక నేర్పాటుచేసితిమనియు చాంబర్లెనుగారు దెలియజేసిరి.

4వ తేదీ నంపిన లేఖప్రకారము సైనికవరతులన్నిటిని జర్మనులు నెరవేర్చిరని కొలొనును ఖాళీచేయుట పడునని కానున్నసభలో మెక్లీలుగారు చెప్పిరి.

కానున్నసభవారు పూర్తిగ చర్చించుటకు అనకాళియు లభించినగాని సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టుకు సంతకము చేయజాలరని బాల్టిమోరీ గారు తెలియజేసిరి. జర్మనులు నూచించిన ప్రకారము ప్రధానతత్వమునగూర్చి ప్రెంచి బిట్టి ప్రభుత్వమువారు సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టుకు ఒప్పుకొనిరి. రైనుప్రదేశము జర్మనీలో అవసరమున్న మిశ్రమండలియు సమానపరిపత్తితో సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టు చేసికొనుట కంగీకరించిరి.

జర్మనీ ప్రాచ్యసరిహద్దుల

విషయమై పూర్తిగ చర్చించి ప్రకటించినగాని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు పిలువలేదనియు ఆస్ట్రియా చాంబర్లెనుగారు తిరిగి నమ్రవరకు పిలువలేదనియు బాల్టిమోరీ గారు ప్రకటించిరి. 18 తేదీకిగాని చాంబర్లెనుగారు రాజులరు.

డోమినియన్ పరిస్థితులు

సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టునుగూర్చి జరిగిన రాయబారములన్నియు డోమినియన్లకు దెలియను. ఒడంబడిక చేయబడుముందు డోమినియన్ల సమ్మతిని ఆమోదమును బడయగల్గుదుమనిరి. ఇంతవరకు గ్రేటుబ్రిటన్ ఎంతవరకు బాధ్యతను వహించునో చూపబడెను. గ్రేటుబ్రిటన్ మాత్రమే సంతకము జేయుటయు డోమినియన్లను బాధింపకపోవుటయుగాని తలపింపవచ్చును. ఫ్రాన్సుతో బాటే జర్మనీగూడ వ్యగ్రభావముతో ప్రవర్తించుటకు పిలువలేకుండ సెక్యూరిటీఫ్యాక్టు ఉద్దేశింపబడెను.

ఆంగ్లో ప్రెంచి సహకారము అవసరము

పార్లమెంట్, జూన్ 10:—ఆంగ్లో ప్రెంచి సహకారము లేనిచో ప్రాపంచిక శాంతియే నున్న. సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టుకు ఇయ్యది అత్యంతవరము. ఒకరికొకరు వేర్వేరుగ ఊహున్నచో గ్రేటుబ్రిటన్ ప్రాంసుకే మప్పువచ్చును. ప్రస్తుతము ప్రాంసు పట్ల గ్రేటుబ్రిటన్కు ఎక్కువప్రేమ గలదు. స్నేహమున్నది. ఇదివరకెన్నడు ఇట్లు లేదు. ఈభావము తేలియండు చాంబర్లెను ఒడంబడికలో గిన్నించెను.

ప్రెంచి పత్రికాభిప్రాయములు

పార్లమెంట్, జూన్ 11:—ఇంగ్లాండు ప్రాంసు సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టును తేలికగా నవలెనని పత్రిక లనుమన్నవి. ఆంగ్లోప్రెంచి సైనికదౌత్యముల ఒడంబడిక యుండును. జర్మనీ ప్రాంసును బుట్టజించిన ప్రబుధ ప్రాంసుకు సహాయమువచ్చుచో 1914 నా జేసినటుల ఈ ఏర్పాటులయ్యు ప్యాక్టులో నుండవలెనని ఈగ్రేడ్ ఫ్యాక్టునుపత్రిక యనుచున్నది.

గార్డన్ తెన్నెటు పంచెములో తెల్లియం విమానము గలుపాంబెను. ప్రెంచి విమానము ఇంగ్లీషు ఛానలులో మునిగి పోయెను.

విద్యారి ఆరాజకులు

నాయకులు శిక్షితు లగుట

హెడ్మన్, జూన్ 10:—స్పెయిన్ రాజదంపతులు పోవుట్రామును భ్రంసము చేయుటకు ప్రయత్నించినది ఇంక నీరింగు పాఠశాల విద్యార్థు లని తెలిసినది. నాయకులకు 20 ఏండ్లు శిక్షను, 9 గురికి 4 లగాయితు 10 సంవత్సరముల శిక్షను విధించిరి.

చీనా కల్లోలము

విద్యార్థులు-విదేశీయులపట్ల విముఖత

పికింగ్, జూన్ 10:—చీన విద్యార్థులు విదేశీయుల పట్ల విముఖతను జూపుచు బ్రహ్మాండమున సభ నేర్పాటు చేయుచున్నారు. మ్యాంగుహే న్యవహారమును నిర్మోగ మోటముగ ఖండించిరి.

ఇటలీ ప్రజలును ఇటలీరాయబారులును లేనిపోని సభలను జేయరాదని ఇటలీమంత్రిని చీనా విదేశాంగ కార్యాలయమువారు గోరి.

సభలవలన సంఘాములు సాదమిన ఆఫ్రికానులెనని సెయూటీనేనాని దెలియజేసెను.

మ్యాంగు హే నాకాసమె

మ్యాంగుహే, జూన్ 10:—బార్డయిన్ మాదిన్ కంపెనీ ఓడసిబ్బంది పనిచేయుటలేదు. తేయాకు దొరుకుటలేదు.

అండును సమ్మెగట్టిరి ప్రకటించబడెను. పరిస్థితులు నెమ్మదిగ నున్నవి కాని చెడినవి.

క్యాంటన్లోనున్న విదేశీయులందఱును అపాయకరమున ప్రదేశమునుండి తొలగిపోయిరి ను రక్షితము గ.

గ్రీకు మంత్రివర్గము రాజీనామా నిచ్చుట

ఏథెన్స్, జూన్ 11:—గ్రీకు మంత్రివర్గము రాజీనామా నిచ్చెను.

ప్రాకు హత్య

లో శిక్షింపబడినవారిపట్ల ఎవరికిని కనికరము లేదు. తగినశిక్ష విధించిరనుచున్నాఁ. ఇంకను ఉన్నతపదవులందున్న వారు హంతకులను ప్రోత్సహించినవారిని బట్టుకొనవలె ననుచున్నారు. రిసంవత్సరములనుండియు వెనుకనుండి ఆడించుచున్న ప్రముఖులనుగూడ బట్టుకొనవలె ననుచున్నారు.

చీనాకు వైమానిక ప్రయాణము

గోబీ ఎడారిగుండా

రషియనుల ఏర్పాటులు

హాస్కో, జూన్ 10:—అరు విమానములు రషియానుండి పికింగుకు బోయినవి. చాలమంది చూచిరి. గోబీ ఎడారి గుండా నైలీరియాగుండా విమానముమీద పోవుటకు మార్గమును కనుగొనుట కేగిరి. ఈ ప్రయత్నములో నెగ్గిరేని చీనా సోవియటు కంపెనీలో యూరపు చీనాకు కార్యతముగ వైమానిక ప్రయాణము నేర్పాటు చేయగల రనుచున్నారు.

ఆయుధ సభ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

జనీవా, జూన్ 11:—జనీవా ఆయుధసభలో నిషేధించిన ప్రదేశములో పెరిషి కాను సింధుభాషను ఒమర్ సింధు భాషను జేర్చుటకే తీవ్రమున చర్చ జరిగెను. హాబిల్ డాక్టర్ గారు గట్టిగ అక్షేపించిరి. స్వచ్ఛా నాకావ్యాపారమునుగూర్చి అందరితో బాటు తమకుకూడ సమానస్వత్వము లుండవలె ననిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈ ప్రదేశము ను తొలగించిన ఒప్పు కొనరని కామ్యుగారు తెలియజేసిరి. ఈదశ ఈరండు ప్రదేశములను జేర్చుటకే నిశ్చయించిరి. రెడ్డి, ఏథెన్స్ సింధుభాష గూడ జేరును.

రీడింగు ప్రభుని ఆంధ్రకావ్య కార్యదర్శి

హర్ జి. జి. మాండు మాండుగారు బిల్లుగనున్నారు. ఇండియా కార్యదర్శియనున ఈ ప్యాంపుగా రీడింగు ప్రభుని ఆంధ్రకావ్య కార్యదర్శిగ పనిచేయుచున్నాడు.

బగ్గాడు హత్య

లో దగుల్పాస్ట ముద్రయిలకు ఉరిశిక్ష విధించబడినది. వీరు మోటుబడిన బోవుచున్న ప్రాంతాన్ని భార్యను బంపి ఆ దీని దోచుకొనుటయే తాని ఇంక పోలీసువారు హంతకులను బట్టుకొనిరి. ఏయిం సాక్షులయిన దొరకను.

జాద్యూరు మహారాజుగారి యువ న్యాసమును బ్రాడ్ క్యాస్టు జేయుట

లండన్, జూన్ 11:— రీడింగు ప్రభువకు విం కొసగిన సందర్భమున నిచ్చిన యోగ్యతను రాజుగారి యువన్యాసమును బ్రాడ్ క్యాస్టు జేయెను. అన్ని స్థానానికి వినిపించును. మహారాజుగారి యువన్యాసమును బ్రాడ్ క్యాస్టు జేయుట కిదియే ప్రథమము.

ఆస్ట్రేలియా జర్నల్ యూనియను

బ్రిటను ఉదాసీనత

ప్రాంసుకు ప్రాణము విసుగుట

ప్రాంచి పత్రికలు మరల ఆస్ట్రేలియాను బహుబడికను గూర్చి వ్యాఖ్య లావర్యచున్నవి. యుద్ధ వాదిగ గా మండగనే బెర్లిన్-వినున్నా వారు బహుబడికై ప్రయత్నించుచున్నారట. దీనిని అభ్యంతర పెట్టుటకు 'లిటిల్ ఎంపెంజ్' పెద్దరాజ్యముల వారి బలంపు. ప్రాంసుకుమత్రము భయముగనున్నది. అను మానము బాధించుచున్నది. ఆస్ట్రేలియా జర్నల్ వక్రతను ఏకగ్రీవ ముగ వర్ణిప్రాయమును జూపిరేని వలదుటకు ఏరికిని శక్యము గాదనుచున్నారు.

బ్రిటను ఈ విషయమై ఇంత ఉదాసీనతను జూపుటచే ప్రాంసుకు కోపముగ నున్నది.

ఏథెన్సు మంత్రివర్గము రాజీనామా (ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 11:— ఏథెన్సు మంత్రివర్గము రాజీ నామా నిచ్చుటచే. దేశీయమంత్రిగూడ అనారోగ్యముగ నున్నా డను కారణముతో రాజీనామా నిచ్చిరి. కాని ప్రాంతమంత్రి వర్గమును ఇతడే ఏర్పాటుజేయు ననియు, లేదా ప్రస్తుతమం దున్న ప్రభుత్వానా మా త్వం జే దేశీయమంత్రిసహాయముతో నేర్పాటు జేయు ననియు చెలియుచున్నది.

మరాఠో పరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రబల్, జూన్ 11:— పెయిన్టీపుగాని సుల్తాను సత్కరించెను. పెయిన్టీపుగారు పెజుకేగిరి. శత్రు రణరంగమును జూచెదను.

యూరపియను సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వముజేరదు

ఎట్టిపాధ్యతను ఎహించదు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

యూరపియను సెక్యూరిటీ ప్యాక్టులో యూరపులో శాంతిభంగముగాకుండ జేయుటకు ఏర్పాటు జేయుచున్న ఒకం బడికలో జేరబాలనునియు నాని కొంతమాత్రము ఉత్తరవాదుల ము కాబాలనునియు బాధ్యతను వహించుననియు వాషింగ్టన్ ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారు.

ప్యాంగుపే పనిలేనివారలకు సహాయము

సిరింగు ప్రభుత్వము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

సిరింగు, జూన్ 11:—ప్యాంగుపేలో పనిలేని కార్మి కులకు 100 శేల తాలకులకు ఉపాధికి బంపుటకు సిరింగు ప్రభు త్వము నిశ్చయించుకొనెను. ఇటీవలి ప్యాంగుపేలో అల్లలలో ఇరుక్కొన్న బిచ్చాగ్రలకుండి మంచి నడతకు ప్రాప్తికలుగు దిసి కొనిరి. వ్యాపారములో గోలబడునని ఎంతయో కాపుల చేయుచున్నది. కాని అల్లరి జూగలేదు.

సుమారుయోగ్యులను, ప్యాంగుపే ప్రత్యేకత రైల్వ మిద బంపుచున్నారు. ప్యాంగుపే గారి కొడుకు నేనాధికారి అల్లరులు లేకుండజేయుటకని జెప్పచున్నారు. ప్యాంగుపేలో రసబలమును స్థాపించుకొనుటకు చాంగ్స్ లినుగా ట్టు జేయు చున్నారని కొంద రనుకొనుచున్నారు.

అధికారులు జాగ్రత్తయ్యకొనుటచే అంతటను సమ్మె గట్టునటుల జేయు తత్వార్థి ప్రయత్నములు వ్యర్థములాయెను. మునిపలం కవున్సిలువారికిని విద్యాధిక వర్తక కార్మికసంఘము వారి సమ్మెను పరిష్కారముచేయటకు సలహాసంఘ మేర్పా టుజేయుచున్నదట. చీనా పార్లమెంటువా రీతగ మత్స్యరహి పరిష్కారముగావలెననుచున్నారు. సమ్మెచే చీనా పసికి వర్తకమునకు నష్టముకలుగుచున్నది. ఆకలిచే బాధపడుచున్న కార్మికులకునుటకు జేసేటే తాలకులను చీనా పార్లమెంటుకు నానాతావులకుండి బంపుచున్నారు.

ఇంగ్లండు ఆహారపదార్థములసప్లయ

ఒకసంఘము నేర్పాటుచేయుట

లండన్, ఆహారపదార్థ పరిశీలనసంఘమువారి సిఫార్సు సిద్ధాంతముల సంగీతించి నివేదికములో జెప్పబడిన పద్ధతిని పాగించుటకు ఒకసంఘము నేర్పాటు జేసెదననియు కామన్సు డభలో బాడ్మిన్ గారు తెలియజేసిరి.

జపాను పోటీ

ఇండియా కుప్రదవము

లండన్, జూన్ 10:— మాంచెస్టరు నర్తకసంఘము ఎరుట మేనక్తి చాదాబాసుగేట్లు జెప్పిరి:— ఇంగ్లండు క్రతుముగ స్వంతముక పద్ధతిని నెమ్మదిగ అవ లంభించుచున్నది. అటులనే ఇండియాకు చమ్యకమున్న విధాన మును ఇండియా అవలంబించుటకు ఏల అంగీకరింపరాదో తెలి యదు. ఇండియా వర్తకవిధానముచే బ్రిటనుకు నష్టము గలుగ జేయు యుద్దేశ్యములేదు. ఉభయప్రాంత లాభముగనుండునటుల చేసువలెను. బ్రిటను హక్కులను ఇండియా గుర్తింపబుసినదే. గుర్తించును. కాని ఇండియాగూడ తనసత్త్వములను గాపాడు కొను అధికారముండవలెను. ప్రతివిదా వేయు ఎక్స్ ముజుపన్ను మాంచెస్టరు కేరమాత్రము లాభములేదు. ఎక్స్ ముజు పన్నును దీసి జేసిన మాంచెస్టరుకునష్టముండదు. ఇండియాకును, మాంచెస్టరు కును నిజముగ పోటీలేదు. అసలు పోటీ ఇండియా జపానుకే యున్నది. అమెరికాకు గూడ యున్నదనవచ్చును జపాను యువప్రదను ఇండియాకేగాక ప్రపంచ మంతటను యున్నది.

ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు

నూటికి రిచోలి విధించు ఎక్స్ ముజుపన్ను రద్దుచేసి నూటికి 20 చొ॥ న విదేశీపుములు సరకులు వినుమతియునునో సుంకములను హెచ్చించి బ్రిటిషు సరకులమీద నూటికి 7 1/2 చొ॥ న పన్నును తగ్గించెనట.

జపాను ప్రతివర్తకపు పోటీని ఎదుర్కొనుటకు ఉత్పత్తిజేయుట బ్రిటను తగ్గించెనట. జపానులో వలెనే పనినాండు బిజినెసువారును ఏర్పించి ఉత్పత్తిని చౌకజేయ నెత్తిందుచో ప్రతివర్తక ప్రాముఖ్యమును నడులకొనుటకు ఇంగ్లండు ఇచ్చగించునని యిడియరుగారనిరి.

ఇండియాకును ఆస్ట్రేలియాకును ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లను జరుపుట వాయువార్తా కార్యాలయమును పోస్టాఫీసు వారు నిర్మించెదరు. వేసవికి తయారగును.

ప్యాంగుపే పరిస్థితులు

హోంగుకాంగు, జూన్ 11:— నలుగురు అమెరికనులను పొగయొడను యునానీను నైనిములు కాల్చిరి. ఇందులో ఇద్దరు స్త్రీలున్నాడు. వీరికి గాయములు తగిలెను. మోచేతిలో ఒక స్త్రీకి గాయములుతగిలెను. అమెరికను క్రైస్తవకళాకాల కు కాపాడుటకు అమెరికా ప్రైవేటులు దిగినవి.

అబ్దుల్ కరీం లో రాయబారము

మరాఠో వ్యవహారము

ప్యాసిన్, జూన్ 11:— స్పెయిను ప్రైవేటులు జూను అభివరకు ఏమియకు చేయరనియు, ఈలోపున అబ్దుల్ కరీం గా రిలో రాయబారములను పత్రికదనియు తెలియుచున్నది.

రిప్పలీరమును ముట్టజేందుటకు ఫ్యాన్సిన్ స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు తీసికొనుచున్నట్లు బ్రిటను తోడ్పడునట. ఫ్యాన్సిన్ స్పెయిను సహకారమునుగూర్చి ఆలోచించుటకును స్పెయిను ప్రభుత్వముతో యోచించుటకును మలగాలో పెయి న్టీపుగారు ఆశుర.

జర్నలిలో వర్తకము మందగించుట

ఆర్థికచిక్కులు

చెల్లెన్, జూన్ 10:— జర్నలిలో పారిశ్రామికులకు ఆర్థిక ఇబ్బందులెప్పుడున్నవి. అందుచే వర్తకము ప్రతిహేతు న మందగించెను. చాలకష్టముగ నున్నది.

కామన్సు డభుడు విగ్నాలుగారు 10 వ తేదీని వైద్యాలయమున చనిపోయెను.

పంచదార మీద ఇంపీరియలు ఫ్రీఫరెన్సును ప్రవేశపెట్టు టకును కామన్సు డభ వా రంగీకరించిరి.

మరాఠో పరిస్థితులు

వెజ్జాకానుండి ప్రజలను వెడలిపామ్మనుట

ముందు జాగ్రత్త వెజ్జాకా ప్రదేశమునుండి ప్రజలను వెడలిపామ్మని ప్రెంచినినాని ఉత్తరపు చేసెను. దీనికికారణము శత్రువుల ఒత్తిడియే కారణ మనుచున్నారు.

విషపు అనువాదు బుద్ధిపూర్వముగ టిప్ప అనువానిని సంపెనని పంచాయితీ జేసిరి.

పట్టు పన్ను

ను విధించుటకు కామన్సు డభ వా రంగీకరించిరి. దీనివలన బ్రిటిషు పట్టుపరీక్షను యభివృద్ధిగాంచునని చచ్చిలుగా రనిరి.

కీ॥ శే॥ గ్వాలియరు మహారాజుగారు

వైద్యులేల వెల్లి పోయిరి?

లండన్, జూన్ 8:— రాము జెప్పినటుల మహారాజు చేయకపోవుటచే ప్రెంచి డాక్టరును మరితర వైద్యులును వెల్లి పోతుని ప్రెంచి వైద్యులొకడు దెలియజేసెను. హిందూ సాం ప్రదాయము ప్రకారము మహారాజుగారిని దహనమొనర్చుటకు ప్యాసిన్ మునిసిపలుసభవారు ఒప్పుకొనలేదు.

నాదరు మహాజన కాన్ఫరెన్సు

ఖద్దరు అభివృద్ధిగామించవలయునని తీర్మానించుట

ముధుర, జూన్ 11:— నాదరులు రాష్ట్రము చేపట్టి ఖద్దరు ధారణము గావించవలయునని నిన్న సాయంత్రమును జరిగిన పవయవ నాదరు మహాజన అంత్యసమావేశముందు తీర్మానములు గావించబడినవి. స్వదేశీవస్తువులను బ్రోత్సహించ నలయునని యు సాధ్యముగు సంతకరకు విదేశీవస్తువులను బహిష్కారమును జేయవలయుననియు గూడ తీర్మానింపబడినవి. నాదరు నివసిం చున్న గ్రామములందును బల్లెయందును బాతశాలలును తలు న మందిరములును నాదరు మహాజనసభయొక్క ఉపసంఘముల స్థాపించవలయుననియు ముఖ్యస్థానములందు పరిశ్రామిక పాతశాలలును స్థాపించవలయుననియు తీర్మానము గావించబడినవి.

(ఆం. పే.)

“అరేబియా జోలికి పోవద్దు”

మూలానా పోక తాలీగారి హెచ్చరిక

అమీరు ఆలీగారికిచ్చిన తంతి

బొంబాయి, జూన్ 11:—మూలానా పోక తాలీగారి శ్రీకృష్ణ ప్రకటించిన తంతిని పరిశీలించి:

కరాచీ ప్రభుత్వం “అక్బరు” ఓడ నేను బయలుదేరను. కమరాన్ క్వారంటైను (అంటు రోగములు కలవేమో యని అనుమానముచే ఓడలను కడగానుండు యేర్పాటు) బొంబాయి గవర్నమెంటు తప్పించెను. 22 వ తేదీకి తప్పకుండా స్టీయరు, “అక్బరు” చేసినది టర్కీకి సూరసకం నెనీ అభయమున్ను చున్నది. భగవంతుని కృపచే యాత్రికులు హాజరై నాటికి పూర్వమే కాబా చేరవచ్చు.

అమీరు ఆలీగారికిచ్చిన తంతి

ఈదిన ప్రకటించిన తంతి అమీరు ఆలీగారికి నిన్ను జెడ్డారు పంపబడినది:—“కాంతియుతులను ఏ హం ధరించిన వారును నగు యాత్రికులను మధ్య మీరు ఆపినారని చెరిగిన వారై భారతదేశమునలి మహమ్మదీయుల ఆగ్రహమును జేయుచున్నది. యాత్రికుల జోలికి పోక వారలను యాత్రికేసి కొన నీయవలసినదని గోచరున్నాను. హాజియాత్ చేయనీకు డనియెడ మీరు మహమ్మదీయ ప్రపంచమునలి మామలకు గరి ఆయెదరు.”

“మహమ్మదీయ మతవిరుద్ధమైన రాకపోకలను అమీరు ఆలీగారు పోరని విశ్వసించుచున్నాను. హాజియాత్రికులు ప్రతి మహమ్మదీయుని ఆభ్యాగతులు. వారలను యాత్రికేసికొనుటకు ఆటంకము కలుగజేసినను బాధలుపెట్టినను పాపహేతువు. అమీరాల్ గారి రక్షితత్వములను గావించుటకు పూనికొనినవో మానముయొక్క దైవముయొక్క ఆగ్రహమునకు పాత్రుడగు. హెచ్చరికయందు బ్రతికిపూరికొని, మహమ్మదీయులకుగాని, ప్రత్యేకపు ఆక్రమణ లేవు. హెచ్చరికయినట్లు మహమ్మదీయులకును సంబంధించినది. పరిశ్రమనుగూడ హెచ్చరికయందు విరోధపాపి కుతంత్రములను ఎదుర్కొనుటకు బూనెనమని ఖరీదత్తు కమిటీతరపున మహమ్మదీయుల నిశ్చయాభిప్రాయములను నే ప్రకటించుచున్నాను. “అరేబియా జోలికి పోవద్దు” అని చుండుగానే మేము ఎల్లరకును హెచ్చరిక నీయుచున్నాము.

ఈదిన ప్రకటించిన తంతి సుదానరేవునండి సాయం క్రమ 7.10 గంటలకు క్వారంటైను వద్దనుండి ఖరీదత్తు కమిటీకి చేరినది:—

“అమీరు ఆలీగారి కెండు ఓడలను యిచ్చట రాక్షసి చొడ్డు, ముంబినీరు నెక్కించుకొనుచున్నది. గవర్నమెంటునకు జెబుపబయును. మేము చేయవలసినది తంతి నీయవలయును.”

తంతిపై వ్యాఖ్యానము గావించుట అనవశ్యకము. యావద్ద వ్యవహారమును సుప్రముగ చెరియుచున్నది.

అబ్దుల్ రహిమాను సిద్ది

కాన్స్టాంటినోపిలు / సగరమందుండి ఘయాబ్ క్యురేషీ గారికి తెలిపిన ఓహూపాసాగా క్లుప్త తంతిని పరిశీలించి:

అబ్దుల్ రహిమాను మెహ్మద్ యొక్క క్లితి ఆహ్వానమునకు నున్నది. కాని నిరాశ పడవలదు కింతెట్లు ఆశకు ఆవకాశము కలదు. యువకుని నీయబాహు ఆరోగ్యము నొందుటకు మహమ్మదీయులను భగవంతుని ప్రాప్తింపు మనము.”

(అ. (పె.))

అమీరు ఆలీగారి హిందూ మహమ్మదీయు

విషయసిద్ధి

పత్రికానిర్వాహకుల ప్రతినిధి

అమీరు ఆలీగారి 11:—సగరములో వెరుగుచున్న హిందూ మహమ్మదీయ విషయసిద్ధి గాంచి వేల్పుని అమీరు తనరూపిని పత్రికానిర్వాహకులమునా రాక పథగాంచి వైమమ్యభావమున పంపించుటెని తీర్మానించిరి. మరయు జాతి వైమమ్యములను హెచ్చరికయ ప్రచారమును నియత్నపూర్వక పరిగినదని నీకు పత్రికానిర్వాహకులను హెచ్చరించుచున్నాను.

(అ. (పె.))

వర్ష పాతము

సిన్ధూ, జూన్ 12:—అరేబియా సముద్రమందు వర్ష, పర నములు బలముగచున్నవి. కొంకణముందు అధికముగ వర్షముగరి యుచున్నది. బర్మాముందు వర్ష పాతము తగ్గుచున్నది. బంగాళా ఖాతముందు వీచువర్ష పరములబలిమి తగ్గుచున్నది. దక్షిణబర్మా కుమయూనుగొండలు, కొంకణములందు వర్షము సర్వసాధారణముగ గరిసెను. అస్సాము, బంగాళా, ఉత్తరము, తూర్పు నీహారు, సంయుక్త పరగణాలు, తూర్పుపంజాబు పడమటిమధ్య రాష్ట్రము మదరాసున కాగ్నేయమలందు అచ్చటచ్చట వర్షము గరిసెను ఉత్తరబర్మా, పడమటిసంయుక్త పరగణాలు, ఘాట్ నరము, పడమటిమధ్యరాష్ట్రములందు స్వల్పముగ నానగరి సెను. మెర్మా, మోక్సేములందు 2, టేవాయి 1, డిబ్రుగూరు 3, నలీరా 2 గ.ను, మిరాత్, జబుల్ ములందు 1 1/2, బొంబాయి 3, మధురలో 1 1/2 అంగుళములవర్షము గరిసెను.

నూచన:—సంయుక్త పరగణాయందు అధికముగ వర్షము గరియును. మదరాసున కాగ్నేయమందు వర్షము తగ్గును. (అ. (పె.))

వాతావరణ సిద్ధి

1925 సం॥ జూన్ నెల 12-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు కలి 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	ముఖ్యజిల్లాలు కలి 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	ముఖ్యజిల్లాలు కలి 24 గంటలలో వర్షము	జూన్ 1 వ తేదీనుండి వర్షము	ముఖ్యజిల్లాలు కలి 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	94.7	81.4	...	0	44.96
విశాఖపట్టణము	93.9	84.2	...	0.29	87.09
కాకినాడ	101.8	82.8	...	2.35	89.09
మచిలీపట్టణము	108.3	81.7	...	0.59	41.59
కర్నూలు	101.0	78.6	...	0	26.01
బళ్లారి	100.1	75.7	...	0	20.51
కడప	102.6	84.2	...	0.30	81.28
నెల్లూరు	103.8	82.9	...	0	87.28
మద్రాసు	101.9	77.5	0.03	0.09	50.74
కడపూరు	98.8	71.2	0.58	0.58	52.94
నీలము	92.1	77.9	...	0.66	89.80
కోయంబుత్తూరు	90.7	73.8	...	0.41	22.29
తిరుచనాపల్లి	101.9	75.5	0.61	1.04	88.18
నాగపట్టణము	95.0	75.7	0.02	0.22	54.98
గుంటూరు	97.4	75.0	1.41	1.72	88.58
పొంబన్	98.0	82.1	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	1.37	28.34
తిరువేలూరు	84.2	77.6	...	1.21	64.51
కొచ్చిన్	88.0	77.7	0.07	5.45	114.51
కాలికట్టు	90.8	78.3	...	4.53	117.16
పంగళూరు	91.1	77.4	...	10.45	125.68
తెలంగాళు	90.8	69.8	0.04	0.25	85.87
మెర్కాల్	78.1	68.0	...	3.14	125.46
బాల్కెనాల్	69.6	64.2	0.87	2.19	62.18

సర్కారులు:—మేములు ఒక మోక్షముగ చున్నవి. క్రైస్తవ తత్వము. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. పగటివేడిమి 5 నుండి 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మేములు పలకగచున్నవి. అంతటను ఆ గ్రాత తక్కువ. బళ్లారిలో 6, కర్నూలులో 4 1/2, కడపలో 2 1/2 పగటివేడిమి ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో 0.58 “రెం” చెను. మద్రాసులో తుంపరపడెను. కడపూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. నెల్లూరులో తక్కువ. పగటివేడిమి 2 1/2 నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని దక్షిణభాగమున చినుకులు బడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రా, వాతావరణావస్థాధికారి.

మహాత్మా గాంధీ ఉద్యానవనము

కరాచీ జంతు ప్రదర్శనశాల నూతన

నామ కరణము

కరాచీ, జూన్ 11:—మహాత్మా గాంధీగారి కథలంతర ములేనివో కరాచీ జంతు ప్రదర్శనశాలను మహాత్మా గాంధీ ఉద్యానవనమున జిల్లా లయనని నిన్న రాత్రి జరిగిన కరాచీ ము నిసిపలు సమావేశమునందు తీర్మానింపబడినది. ఈ తీర్మాన మును నల్లరు సభ్యులు మాత్రమే ప్రతిఘటించి వారి గౌరవము ను వ్యక్తపరచిరి. (అ. (పె.))

స్టీమరు కూలీలు వివరీడితులగుట

కలకత్తా, జూన్ 11:—“మెగోరా” స్టీమరుమీద పనిచేయుచున్న 30 మంది మహమ్మదీయ కూలీలు విషముచే పీడింపబడుచున్నారనే అనుమానముచేత నిన్న రాత్రి వైద్య కళాశాల లాస్పత్రికి గొంపోయిరి. ఈమనుష్యులు ఉదయ మున మామూలుగా పనిలోనికివెళ్లి 10 గంటలకు రొట్టె పప్పు లతో భోజనముచేసిరి. భోజనమైన తరువాత కెండు గంటలకు వారికి జబ్బు చేయగా యింటికి పంపి చేయబడిరి. సాయంకాల మగునప్పటికి జబ్బు ఎక్కువకాగా పోలీసువారికి తెలియచేసి ఆమ్బులెన్సు బండిలో వారిని ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. (అ. (పె.))

న్యూమార్కెట్టులో పాతిపెట్టబడిన మహమ్మదీయ

యోగి శరీరమును బయటికి తీయవచ్చునని

ఆడ్వికేటు జెనరలు శిఫారసు చేయుట

కలకత్తా, జూన్ 11:—న్యూ మార్కెట్టులో పాతి పెట్టబడిన మహమ్మదీయ యోగి శరీరమును బయటికి తీయవచ్చునని ఆడ్వికేటు జెనరలు చేసిన శిఫారసు విచారణకై డార్లింగ్ గులోనున్న సి. ఆర్. దాసుగారికి పంపబడినది. కార్పేషను వారికి చెందియున్న స్థలములో అక్రమముగా పాతిపెట్టబడిన ఆ శరీరమును వెళ్లగించి తీసివేయటకు కార్పేషనువారికి హక్కుగలదని ఆడ్వికేటు జెనరలు చెప్పుచున్నాడు. (అ. (పె.))

కాన్స్టాంటినోపిలును ఏక భారత

మహమ్మదీయుని కాల్పుట

బొంబాయి, జూన్ 11:—అబ్దుల్ రహిమాన్ పిషా వారి కాల్పుబడిన కాన్స్టాంటినోపిలునుండి యిచ్చటికివచ్చిన ప్రయత్నము వారయొక్క తెలుపుచున్నది. అతని స్థితి క్లిష్టము గానే యుండెనుగాని నిరాశ గల్గించుటలేదు. ఈ అబ్దుల్ రహిమాను పిషావరునుండి వెళ్లిన భారత మహమ్మదీయుడు. ఇతడు ఆలిఫుర్ యం. ఏ. ఓ కళాశాలలో విద్యనభ్యసించి 1912 లో బాల్కను యుద్ధసమయమున ఇండియన్ మెడికలు మిషనుతో బర్మీకి పోయెను. అబ్దుల్ రహిమా నచ్చటినుండి తిరిగి రాక అచ్చటనేయుండుటకు నిశ్చయించి మిలిటరీ యు ద్యోగములు చేయవలెననే యుద్దేశ్యముతో మిలిటరీ కళాశాల లో ప్రవేశించెను. తరువాత అబ్దుల్ రహిమాను ఆఫ్ గనిస్థాన మునకు వచ్చిన బర్మీ రాయబారమునకు ఆఫీసరుగా కాబూరు వచ్చెను. కాబూరులో కొన్ని నెలలండి అబ్దుల్ రహిమాను కాన్స్టాంటినోపిలుకు తిరిగి వెళ్లెను. అబ్దుల్ రహిమా నచ్చట గొప్ప ప్రభుత్వద్యోగముగా నున్నాడని. వానిని కాల్పుటకు కారణములు తెలియలేదు. (అ. (పె.))

మరణశిక్ష మీద అప్పీలు

అల్లాబాదు, జూన్ 12:—బేల్టిజిల్లాలో రక్షణ వై ద్యము సెటిల్ మెంటులో ఘాతీ అనువానిని చంపినందుకు రా బరచెన విధింపబడిన మరణశిక్షమీద అల్లాబాదు హైకోర్టు లో ప్రధానస్వామూర్తి ముఖర్జీ గారియెదుటను హెచ్. సి. డి. సెంజు గారు అప్పీలుచేసిరి. సెటిల్ మెంటు నివాసులలో కొన్ని నెలల విషయమై తగాదా రాగా పంచాయతీముఖము గా తీర్చుకొనవలసినదని మేజిస్ట్రేట్ కెట్టెను వాకు చెప్పి ఆమెలను తీసుకొనెను. పంచాయతీ కూడి తీర్పు చెప్పకముం డే దగ్గరను తొట్టుకొనిరి. ఈదేశము రక్షణవైద్యములోని యిద్దరు ఆఫీసరులవలన స్థాపింపబడినది. కాని అది అంగీకరింప దగినది. కాదని చెప్పి న్యాయమూర్తులు అప్పీలును అంగీకరించి రాబరచెన అనేవానిని విడుదల చేసిరి. (అ. (పె.))

గుంటూరు నీటివనతి

గుంటూరు పట్టణ మాండ్లబేడేను నీటి కలెక్షనులో నేమి భాగ్యములో నేమి, పట్టణ వికాలములో నేమి, ఆర్థోగ్యమున నేమి, వన్నె కెక్కియున్నను, "అన్ని లక్షణములున్నవి. అందుకు తొగనూత్రంలేదు" అన్నట్లు దీనికి తగిన నీటివనతి లేనందున చంద్రుడు లేని రాత్రినైతే కళాహీనమయి యున్నదనుటకు సందేహములేదు.

నీటిబొందుబే యీ గ్రామమున లేకున్న నిద్రనున్న పట్టణములకు మిన్నయొకటిగా ఉంది. ఈ గ్రామమునకు నీటివనతి లేయదలచి మ్యూనిసిపాలిటీ వారును ప్రభుత్వమువారును కుమారుల లక్షల రూపాయలు వ్యయపరచిరేగాని దానివలన విశేష ప్రయోజనము కలుగలేదు. ప్రజలు నీటివనతి చెల్లించుచున్నారని దానికి ప్రతిఫల మంతగాలేదు. ఆ నీటివనతి గుంటూరులో ముఖ్య ప్రదేశములకు గాంధీజేట తిలక్కుజేటలకు బొత్తుగ నుపయోగములేదు.

ఇక భావుల ఆందముచూతమా, "కొండపిడి చాంతాడు"లుకూడా ప్రయోజనములేకుండా నున్నవి. అనేక భావులు వట్టిపోయినవి. ఆంధ్రోద్యమమును తొలుదొల్ల బడలుబడినది దానికి నునికిపట్టయిన గుంటూరు ఆంధ్రరాజధాని ప్రశంస పచ్చి నప్పుడు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయస్థానమును గురించి తిరుగు జరుగునప్పుడు, తన నీటి లేమిని గ్రహించి తానే రాజధానిగా నుండుట కర్హతగదాననని తలచుచు చెప్పలేక గుడ్డు మిట కరించుకొనుచున్నది.

ఈమధ్య మదరాసు శాసనసభ యింజనీరు నీటివనతిని పరీక్షించి, ఇప్పుడుండు నీటివనతి ప్రయోజనములేదనియు మరి యొకదానిని విమర్శింపవలయుననియు నుడిచిపెట్టినాడు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు నుద్దేశించిన మూడు కేంద్రస్థానములలో గుంటూరు పేరుకూడ నూచింపబడ్డది. ఆమె రికా మిషన్వారి ప్రధానస్థానముగటచే గుంటూరులో నొక ప్రధమతరగతి కాలేజి స్థాపించి యూనివర్సిటీ కేంద్రస్థానము లలో నొకటిగాజేయు నూచనలు గనుపించుచున్నవి.

విశ్వవిద్యాలయ స్థానముగాక కాకపోవునుగాక, ఆంధ్రదేశ రాజధానియగుగాక కాకపోవునుగాక, గుంటూరు నీటివనతి యభివృద్ధిచేయక తప్పని సయని యంద రాష్ట్ర కొనునదే.

ఈ పట్టణము నుపయోగ పడవేల యిండ్లను కొంచెమెచ్చు తగ్గు 50 శేల జనమును కలిగియున్నది. ప్రదేశమా యుష్ణప్రదేశము. చుట్టుపట్ల నీరా నున్నది. ఇప్పుడున్న వెంగళాయపాలెం నీటివనతియూ, ఎండ మా వి వంటిది. కాబట్టి ప్రతి యింటికి గొట్టములు కలిగి యొడతెగకుండా నీరు సప్తయి అయితేగాని యీగ్రామము వాసయోగ్యముకాదు. దీనినిగురించి మ్యూనిసిపల్ వారియే యాలోచించుచున్నారా?

నాకు మ్యూనిసిపాలిటీలోను పట్టణములోనున్న చిర కాలానుభవములనుబట్టి నాకు తెలిసిన నాచునన్నును గోచరమయిన కొన్ని సంగతులు వ్రాయుచున్నాను. మా మ్యూనిసిపల్ సంఘాధ్యక్షుడు మొదల మహాజనులు దీని నాలోచించుచు గాక.

ఈ గ్రామముకు మంచినీటివనతి కావలెనన్న కృష్ణానది నుండి నీటిని గొట్టుముద్యారా తెచ్చుటకన్న వేరేగత్యంతరము లేదు. కృష్ణానది యిక్కడికి నుమారు 20 మైళ్లున్నది. దెబబాడ యిద్దరేవు అయిన నీ తానగమునందు సమీపకృష్ణాతీర్త గ్రామ మింకొకటిలేదు. కాబట్టి దెబబాడ యిద్దరేవుననుండు, నీ తానగం కొండవైన 60 అడుగు పయిన నొక చెరువు కట్టించి, కృష్ణనుండిగాని భావులనుండిగాని నీరు యంత్రముల ద్వారా పైటలెను. సదురు చెరువులోనుంచి మంగళగిరి మీదుగా గొట్టములద్వారా గుంటూరుకునుండిను గుంటూరులో నింటియింటికి నీరు నివ్వవలయును. మంగళగిరియు నొక గొప్పగ్రామము. పదివేల జనమున్నది. అదియును నిర్లప్రచేతమే గాన దానికిని గొట్టము లున్నవలెను. రెండుకట్ట సమీపమునుండి గొట్టములు తెచ్చి, తాడేపల్లి, మంగళగిరి, నంజూరు, గుంటూరు రెయిల్వే మనులకుకూడా నీరవ్వవచ్చును. దీనినికేవల సరిఅయిన మదింపు వెయ్యలేదుగాని రమారం 12 లక్షలు కావచ్చును. అందు సగము ప్రభుత్వమువారును, 1 లక్ష లోకల్ బోర్డువారును, 50 వేలు రెయిల్వేకుంపెనీవారును భరింపవలెను. ఇందు 44 మిగులును. అది గుంటూరు పట్టణవాసులు, గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీ వారును భరింపవలెను. మ్యూనిసిపాలిటీవారికి 4 1/2 లక్షలు ప్రభుత్వమువారు ఆప్యయిచ్చినను అది తీర్పుట కష్టముగనుక సగము

ప్రభుత్వము ప్రత్యేకముగా పట్టణవాసులు భరింపవలెను సిద్ధపడవలెను. రెండు మానులకు తివ్యతగిన శ్రమయు డీగ్రామమున లేదు. వేల యిన్వెస్టమెంట్ కొందరున్నాడు. వారి యిది యెటుండినను సామాన్య జనులకూడా కొంతబరువు భరింపకలేవదు. చందాములమున వసులగుట కష్టముకాబట్టి నా కొక యుపాయము తోచుచున్నది. ప్రస్తుతమే గొట్టము లింట్లకు బాటలినవారి బాటెలా తయారుచేయవలయును. 1 గొట్టము కావలసి బారు తప్పకుండా రు 50 లకు తక్కువగాని విరాళముల నియ్యవలెను. రెండుగొట్టములు చూడుగొట్టములు కావలసినచో రుండవలెను. మొత్తమువీరు 4 వేలగొట్టములకు దగభాట్టలు వచ్చినయెడల 2 లక్షల రూపాయలు సులభముగా వసూలుగును.

అట్లు నుండుగ ననగా యిప్పుడే సాముచెల్లించినవారు నీటిగొట్టములు రావడముతోనే తమ ఖర్చుమీదగాని లేక సగం ఖర్చుమీదగాని తమయిండ్లలో నిర్మితమున గొట్టములు పెట్టుకొనుటకు ఆర్హులయి యుండురు. ఇప్పుడు చందాలు చెల్లించనివారికి చిల్లించిన వారందరికి గొట్టములిచ్చువరకు తమయింట్లలోనికినీరమ్మనుమగించుకుంటుంటే అధికారముండకూడదు. దరమిలోనయినను గొట్టమునకు 7500 చెల్లించవలయునని యేర్పాటుండవలెను. చందాలివ్వగా తక్కువపడ్డ సామును ప్రభుత్వము వారు 100కి రు 40 చొప్పున వడ్డీతోగాని వడ్డీలేకుండాగాని ఆప్యయిచ్చి 30 లేక 40 సంవత్సరములపాక తీర్చుకొనవలయును.

ఈస్కీముకు శాశ్వతమయిన వ్రతుముండును. రు 12000 లకు తక్కువయుండవలె నానమ్మకము. అది ప్రతిసంవత్సరం మ్యూనిసిపాలిటీవారు భరింపవలసినదే. నీటివనతిలకు నివ్వకలేవదు. ఈస్కీము ఫలకాక వచ్చునని నానమ్మకము. పరిశీలన కావలెను.

ఇదిసాధ్యము కాదేని మరయొకవిధము పొడగట్టుచున్నది. ఇక్కడికి చీబ్రోలుగ్రామము రిమయిల్లమారును. అక్కడికి కృష్ణకాల్య నిరాఘాటముగ వచ్చుచున్నది. ఆగ్రామమువద్ద నొక చెరువు ఉన్నది. దానిని చెరువుగాను లోతుగాని త్రవ్వించి నుద్దేశించిన కృష్ణకాల్యనీరును దానిలో జెల్లించి అక్కడి నుండి యంత్రము ద్వారా, యినుపట్టాంతులలోకి జెల్లించి వానిలో నుండి గొట్టములద్వారా నీరు తీసలెను. కాకినాడలో నీవిధముగానే నీరవ్వబడుచున్నదిగాని కాకినాడవద్ద నుండు గోదావరికాల్యలో నీరు సదా పొడుచుండును. మరమ్మతుల నిమిత్తం కట్టించినను 1 నెల మాత్రమే. రెండు కాల్యలున్నవి. కృష్ణకాల్యము సాధారణముగ 4 మాసములు కట్టుచు నీరు తీసుండవలెను. 4 మాసములకు తగినంత నీరును చీబ్రోలుచెరువులో నింపుట సాధ్యమో కాదో అనుభవజ్ఞులు చెప్పవలసియున్నది. ఈస్కీముకును రి లేక 10 లక్షలు కావలసివచ్చునేమో శాశ్వతవ్రతుము లో భేదముండదు. ఇదిన్నిపరిశీలన కావలసియున్నది.

మామ్యూనిసిపల్ సంఘాధ్యక్షుడును సభ్యులును జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటును సంపన్నులగు వర్తకులు ప్లీడరులు గుడితెలులు. దీనిని గురించి క్రోధపున్పులెవయునని విన్నవించి విజమూరి భావనాచార్యులు.

పశ్చిమోత్తరపు రైల్వేసమై

డాక్టరు కిమలుగారి సాయము
అమృతేశ్వర, జూన్ 11:— తాము చేయుచున్న ఆంధ్రోద్యమ స్వామ్యమైనదియు, సహృదయమైనదియు పశ్చిమోత్తర రైల్వే యూనియను జనరలు కార్యకర్తలకి డాక్టరు కిమలుగారు తంతివార్తలను అభివ్యయమున తమ చేతనైన సాయము చేయుచు మని చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

నాగపూరు

నాగపూరు, జూన్ 11:— ప్రజలయొక్క వేషవికాల తాపమును తగ్గించుటకై నాగపూరులో రెండు మూడు వర్షపు జల్లులు పడెను. వ్యవసాయదారులు తొలకరి వానలకు ఎదురు చూచుచున్నారు. ఈ ప్రాంతములలో నీకాలమున కురియవలసిన వర్షములు కురియకుండుటవలన ప్రతివి తినములను చల్ల లేదు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, జూన్ 11:— మెస్సర్స్ నాకోటీవాడి యా ఆంధ్రులను మోసములో పోలినవారు మరికొన్ని కట్టాలను రాజట్టిరి. ఇంటివరకు 40 వేల రూపాయల కిమ్మతుగల వాటాలు రాబట్టుకొనబడినవి. (అ. ప్రె.)

పన్ను విచారణ సంఘము

పునహా సాక్ష్యవిచారణ

బొంబాయి సెటిలు మెంటు కమిషనరు సాక్ష్యము

పునహా, జూన్ 11:— సర్ చార్లెసు బాడుహంటరు గారి అధ్యక్షతక్రింద భారతపన్ను విచారణసంఘము, కానవసభ హాలునందు నేడు సమావేశమయ్యెను. బొంబాయి సెటిలు మెంటు కమిషనరు, లాంసు రికార్డుస్ డైరెక్టరు నగు ఏ. డబ్లియు. డబ్లియు. మేకే, బి. సి. ఎస్ గారు మొదట సాక్ష్యమిచ్చిరి. బొంబాయి రాజధానియందు భూమిపన్ను నిర్ణయమునుగురించి తాను దాఖలుచేసిన లిఖిత రూపమును సమాధానములనుగురించి కమిటీ చాలనేపు ప్రశ్నింపగా మేకేగారు జవాబొసంగిరి. మిశ్రమ పంటలను గురించి మోదరుగారు ప్రశ్నింపగా సాక్షి సమాధానముగ యిట్లుచెప్పెను. బోగ్రి, తూరులను కలపినలెడ రనియు, మొదటిది 1/3 వంతు ఆదాయమునిచ్చుననియు, రెండవది 2/3 వంతు ఆదాయమునిచ్చుననియు సాక్షి తెప్పెను. భూమిపన్ను నిర్ణయమును, వసూలును మిక్కిలి శాస్త్రీయమైనదిగ జేయుట యెట్లు అని సభ్యుడగుగ సాక్షి యిట్లు వాక్యమెన్నెను:— తొలితన మువారివద్దను పాక్కుల రికార్డులందు పన్ను నిర్ణయమునకు వలయు విషయములు గలవు. తాలూకానుంచలి గ్రామములు విలువనుబట్టి కొన్ని భాగములకు భాగింపబడినవి. ఒక భాగము యొక్కపన్ను నిర్ణయించగనే తక్కినభాగముల పన్నునిర్ణయము తరగతివారీగా నులువుగ నిర్ణయింప బడుచున్నది. ఈవిషయమును ఉదాహరణ పూర్వకముగ సాక్షి జూపెను. నూటికి యెనిమిదిరముల భూమి కవులును కీయబడుచున్నదని సాక్షి అభిప్రాయము. బొంబాయిరాజధానియందు భూమి యా జమాన్యపు పరిమాణము మిక్కిలి స్వల్పము. తనఖాలములను చాలభాగము భూమి సాహుకారుల హస్తగతమయ్యెను. భూమి పన్ను చెల్లించనందులకు భూమి ప్రభుత్వపరమైనప్పుడు, అన్యాక్రాంతముచేయునిపద్ధతిని అది తిరిగి యజమానున కీయబడు యండెను. ఒక్కపంట పండించుకొనవలసిన భూమియందు రెండు పంటలు పండించుకొనినయెడ మారుపట్లు భూమిపై పన్ను నిర్ణయించెదరని డా|| వరంజి హాయిగారు కమిషనరు నడిగెను. భూమిని బాగుజేసికొనిన లాభము నేద్యగానిదేమని సాక్షి సమాధానమిచ్చెను. ఆక్రమించుకొనినను ఆక్రమించుకొనకుండినను ప్రతిభూమిపై కొంతపన్ను నిర్ణయింపబడినదని వైవిషయమును విస్తరించి స్పష్టమగునట్లు ఉదాహరణ పూర్వకముగ చెప్పెను. కొన్ని భూములందునకును బరికరాని ప్రభుత్వముచే భావింపబడినను అవి ఆక్రమించుకొనబడి నూతులు, చెరువులు మొదలగునవి త్రవ్వ మరమ్మతుచేసి ధాన్యముపండుట కర్హముగ గా వింపబడెను. కాబట్టి యజమానిగావించిన మరమ్మత్తువలన ప్రతి ఫలము ఆతనికి చక్కమన్నది. ఏలయన, ఆతడు స్వల్పముగ మాత్రమే భూమిపన్ను చెల్లింపవలసియున్నది. అధ్యక్షుడు యింకను ప్రశ్నించగా సాక్షి తిరిగి సమాధానము ఇచ్చెను. — రిసెటిలు మెంటు చేయుటయందు నూటికి 20 వంతుగాని లేక శిస్తునందు మూడవవంతుగాని భూమిపన్ను నిర్ణయించుటయందు మనమునందు నిడికొనుట ముఖ్యాంశము. అవామదాదారు జిల్లాయందు వ్యవసాయదారులు పట్టణములకు బోవుటచేతను, రత్న గిరిజిల్లాయందు వ్యవసాయదారులు మెండుగ నుండుటచేతను యీఅంశాలు మారుచుండును. వ్యవసాయదారులు భూములను సాగుబడిచేయుటకు పుష్కలముగలభింపు చోటులందు పన్ను రేటు హెచ్చుగనుండును. రిజి-వ పెరసెంటు వరకును క్రమముగ పన్ను రేటు రిసెటిలు మెంటులందు హెచ్చింపబడునని మేకేగారు సర్ పెర్సె తాపసుగారికి సమాధానమిచ్చిరి. కాని ధనముయొక్క మూల్యము పడిపోవుచేత యినిబంధన ప్రతివోటును అమలునందు బెట్టుటలేదనియు పరిస్థితులనుబట్టి నిర్ణయింపబడు చున్నదనియు, మేకేగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

మద్రాసు హైకోర్టు

క్రాంత జడ్జిలు

ఉదకముండము, జూన్ 11:— న్యాయమూర్తులు ఇ. హెచ్. వాలేసు, సర్. సే. వి. కుమారస్వామి శాస్త్రీగార్లు సెలవుతీసికొని యుండుటచే వారిస్థానములలో మద్రాసు హైకోర్టు జడ్జిలుగా పనిచేయుటకు జి. హెచ్. బి. జాక్సన్, బి. సి. యన్. సి. వి. విశ్వనాథశాస్త్రీగార్లు పరుసగా నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

మదరాసు పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ

9 తేదీ ఉదయం నాడు కొంత తీరుగా ముగిసినది. పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ యావత్తెనని చాలా కాలముండి మతావాలం. తేటిక తీరిక కలిగినదిగా అని నయలుదేరినాను. వానర్పును పేట ప్రాంతాననుండి వ్రేమనులో నుండి బట్టల పరిమితి నిమిషములు నడువగా రోడ్డునకును. దాని కనుక్కులను పుచ్చునిచ్చెట్లు నీటిను 100 గజములు నడచుచును గొప్పగన మొకటి కంటి నడుచు. అనేక వారాను పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ.

అనేక వారాను అక్కడి అధికారి అనుమతితో ఫ్యాక్టరీ అంతయును విడిచి. అది మారుచున్నప్పుడు నాకు పట్టరాని అనుమతిని విచారమును గూడ కలిగినది. మనదేశములో ఈ పాటి ఫ్యాక్టరీ పరిగాపని చేయుచున్నది కలుగు గదా యని ఆనందించు. జపానులో గూడ ఇంత పెద్దది లేదని తెలిసింది. ఈ ఫ్యాక్టరీ ఇదివరకు అనాథాపల్లిలోను, ప్రియనిపట్టణములోను, కాకి నాడలోను ఉండి అక్కడివారు సాధించలేక ఇక్కడకు వచ్చి నది. అక్కడ ఈ పాటి పని మాను సాధించలేక బయటికి పంపితిమి అను విచారము.

ఇప్పుడు దీనికి పెరుమాల్వెట్టి కంపెనీ వారు. యజమానులు వారు ఉప్పును వెనుకముందు చూడక ఎన్నో విధముల దీనిని అభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుచున్నారు.

పెన్సిలు చేయుటకు ముఖ్యపదార్థములు గ్రాఫైటు, మన్ను, కర్ర ఇవన్నియు మనదేశములో విరివిగా లభింపదు. మన దేశములో గూడ కొరతలేక గలవు. దీనికి కావలసిన సామానుల కొన్ని తెలుగుదేశమునుండి ఇప్పుడున్నది. దీనియజమానులు తెలుగుదేశములో పనిచేయుచున్న మేనేజరు, కార్యదేక్ష, సగము నుండి పనివాండ్లు తెలుగువారు. చెన్నపురి మన దేశ పౌరాణము కలదు గద. కనుక ఇది కేవలము తెలుగు ఫ్యాక్టరీ అనుటలో నాకేమియు ఆక్షేపం కనబడలేదు. అగుటచే నువ్వారావుగాను చెప్పినట్లు దానిని పోషించుట తెలుగు వారి కందరమును దాగ్రుత అయియున్నది. బాధ్యత మాత్రమే కాక వారి స్వలాభమునకు కూడ అనుచున్నది. దాని వివరము తరువాత తెలిపెదను.

ఇప్పుడు పెన్సిలు చేయుట ఎట్లో తెలిపెదను. మన్ను, గ్రాఫైటు కొన్ని యంత్రములలో కలిపి వేరు యంత్రములలో కలిపి తీయుదురు. ఈ కలిపి ఎర్రగా కాల్చుదురు. మరి కొన్ని యంత్రములలో పల్చనికర్ర చెక్కలకు గాడిచేయుదురు. ఈ చెక్కలకు స్వస్థు రాసి గాడిలలో పెన్సిలు కలిపి పెట్టి పైం చేరిక చేక్కవేసి అద్దులలో పెట్టి బిగించురు. వీనిని ఒక యంత్రమునకు అందియ్యగా దిక్కుచేక్కెను అది పెన్సిల్ గా విడిచియును. చంద్రముగా గాని, పలకగా గాని, పల్లగా గాని ఏదాదము కావలెనున్నది ఈ యంత్రము చేయును. మిషన్ వైద్యము సాధుచేయంత్రము. రెరువాత రంగులు చేయుట. ఈ పని చూచుచుండగా లూలతో బిల్లి నున్నట్లు తోచును. అట్టి బిల్లి సారము వివిధ రంగులు చేయుచున్నది. అనంతము వీని అందుకు కొన్ని ప్రకారము చేయుదును. ఇకను కట్టలకట్టి పెట్టెలో పెట్టి ఎరువులతో నిర్మించేయుదురు. ఈ పని యంత్రము నాలుగుమాటలలో ఇంత సులభముగా చెప్పితిమి గాని చేయుచున్నది చూచిన చాలా నగిసినది అనియు ఎక్కడ క్రేస్తలో ప్రిన్సు ఇప్పుడు చెను పోవునదిను తోచును. ఈ పనిలో బిడ్డలు, పెద్దలు, ముదురువారు, అడువారు, పగవారు గూడ పనిచేయుచున్నారు. ముగారు 150 కుంటులు పోషించుచున్నది. దీనికి రెట్టింపునుండి పోషించ ననకాళమున్నది. దేశము లోడ్వడియెడల సుమారు కేయిమంది ఆకలిని చల్లార్చగలిగిన ఫ్యాక్టరీయని చెప్పినారు.

ఇప్పుడు ఇక్కడ పని చూచుచున్న వారు నల్లది నువ్వారావుగాదు. ఈ పనిచేయు పెన్సిలు పరిశోధకులలో చేరుకున్నవారు తెలియును. అందులో మన తెలుగువారికి తప్పక తెలియును. యావత్తెననినను ఈ కృషి పనిచేయుచున్న భారతీయులను నిర్మించి 20 సంవత్సరములపైగా వీరు ఈ కృషిలో పనిచేయుచుంటున్నారే ననుచున్నాము. దుర్భరమైన పట్టుములకు లాగడయ్య నిరవహానమైన ప్రావీణ్యములతో వానిని తరించుచుంటున్నారే ననుచున్నాము. ఇప్పుడు వారిని చూచుచున్న కొరగా ఆపాచు ప్రకము ఖడ్గధరించి పండులలో పనిచేయుచున్నారే తెలుతో గ్రాఫైటులను మానెన తెలుపుతో బచ్చి తొందరపనిలో నుండుటచే క్రిష్ణము రాతేక పోయినది నుచు పని చెప్పి "రంగుభయము లేకపోయెను" అని నవ్వుచు చేయగూడె. నాటిలో షేకు హస్త చేయుటలను కొంచెము

రంగు నాచేతి కంటిమనాని పండ్ల ప్రిన్సింగునది. వారు తయారు చేయుచున్న పెన్సిల్స్ నీయు పరిశు చేసెదని. గుండ్రని, పంకలి, లావువి, సన్ననివి, పొట్టివి, సాకునువి, ఒక గజంపాడు నువిహాడనున్నవి. అందులకు లావువిన్నీ ఉన్నది. ఎరువుచున్నది నీటి, టిడా, అవశ్యమగునట్లు వేసినది ఇది అని అనలేదు మాకు కావలసిన అన్ని రకములున్నవి. కానీ పెన్సిల్స్, ఎడవు, నీటి, అవశ్య పెన్సిల్స్ గూడ చేయుచున్నారు. ప్రాయంగా పెన్సిల్స్ చేయుచున్నారే ఇన్నియు ప్రక్కను విలేజీవిహాడ పెన్సిల్స్ కొని పరిశు చేసి చూచినాను. అన్నియు తృప్తికరముగ నున్నవి. వీనిని చూచి "ఇక విద్యార్థులు గట్టెక్కినది బాబోయ్" అంటిని. నవ్వును "సగము" అని కొన్ని సంగతులు చెప్పినారు. అది మనకుందరము మనమునెప్పుడోని ప్రవర్తించవలసినది అనుచునే టుప్రుగా తెలుపుదురు.

మనదేశములో వలె అంతగా, కరవులు వేరేకడను లేవు. దేశము సకలసంపదలతో నిండియుండియు చుట్టూ పీడనాంధుడును ఆశ్చర్యము. ఈ పీడ, కృషి అభివృద్ధివలన గాని పాడు. కాని దుర్భలములను మనచారి కీ కృషుల యందు నమ్మకము లేదు. ఒక్క కృషిని స్థాపించి ఈ అప నమ్మకమును పోగొట్టుకొనెనని నిశ్చయించి నే పెట్టి ప్రయత్నములు చేయుచున్నానో మీ తెలుగువారు. ఒక్క కృషిని స్థాపించి యెందుల ప్రజలకు నమ్మకంలేక ఒకదాని వెంటబడి మరెయ్యటి ఎన్నియో బయలుదేరును. ఈ కృషిలో నేను చాల భాగము పెట్టినాను. పెన్సిల్స్ చూచినవివర అది ఉపయోగించ వీలుగా నున్నది ఒక్కొక్కరియందు. ఇప్పుడు నాకు దేశముల ప్రజలకు మా కావలెను. దారిని నేను పెట్టుబడికి ఉప్పు అడుగుటలేదు వేతము చేతుండగా పనిచేయుటకు మనముల నడుచుట లేదు. ఒక ఆర్థికా భిక్షనమునంటి పెన్సిలు విదేశీ దానికి చూచగా వారి దేశములో వారి నమ్మకమును దేశీయ కొనుగోని మాత్రమే ప్రాధాన్యమున్నాను. పెరటి చెట్టు మునుకు రావడము అభ్యము చేయవలెను. దీనివలన కృషి పనిచేయు సాధించవలెను. ప్రజలకు కావలసినంత పని కలుగును. దేశములో పోషులు పెద జల్లుచును. నాకు విదేశీ పెన్సిలు ఇప్పుడు స్వదేశీ కావలెను అని అడిగి గాని నే కొనుగోని ముందు విదేశీ దేశములనుండి కావలెనా జ్ఞాపించుట, బిడ్డలను ప్రోత్సహించుట అది నిరంతరము మన దేశము చక్కసంబుతో తుల్యమగుచున్నప్పుడు ఇదియొక భారమా! ప్రతివాడును సంతోషముగా అనుమించి నానిజగజ. నా ఒక్క పెన్సిలు చూచుచుండే చెప్పబడెను. విదేశీవాని కుత మాత్రమును తీరిపోని సబ్బులు, పెన్సిల్స్, సిరాలు, పాళీలు, కలలు, బూటకపాటివులు వగైరా ఎన్నో వస్తువులు నేను కనబడుచున్నది.

ఈ పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ కేవలము తెలుగు ఫ్యాక్టరీ. మొదటిలో దీనిని భరించలేక ఇక్కడకు త్రోసివేసినారు. అదేమి యద్భుతమో కాని ఇక్కడకు వచ్చియు అది పూర్తిగా తెలుగు వారి చేతనే యున్నది. తెలుగువారి భూతికి కళంకము రా జూడలేక విడి యిట్లు ఏర్పరచి యుండవలెను. ఇప్పుడు దానిని పోషించు బాధ్యత తెలుగువారిపై ఉన్నది. బాధ్యత చేతనే కాదు. వారి స్వలాభమునకునూ చూచి దీనిని పోషించవలెను. దేశ సంతోషము తెలుగు భాగమున కృషులు పూర్తిగా లేవు. అందుచే ప్రజలకు పని లేక అల్లాడుచు న్నాడు. సామాన్యపు పాటకపురాం ప్రజలే మన పాఠశాలలో నడుపు శేఖరిని యుజులగతి చేయి! ఇది ప్రతితండ్రిని వేదించు చున్న విషయమే. దీనినుండి తప్పించుకొను మార్గము కానరాదు. నేను చూపునది నిర్మించు మార్గము. కృషుల అభివృద్ధిలన బాధపారము మోచును. జపానునుండి మేనేజరులను కాన్వాసింగు ఎజెంటులను, ట్రైనింగులను, ఇనుపాలను, అక్కాం పెంటులను, ఆడింగులను వేసవేలు వాను పోయిండును. ఫ్యాక్టరీలలో కార్యకర్తలను తెచ్చియు, పనిచేయించుట కావలసి యుండును. ఎటువంటినును జనియించుచు పనిచేయించుచున్నాము. దిబ్బులన ఆకలిబాధలతో సాధ్యము చేయవలెను.

ఇది అంతయు కృషిచేయుటలకు బాధయోగియుటలన చేయవలెను. కాట్టి ఈ కృషిచేయు మనవాని తీరుగాని ఈ సంతోషము బడికపోవు పిల్లలెవ్వరును విదేశీ పెన్సిలు ఉపయోగించ వలెనున్నట్లు చూచుచునే చేయుచున్నాము. ఇదియొక అట్టి చేయగోరా. అట్లుకానిచో ఇప్పుడు పనిచేయుచున్న ఫ్యాక్టరీ కిలే తల పులు నూసిచేయను. ఇప్పుడు ప్రతిమనున్న ముందు మును ఆధునికతకు మునుపటికంటే బడవలెను.

ఈమాటలు విని నాకు మనసు దెరిగి దీనిని ప్రతిఆంగురును చూచు ఆంధ్ర ప్రాంత ద్వారా భవనపాటి తెలియజేయుట యుక్త మని తలచి ప్రచురించుచున్నాను.

ప్రజల యేకాంబరయ్య, బి. ఏ.

రామమోహన ఆయుర్వేద

కల్కాల-బెజవాడ

1925 నవంబరు 1 వ జూలై నుండి నూతనవత్సరము ప్రారంభమునకు

అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభలినారి "ఆయుర్వేదవిశారద" "భిక్షు" పరిశులను, ఆధ్యాత్మిక వైద్యసమైక్యతములారి "వైద్యవిద్యార్థి" పరిశులను తగిలించుగ విద్యార్థులకు లక్ష్యులగు అనుభవముగ విద్య గలవలెను.

ఆయుర్వేదభాషా, భిక్షుగ్రంథ, శ్రీరామ కృష్ణమూర్తి కాస్త్రీ ఏ. ఎమ్. ఏ. సి. గారు ప్రసిద్ధిపొందగ, ఆధ్యాత్మిక వైద్య విద్యాపీఠమంత్రి రాజకర్ణి ప్రతిపాదిభయంకర కృష్ణమహాస్వయంగా వైద్య విద్యసాధనము వుండు. ఫిజియాలజీ, అనాటమీ, యంగ్లీషువైద్యులచే చెప్పించుచును.

విద్యార్థులు శీతములు యిక్కడకు వలెను. వీనికల్పాల్పలకు తగు సౌకర్యములు చేయుచును.

వలయువా కి క్రిందివారికి యీ నెల 20 వ తేదీలోపల దరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలెను.

తెలుగులకి నెలగలేటి దళితరథామయ్య బి. ఏ. ఎల్. 1-6-25 } కాకర్లబ్బ.

నేషనలు థియేట్రీ కాలేజీ, అదయారు. మదరాసు

సాశ్రమము: స్కూలు ప్రేమలు, ఇంటరుమీడియేటు

పరిశులను రికన్స్ట్రూ చేయబడినది. 6 ఏండ్లకు పైకిని బాలరందరు విద్యాలయమున చేరవచ్చును. నవీన విద్యాపద్ధతుల ననుసరించి, బాలర అభివృద్ధికి అన్నిరీతుల సహాయము చేయబడును.

బాలికల విద్యకుగాను ఈసంవత్సరమునుండి ప్రత్యేకశాఖ ప్రారంభించబడును. విద్యార్థినుల భోజన మజ్జనాదులకు ప్రత్యేకపు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నది.

విద్యాలయము జూన్ 15 వ తేదీని తెరువబడును. ఈరోజుండి తదింతయు వెంటనే దరఖాస్తులు పంపవలయును. కలకాల దరఖాస్తులు స్కూలు ప్రేమలు పరిశులనెరులు ప్రకటింపబడగానే పంపవలయును.

ఇతర విషయములను తెలిసికొనవలయువారు ప్రిన్సి పాలును (నాయకులయ్యును).

జి. వి. సుబ్బారావు ఎం. ఏ., ప్రిన్సిపాలు.

ఉత్సాహముకంటె మించినది తెలు

మీ జీవితకాలమునందు గలుగు కష్టముల నన్నిటిని కొండమైదను భయముతో జయించుటకు మీకు సదా రావలసిన ఆయుధము ఉత్సాహమే.

అయితే

219

మనోహర్యులున్నప్పుడు దీనిని సంపాదించుటెట్లు

అతంత ని గ హ మాతలను

వాగుడ. మొదలు సంబంధమైన వ్యాధులు, అశర్మము, ముల్బర్జము పెంబలగువాటిని పోగొట్టి అద్భుతమైన గుణమును గలిగించును. 82 మాతలగు బుడ్డి 1 కి భరతు 1.0-0 ఇతర వివరములకు ఈవిధుల దివ్యములను ప్రాయపరము.

అతంత ని గ హ బోషభాలయము

శ్రీ. శ్రావ్య, మద్రాసు

శ్రీ క్రోధన జ్యోతిష మార్గదర్శిని

ఈపుస్తకము భూమిలో ఎవరికివారు క్రోధన సంలములలో గలిగియున్నది సమత్వముతోకా ప్రతిగంట, రోజు, మాసము, నక్ష, సంలక ఫలితములు కావలెను తెలిసికొనగలరు. రిద్దింపు నెల పూర్తైనచో 1-4-0 ఆరూ.

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము, భీమవంపాడు, భీమవంథాలావా, కృష్ణజి. ఏ.

క్రొధన సంగీతం జ్యేష్ఠమాస బ||౬ శుక్రవారము

రా రా జు

[దొంతరాజు వెంకట్రామయ్య గారు]

చ. చలము బలంబుతోడఁ దనుక క్తు లడంగ శమంత
పంచక, స్థలిని బరుండి వాయ నుతదారుణహస్త
గదాభిఘాతని, ర్ధభితనిజోరుభాగరధిరంబు కరం
బు భరంబు దోషని, స్తులపరితాపదుఃఖమున శో
కిలుచుంటివె కారవేశ్వరా!

సీ. దివ్యనిర్మలరత్నదీపిక లయ్యెనే
గగనభాసితతారకాగణంబు
వందిమాగధుల కై వారంబు లయ్యెనే
సవిధస్యగాల సంచయరవంబు
లలితచందనసమాలంభ మయ్యెనే తను
ప్రావితరుధిరధారాచయంబు
రమణీయమృదులపర్యంక మయ్యెనే నీకుఁ
గర్జితకలిత సంగరతలంబు
పశుబలైకనిరంకుశప్రాభవమున
నేల నాల్గుచెఱంగుల నేలినట్టి
సార్వభౌముడవయ్యు సీచంద మిటులఁ
బరణమించె నిదే లయ్య! పార్థివేంద్ర!

ఉ. పాయక బాహిక్ ప్రముఖ పార్థివసత్తము లోల
గింప ర, త్నాయతసింహాపీఠఁ గొలువై పలువై
భవ మొందునీమిలుల్, 'నా'యను వారులేక విజ
నస్థలి దుర్మరణంబు నొందె దా,రా! యవిలంఘ
నీయము పురాకృతకర్మఫలంబు లేరికి.

మ. ఘనులై పాండుకుమారు లాహవమునకా గంధ
ర్వులకా గెల్చి ని, న్యసితామాత్యసమర్థతంబుగ
విపద్వారాశి దాటించి సాకినసా, హోయ్యము నైన
నెంచక కృతఘ్ని భూతచిత్తుండవై, చనునే తన్ని
జరాజ్యసంగ్రహణదు స్తంత్రంబు గావింపఁకా.

చ. శరమపతివ్రతా విభవభాసురలీల వెలుంగు
ద్రాపడిక, నరపతు లెల్లఁ జూడ వననంబుల
నూడ్చి కృపావిహీనతక, పరిభవముకాబాన్చిన
భవద్దురితం బిటులకా ఫలించె నాఁ, బరసతులకా
వెతల్ పరిచి వర్ధితఁడయ్యె నెవండు ధాత్రివై.

గీ. నలినదళనేత్రములవాడు స్తంభ వాడు
వేయర్థతులఁ జెప్పిన వినక శుదకుఁ
బ్రాణములతోడ రాక్షసంబు నలుసెవినువ
దెగెడుదనుకను విగియింపఁ దగవె నీకు.

గీ. ఖలుఁడవయి వారి కెన్ని బాధల కిడినను
ధర్మసంస్థాపనార్థంబు ధరణియందు
నవతరించినయట్టి మహాత్ము డుండఁ
బొందుతనయుల కేల లోపంబు గలుగు?

సీ. కువలయపాలనా కుశలుండ వయ్యను
పద్మినీసతి భంగపఱచినాపు

కో యి లా!

[శర్మ గారు]

ఒగరుజగురుల దనివిమెనవుచు
నగమునకు నగమునకు నెగురుచు
జగము లలరఁగ 'గుహుకుహం' చును
చాటుదేమే? కోయిలా!
పడకవై నుండగనే వింటిని
తడయకను! మేల్కొంటి నేనదె
పొడమె భానుడు పూర్వదిశ నీ
పుడుగ నేమే? కోయిలా!
ఇచ్చమై నీపుట్టినింటికి
వచ్చిపప్పుడె మేల్మియచ్చర
మచ్చెకంటుల గరువ మడఁపగఁ
బాడదటనే? కోయిలా!
ఎవరియానతి దాల్తు వౌడల
నెవరిక దన్వఁగ గోరెదవు నీ
రనముహూఃకినయంత గరుగవె
రాశు లైనను? కోయిలా!
చిగురు మేసెడి తరుణమున గరు
వఁగను నోటిని దేటి గట్టిగ
వగ జనింపగ నింతగను నీ
వాలపించెదే? కోయిలా!
కాపుకన్నయ సొలమునందున
దేవతేశకుఁ బాడుకొనఁగా
నాపెతోఁ బూరియము వైచి యి
టాలపించెదే? కోయిలా!
రోసి దారాసుతులబంధము
గోసి చను నన్నాసివాని

ఆచార్యవత్తవిద్యావైభవుడ వయ్య
సత్సూతతుల కార్తి నలిపినాపు
పాలవంటికులారఁ బ్రావిర్భవించియుఁ
బట్టి తండ్రిని ఘోషవెట్టినాపు
రాచరికంపు గౌరవసంగతుండ వయ్య,
బలునిశాచరవృత్తిఁ బరఁగినాపు
బాపురే! రాజరాజ! నీపాలనంబు
గడచిపోయెను జాగేల? వెడలు మింకఁ
బ్రాజ్ఞుంబున నదె లోక బాంధవుండు
దోచుచున్నాడు నింకరద్యుతులతోడ.

మ. ధనరాజ్యంబులు భాగ్యభోగ్యములు నిత్యం
బంచు భావించి న, జ్ఞనసంతాప మొనర్చుచుకా
విపుల హింసామార్గముకాబూని పా, వన మా
భారత దేశకలవము విస్మయంబు గావించు న,
మృదుజం డయ్యెడఁ బాత్రుఁ డా నె త్రిజగన్మా
న్యత్వవిఖ్యాతికి.

పాడుపుకథలవేళ

[కొదలి వెంకటసుబ్బారావుగారు, కామరాజుగడ్డ
శివయోగానందరావుగారు]

1. "నీలమగుబల్ల పై మల్లెపూలుగలవు
పూలమధ్యకు నొకచెండు పోవునంత
పూలు వాడును చెండు సంపూర్ణ కాంతు
లెల్లెడల జల్లు పువ్వులు పల్లవించు"
నంచు-పాడుపుకథలను వృద్ధించి నన్ను
"చెప్పమా చూతమని" యన్న

చెప్పలేక

"నీవెచెప్పమనంగనే"

నీలమైన

3. బల్ల గగనతలం బాను-మల్లెపూలు
తారకలు-చెండు చంద్రుడు-తత్త్వధలకు
పల్లవించు కల్వల" టంచు పలికి

ఎంతో

4. గేలి యొనరించి నవ్వులమాల గ్రుచ్చి
నన్ను తనియించు తెరుగవా చిన్ని చెంచూ.

* * * * *

తొలి కలక

5. "వారముక్రిందనే నిజనివాసమువీడితి తల్లితండ్రు లె
వ్వారలెరుంగ రీకరణి వచ్చితినుచును వారువిన్నచో
నేరము నావయిన్ వెతకి నిందయొనర్చుచు నుండ్రు
గాన నీ,సారికి పోయవత్తును ప్రశాంతమనంబున
నుండు కోమలీ.

సెలవొసంగుమా"యని యన్న చిన్నవోయి
రెండుగుడ్డుల నీరముక నిండుకొనగ
"మరల ఎన్నడువత్తురు మరువకుండు
డప్పడప్పకు జాబులనంపు"డంచు
వీధిగుమ్మమువరకునక వెడలనంపు
లలితసౌభాగ్యలక్ష్మీవిలాసగిమ
కన్నులకుకట్టికట్లుగా కానుపించి
చిత్తముకలంచి వెతనించు చిన్ని చెంచూ.

దాసునిగ వేరే జేసి వెన్నెటి
దారి కీస్తు వె? కోయిలా!

7.

ప్రేమమయ మీ సృష్టిసకలము
ప్రేమమయఁడగు విశ్వేశిత; త
త్రేమతత్త్వం బెఱుంగఁజే యని
పిలిచెదే" మముఁ గోయిలా!

8.

లలసి సొలసెను పాంధజనులకు
వెలయఁజేయుచు నతులసౌఖ్యము
సలలితంబుగ దివ్య గానము
సలుపుచుండెదే? కోయిలా!

9.

ధర్మగోచరితము

[చెలికాని సూర్యారావు గారు.]

(ఆంధ్రపరిశోధక మహామండలి)

ఇయ్యది యొక కథాకారసమూహమునకు నేకాశ్వాస ప్రబంధము. శంఖులచోడయాఖ్యుల సత్కవీంద్ర ప్రణీతము. తెలివైన మధురము. నీతులు పునఃపాఠములు. మంచిమంచి యుక్తములుగల పద్యములతో నిండి యెంతయు మనోరంజకముగ నున్నది.

శంఖులచోడయాఖ్యులకు తెలివితేటలు. ఈశ్వరభక్తుడు. వేదాంతజ్ఞుని. భూతదయాపరుడు. తండ్రి లింగయ్య. తల్లి తంతరమ్మ. కులము జంగమదేవర. ఇతడు గుడిలింగ దేవర శిష్యుడు. ఈ గ్రంథము సరిశివురము విశ్వనాథస్వామి కంకిత మీయించినది.

జీ. గురుసాంప్రదాయమా గిరిమతముడను శంఖులగృహంహ్వయించును మలియభిగిని
తెలయ వై కాచార విజ్ఞానపరుడను
గురులింగజంగమ చరణభక్తి
యతుడనులింగయ్య సుతుడను సాధు స
మృతుడనుగుణా న్విమలధరను
సరిశివుర విశ్వనాథ మహాప్రభు
విమల పాదార్చన వృత్తిపరుడను
చోడయాఖ్యుడను విమల సద్గుణియుతుడను
మాధురివించిందిరి ధర్మగోచరిత్ర
వ్యాకరణాంతర్గత లక్షణా యతకవీంద్రు
తెంచి గుణగోమములకు సహింసపలయు||

ఇందు 'సరిశివుర విశ్వనాథమహాప్రభు విమలపాదార్చన వృత్తిపరుడ' అని యొకవి యుచ్చరించుటచే నీతడు విశ్వనాథ దేవాలయములో పూజారియై యుండెనేమో యని తోచుచున్నది. ఇతడు కవిత్వముచేగాక సంగీతసాహిత్య మృదంగవాద్యాదులందుగూడ నిపుణుడని తెలియుచున్నది. ఇక సరిశివురము అను గ్రామము కొలకది మాల్వలతో పలుతావులయందు గనబడుచున్నది. కాని గ్రంథమునం తెచ్చటను యీ విశ్వనాథదేవాలయముగల సరిశివురముని స్థానం చేయుటకు నిదర్శనము గానరాదు. ఇతను గద్యయందు 'ఇది శ్రీ విశ్వనాథదేవాలయ ప్రయతిత కవితాలతావితానంబు వాక్కు మునుపటిరంజిత కావ్యద్వివ్యాంగనా చిహ్ననికర ప్రకటికృత మధుక రాయమాన మానసశంకరాంబా గర్భక్షీరపారావార సుమత్యన్న సుధానిధాన శంఖులచోడయ్య సత్కవీంద్ర ప్రణీతమైన ధర్మగోచరిత్రయను నిర్మల పుణ్య ప్రపంథంబునందు సర్వంబు నేకాశ్వాసము' అని యున్నది. మఱియు నీక్రింది విశేషంబు యిటుల వ్రాయుచున్నాడు.

కం. ధర పిన్నమరాజన్నయ
కరిమర్థి నందనాబ్ధ కాశ్చీకమునన్
వరధర్మగోచరితము
స్థిరముగ లిఖితంబుజేసె చిరతర భక్తిన్||
ఈ వ్రాతనుబట్టి గ్రంథలేఖరి సుమారు 100 సం॥ ల వాడని తెలియుచున్నది. గ్రంథకర్తయను నంతకుండ్ర వాడని యూహింపవచ్చును. మఱియు నీతడే చరిత్రమునందు
ఆ. గీ. వ్యాసునాథికావ్యవాసుగురుని కాళి
దాను భీమసోముకన్త్ర శేష
భావ్యవాగాసాధ్యు పండితారాధ్యు ధా
లాసస్వతింబలతు వెంతు||

అని వ్రాసియుండుటచే వాల సరస్వతి మొదలగు కవి శ్లేషులు వీరికి పూర్వలని తెలియుచున్నది. బాలసరస్వతి 17 వ శతాబ్దమువాడని కీ॥ శే॥ రా॥ బి॥ కం॥ పీఠేశలింగము పంతులువారి ఆంధ్రకవుల చరిత్ర పే. 235 యందు వ్రాయుచుండె. ఈ కే॥ ధర్మగోచరిత్రయేగాక పీఠభద్రవిజయ చండకముగూడ రచించెను. ఇదియును మిగుల వినయపడు పద్యగుంధనములతో చక్కని తెలివి వ్రాయబడినది. ఒకచోట నాచండకమున 'పూర్వమైనట్టి యీచండకం బాత్మసంసిద్ధిచే పీఠభద్రదాస్యంబై వెంతున్ రచించెన్ నచింపంగ విశ్వేశ్వరానుగ్రహ ప్రాప్తధారాకవిత్వావృత శ్రీసమేతుండు మహేశ్వర శ్రీపదాంభోజ భక్తుండు లింగయ్యపుత్రుండు శ్రీ శంఖుల భాగ్యతి పద్మంతుడన్ చోడయాఖ్యుడన్' అని రచించెను.

ఈ చండక లేఖరి గ్రంథకర్తయగు చోడయాఖ్యునకు మను

మడు. శంఖులసంధీశ్వరుడు. ఈ సందీశ్వరుడు చోడయాఖ్యుని చండకముంజూచి 'జ్ఞాన సం॥ర ఆశ్విజ శు ౧౧ బుధవారం పగలు బాహుప్రాద్దు ఆయ్యేసరికి యీ చండకము పూర్తిగ వ్రాయబడినది అని యున్నది. దీనినిబట్టి లేఖరి 90 సం॥ల వాటివాడని భావింపవచ్చును. మనుమనికి తాతకు మధ్య సుమారు ఏబది వత్సరములైనను నుండియుండును. ఈ ధర్మగోచరిత్రమును వ్రాసిన చోడయాఖ్యుడు 150 సం॥ల క్రిందటివాడని తలచవగును.

కథాసంగ్రహము

బృందావనమునందలి ఒక పల్లెలో గొల్లవానియింట పెక్కు గోగణంబులుండెను. అవి యాప్రాంతములయందు మేయుచు సంతోషముతో గాలము వెళ్లబుచ్చుచుండెను.

ఒకరోజున పెద్దపులివచ్చి మేయుచున్న గోవులలో సాధువగుదానిని మ్రింగివోయెను. ఆ సాధువుగము ఆపులితో ఓమృగరాజుమా! నా లేగమాడకు పాలు గుడిపించెదను. పిమ్మట నీవు నన్ను భుజింపదగును అని ప్రార్థించెను. అందులకు పులి 'మరల రావేమో, ఏమి నమ్మిక అని భీకరముగా ప్రశ్నించెను. పాపము సద్గర్భులుగల గోవు మహానీయా నాసత్యము బరిశీలింపుము. నమ్ముము? అని గద్దనస్వరముతో పలికెను. నీసత్యమును చూచెదను గాక. వెడలుము అని పులి చెప్పెను. వెంటనే యాగోవుపోయి తన పసిపిల్లకు పాలుగుడిపి దుఃఖించుచు అమ్మా! నేడు పులికి నేను మేకయగుచున్నదానను. నీదా నీవు చూచు కొనుమమ్మా అని చెప్పి పులిచెంతకుఁబోయి నిలిచెను. ఆ వ్యాఘ్రరాజుము గోవుసత్యసంధతకు మెచ్చి చండక విడిచెను. ఆపును వెంటనేపోయి తల్లికై విచారింపుచున్న లేగమాడను జూచి మిగుల చింతించి పాలుగుడిపి తన యాపద గడవినందులకెంతయు సంతసించెను. అని స్కాందపురాణమున శంకరసంహితయందు ఉమామహేశ్వర సంభాషణయన గోప్రసంగమునం తెప్పవడిన కథ అనేక నీతులతో స్వభావోక్తులతో పెంచి వ్రాయబడినది. ఇందు మృగజాతికైనను సత్యము, న్యాయము, గలుగుటయు, ఘాతుకమృగములకు సైతము కరుణారసము ప్పొంగుటయు మొదలగు నీతి జోధకములను నాక్యములతో లోకులకు తెలియునట్లు రచింపబడినది. పులి గోవును తినఁజాలక పలికి కరుణారసములకు పలుకుట యెంతయు ముద్దులు గులుకుచున్నవి. మృగములు-జంతువులు-పక్షులు-మున్నగునవి మాట్లాడునా! జ్ఞానమున్నదా? అని మనలోఁ గొందఱి యభిప్రాయము; కాని యాయూహితప్పు జ్ఞానాధిక్యమున; మాట్లాడుకొని అన్నముతిన బట్టకట్టి మానవుకన్న అజ్ఞానమునఁబడి, మాట్లాడనేక, గడ్డితిని బ్రతిచోటను వివారింపు పక్షిజాతియే మిగుల సత్యము, ప్రేమకలిగి దేశోపయోగమునకు మిన్నయని లోకులకు దెలియుటకై పూర్వ తీకధను వ్రాసియుండిరి.

తెలికి కొన్ని పద్యము లిట నుదహరించుచున్నాము.
చ. గరళముబెట్టువాడు యిలుగాల్చినవాడును కొండెగాడు
యీ, శ్వేతపారిభోగరాగములు కాన్చీకముల్ వ్రతముల్
మంతలుబున్, పరిణయ సుత్రదానములు భంగముచేసినవాడు
గ్రామ సూ, కరమయిపుట్టు తత్ఫలముగాంచెద నిన్ను
భ్రమించిపోయినన్.
పంచచామరము.

చటాల్చటాల్చటంబు కాళ్లు చాకలిందిదాటుచున్
తటాల్చటాల్చటంబు నేల దాకితోకమోడుచున్
పటాల్చటాల్చటంబు నొక్క పల్లవాడిగీటుచున్
హటాహటాన్వేష్యంబువచ్చె హుమ్మటంబుమిడికిన్.

జీ. హంకరింపకు 'మనిత్యాని శరీరాణి'
యన్న వాక్యంబు నా యాత్మదేవును
మఱియేల 'జాతంచమరణంధృవంబు'
న్న ప్రతినిశ్చయంబునా చిత్తమెఱుగు
నవని 'పరోపకారార్థ మిదంశరీరం'
బన్న ధర్మకాస్త్రంబు దెలుసు
'తను పనిత్యము యగంతస్తాయశోగుణా'
యన్న పుణ్యములు నా కన్న దెలుసు
తే. కాని విడువదు వత్సంబుపైని యాశ
తనువులో రుచి లేకపై దగిలిపోయె
యారగించిని ఫలమేమి యజ్ఞయొడగు
వచ్చెదను మల్లి రవిజేజ వ్యాఘ్రరాజు.

పవిత్రము నీ ధర్మగోచరిత్రమున కీ॥ శే॥ కావ్యనిధి చెలికాని లచ్చారావుగారచే తమ ఆంధ్రపరిశోధక మహామండలికై సంపాదించబడినది. ఇప్పుడు 'ఆంధ్రభాషావిలాసిని' పత్రికలో ప్రకటింపుచున్నారము. కావున భాషాభిమాన తెల్లరు సందర్శించి యానందింతురు గాక!

రామాయణసంబంధ మైన

కొన్ని సందేహములు

1 శ్రీరాముడు రావణవధానంతరమున రాజ్య మేలుచుండు సమయముననే వాల్మీకి తన ఆశ్రమమున రామాయణమును రచించెనని వాల్మీకి రామాయణ ప్రప్రథమముననే చెప్పబడియున్నది. కాని రామాయణమునకు కొన్ని వేల సంవత్సరములకు పూర్వమే రామాయణమును వాల్మీకి రచించెనని లోకప్రసిద్ధి గలదుగదా. విద్యద్భృంధమందే యీప్రతీతి యున్నది. ఈ ప్రతీతి కాధారమేమి?

2 ఇతరులకు కనుపించుండ తాపముతో పడియుండు మని ఆహుల్యకు శాప మీయబడినట్లును శ్రీరాముడు ఆ ప్రదేశమునకు రావేగమే కా ప తా ప ము వదలి ఆహుల్యలేచినట్లును వాల్మీకిరామాయణమున చెప్పబడియున్నదిగదా. కాని రాయయగునట్లుల శాపమీయబడినట్లులను శ్రీరామునిపదరజము సోకిరాయి శ్రీ అయినట్లును లోక ప్రసిద్ధిమాత్రమేకాక రాతి వాతిగజేసెనని అనేక ఆధునిక గ్రంథములలో నుండుటకు ఆధారమేమి?

3 ఆహుల్య జారత్వదోషమున నిండున కీయబడిన శాపము విషయములో కూడ లోకప్రతీతికిని వాల్మీకిరామాయణమునకును మిక్కిలి భేదించుటకు కారణమేమి?

4 రావణుడు నీత నపహరించికొని పోవునపుడు ఆమెను స్పృశింపక ఆమె నిలిచిన భూమియొక్క గడ్డను వెల్లగించికొని పోయెనని లోకప్రతీతి యుండ, వాల్మీకిరామాయణమున జాట్లొకచేతను తొడ లొకచేతను పట్టుకొని భుజములపై వైచికొని పోయెనని యున్నదిగదా ఈ భేదమేమి?

5 యయాతి చరిత్రమును లక్ష్మణునితో శ్రీరాముడు చెప్పెననియును ఇంతేకాక తాను బ్రతికియుండ తన పుత్రుడు చనిపోవునంత అన్యాయము జరుగుటకు కారణము శ్రీరాముని పాలనమునందలి అధర్మమేనని శ్రీరాముని నొక బ్రాహ్మణుడు నిందించుచుండ అట్టి యుక్రమము జరుగుటకు కారణములను శ్రీరామునకు నారదుడు వివరించి చెప్పటలో అప్పుడు జరుగుచున్నది ద్వాపరయుగమనియును వాల్మీకిరామాయణమందలి యుత్తరకాండమున నుండుటనుబట్టి శ్రీరామాయణము ద్వాపరములో నని తేలుచుండగా, తేతాయగములో నని లోకప్రతీతి యుండనేల?

ఈ సందేహములకు తగు ప్రత్యుత్తరములను ఈ పత్రికాముఖముననే దయచేయుచు విద్యద్భృంధమును వివరపూర్వకముగా గోరునట్టి

విద్యద్భృంధయందు
కొచ్చర్లకోట వెంకట్రామయ్య

భారతి

స చిత్రమానవత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురించబడును
సచిత్రమానవత్రిక-ప్రతిసంచికయందును 3,4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ 6 0 0
అర్ధసంవత్సరము	" 3 0 0
విడిపత్రిక	" 0 10 0

ప్రస్తుతము పోస్టులు రూపు ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు చార్జి అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగ మణి యార్డరు పంపిన శుభార్థులగును. పి. పి. లు పంపినచో సాము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

మేనేజరు, భారతి.
పోస్టుకార్య సంఖ్య 212 మద్రాసు.

రామగిరి యక చిత్రకూటమా?

[శ్రీ న. చ. వరదాచార్యులయ్యవార్ల గారు]

క్రోధన సంవత్సరాది సంవికయందు శ్రీయంత రావు వెంకటరావుగారు 'మేఘసం దేశము' అను శీర్షికతో వ్రాసిన వ్యాసమును చూచితిని. అందు కొంతవరకు మేఘసం దేశమును ప్రాతము జేసి ఆమెని మేఘునిమార్గమున సంగ్రహముగ వర్ణించిరి. మొదట 'యత్తుడు నిదిశితచ్ఛాయాకరు శ్రేణులచే నొప్పాగు చిత్రకూటపర్వతమున నునికి పాటింపుమండ' అని వ్రాసిరి. కావున వానివలన సం దేశము తీసికొని మేఘుడు బయలు దేరవలసిన స్థలముకూడ నదియే యగుచున్నది. కనుకనే మాస్టోపదేశమునందు 'మేఘుడా! నీ వీ చిత్రకూటపర్వతశిఖరమునుండి యుత్తరదిక్కుగా బయలుదేరి' అను పక్షి వ్రాసినారు. ఇది గాక మరొకచోట 'ఇందు కాళిదాసు చిత్రకూటమార్గముభ్యుమందున్న పర్వతములను, నదులను పట్టణములను, దేవతృతములను ఈ క్రిందివిధముగా ప్రాచీనోత్తర హిందూదేశశీర్షితిని చక్కగావర్ణించెను.' అని స్తోత్రముచేసి సంతోషించినారు. ఇన్నిమార్లు వీరు వ్రాసిన చిత్రకూటము కాళిదాసుడు.

శ్లో|| కల్పితాస్తా విరహాదుజా స్వాధికారా త్ప్రీతితైః
కాపేనాస్తంఘితమహిమా వర్ష భోగ్యేణభ ర్తృః
యత్కృత్ జనకతనయా స్నానపుణ్యోదకేషు
స్నిగ్ధచ్ఛాయా తరుషువసతిం రామగిర్యాశ్రమేషు||
అను శ్లోకమునందు ప్రయోగించిన 'రామగిరి' అనుపదమునకు పర్యావృతమగు మనీషావీరితుభిప్రాయము. పర్యావృతమయినచో రామగిరియన్న చిత్రకూటమన్నను ఒక్కపర్వతమే బుద్ధ్యపారాధము కావలయును. చిత్రకూట మనగానే ప్రతిమనుష్యునకును
శ్లో|| దశక్రోశ ఇతస్తాతగిర్యత్ర నివత్ససి||

..... || 28 ||
.....
చిత్రకూట ఇతిఖ్యాతో గంధమాదనసన్నిభః || 29 ||

రా. ఆ. స. 54.
అని భరద్వాజునిచే రాముని నివాసముకొరకు నిర్దేశింపబడినదియును, రామాయణమునందు ప్రసిద్ధమైనదియు నగు గిరియే హృదయారూఢ మగును. ఆగిరి భరద్వాజాశ్రమమునకు పది క్రోశముల దూరమున నున్నట్లు పైన చెప్పబడియే యున్నది. ఆభరద్వాజాశ్రమ మెచ్చట నున్నదో ఈ క్రిందిశ్లోకమువలన తెలియును.

శ్లో|| గంగాయమునయోస్సంధౌ ప్రాపతు ర్మిలయం మునేః||
(8 రా. ఆ. స 54.)

అనిసందున గంగాయమునాసంధియగు ప్రయాగకు పది క్రోశముల దూరమున చిత్రకూట మున్నదని తెలియుచున్నది. అచటినుండి 'స్థానాదస్యా త్వరసనియతా దుత్పతోదకృత్. ఖమ్' అని యుత్త రా భి ము ఖ ము గా మార్గము చెప్పి త్రోవ లో వింధ్య నుంచి ప్రవహించెడు రేవానదియును, ఉజ్జయినీపట్టణమును, చర్యబ్ధాతీనదియును మొదలగునవి తగులు నని చెప్పినకవియొక్క దేశపరిజ్ఞాన మేమని నుతింపవచ్చును? కాళిదాసుడు మహావియును దేశపరిజ్ఞాతయు నని మన మొప్పుకొని యుంటిమి గావున నట్టి మార్గత్వము కవికి రాసికంటెట్లుకై ప్రస్తావము మనము వాడుచున్న రామగిరి చిత్రకూటము అను పదములకు రామాయణ ప్రసిద్ధమగు చిత్రకూటము అర్థము కాదని చెప్పవలయును. కావున రామగిరి యనగా చిత్రకూటమని యర్థము చెప్పిన వెంకటరావుగారి పక్షమున చిత్రకూట మనగా నేపర్వత మని విమర్శచేయగా రామాయణీయచిత్రకూటము పై కారణముచే బాధితమగుటకేసే అద్దానిని విడిచి వేరొకదానిని నిర్దేశింపవలసి వచ్చినది. కనుక పూర్వోక్తమున బాధ రాకుండునట్లుగా రేవానదికి దక్షిణమున నేదైన నొక పర్వతమును చిత్రకూట మనవలయును. కాని యచట నుండెడి గిరికి రామగిరి యని పేరుండుట కవిప్రయోగమువలన స్పష్టముగా చెలియుచున్నది. అట్లు కవిచే రామగిరియని ప్రయోగింపబడిన పర్వతమును చిత్రకూట మనుటకు వెంకటరావుగారికి ఆధారము లేముండవలయును? కవివచనములుగాని, వ్యాఖ్యాతల వాక్యములుగాని యాధారము లగుచున్నవి. అందు ఈ గిరి నుదాహరించు కవివచనము లీ క్రిందివి. 1 రామగిర్యాశ్రమేషు 2 తస్మిన్నద్రోరి అమంతుంగమాలింగ్యతైలవ్ 3 స్థానాదస్యాత్ 5 తనసహచరో రామగిర్యాశ్రమస్థః | అను విదువోట్లమకూడ చిత్రకూట అనుపదమును స్మరింపనేలేదు. కావున కవివచనముల

శ్రీమహాభారతము

[పింగిలి వెంకటరామారెడ్డి గారు]

పంచమపేదముని శ్రేష్ఠానఁబడిన శ్రీమహాభారతము విక్కిలి యుత్కృష్టమైన గ్రంథరాజము. సచ్చారిత్రమునుబట్టి మనకు బూజ్యులైన మహాత్ముల చరిత్రము లనేకము లిందున్నవి. కాని చక్కగాఁ బరిశీలించినయెడల వానియందును గొన్ని కళంకములు గానవచ్చుచున్నవని తెలుపుటకు నేనంతయుఁ చింతిల్లుచున్నాను.

పాకకమహాశయలారా! ఈదిగుప కనఁబడిన సంహేమములను గురుదేశముతో వెలిబుచ్చినానని తలంపవలెను. ఈసంహేమములవలన నామహాత్ముల యందు నామండు గౌరవము లేకమైనను తగ్గినదని తగ్గనిని కాని భావింపవలెను. కాని పండిత మహాశయులు నా యీ సంహేమములను దొలగించినయెడల నాకా మహాత్ములయందుండు పూర్వభావమును మరింత వృద్ధిచేసిన వారగుటయే కాక నావంటి యల్పజ్ఞుల నిష్కారణములయిన దురాత్మపణలనుండి యామహానీయుల సచ్చారిత్రములను రక్షించినవారగుదురని మనవిచేయుచున్నాను.

మనము పాండవులను దేవసన్నిభులుగా నెంచి పూజించుటకు వారు మనకుఁజేసిన మేలుగాని కారవులను ద్వేషించి దూషించుటకు వారు మనకుఁజేసిన కీడుగాని కారణము కాదు. పాండవులను కారవులను ఏకమంటుంటున్నచో గనుక పాండవులవలెనే కారవులను మనకావులే. కాని కారవులు దుర్మార్గమునఁ బ్రవర్తించి ధర్మాత్ములయిన పాండవులను అప్రకృష్టములు పెట్టిరి భావించుటచేతనే పాండవులను మనము దూషించుటయు కారవులను దూషించుటయు సంభవించుచున్నది. ఈయుభయులయందును మన శ్రేష్ఠుడైన యీయభిప్రాయము లెంతవఱకు సమంజసములో చరిత్రాశ్రమములనుబట్టి విచారితము.

మహాభారతము పాండవుల వంశముందుఁబుట్టిన పరీక్షిన్య మారాజుని కుమారుఁడగు జనమేజయుని కాలమందు నా మహా

వలన నిర్ణయింపవలసినపదలేదు. ఇక వ్యాఖ్యాతల వాక్యముల యందు చూడగా మల్లినాథుడు మాత్రము 'రామగిర్యాశ్రమేషు, రామగిరిః చిత్రకూటః తస్మాశ్రమేషు' అని వ్రాసినాడు. కాని మల్లినాథుడు ప్రమాదమున కన్పడుకాడను విషయము విద్వద్భుతా వ్యాఖ్యయొక్క భూమికయందు అభినవభట్ట బాలనిచేతనే వ్రాయబడినందున మరలనేను వ్రాయుట యనవసరమని తలచుచు ఆపజ్ఞులనే కొన్నిటిని ప్రవర్ణించుచున్నాను. 'అపస్తంబేయానాంహి విదుషాం జేదపురుష ఇం ఖలు భూయసీ బహుతు ర్మృతాధమహాపాథ్యాయే' తమ క్రంహి సర్వమస్త్యర్థ జాతం స్వతః ప్రమాణ పదవీ మృతీ దృఢాభిమానేన తదుక్తిషు సాధుత్వాసాధుత్వస్యాసార్వస్యా స్వారస్యాది విచారాణాం మహాపాతకకృత్యమాకలయతః తద్విమర్శప్రవృత్తాన్ గజనిమిలికయా నుమారమధిక్షిపన్తః భూయసాసముపలభ్యస్తే యథాక్రతుగాహిణః పద్మిత ప్రభాతీ విసః ఇత్యన్యాయ్య మిద మతిశోచనీయ మవస్థానర మఖిలస్యాపి భారతశ్రవ్య' అందుచే నిదియు పరాప్రమేనది. మల్లినాథుడును వెంకటరావుగారితో సమానదే. కావున వారి విషయమున కలిగిన యాశంకలే మల్లినాథునియందుకూడ వర్తించును. ఇక మరియొక వ్యాఖ్యాతయగు పూర్ణవరస్వతి 'రామగిర్యాశ్రమేషు రామేణ చిరమధ్యుషితత్వాదేతేన నామ్నాప్రసిద్ధాగిరిః చిత్రకూట ఇతికేచిత్. అన్యః కన్విదత్సన్యే' అని వ్రాసినాడు. ఇందు కేచిత్ అనవది మల్లినాథుని నుతము. ఈవ్యాఖ్యానమున దంతటను కేచిత్ అను దానిచే మల్లినాథమతమే పరామృష్ట మగును. కావున పూర్ణవరస్వతియభిప్రాయము మాత్రము చిత్రకూటమని కాదని తెలియుచున్నది. కాన రావుగారి కేమియు ఆధారము లేదని తోచుచున్నది. ఒకవేళ నాను ప్రకటించిన విషయమంతయు నిరుద్ధుచేయుచు నిష్కృష్టమైనదియే యొనచో అవిమర్శనమంతయు పత్రికాముఖమున ప్రకటించి మాజోటివిద్యార్థుల సంహేమమును నిబాదించినచో మే మభివృద్ధికి రాగలము. ఈవెంకటరావుగారుగాని, మరియెవరైన పండితులుగాని దీనిని చూచినచో నాసంహేమమును సప్రమాణముగ పోగొట్టి మేఘుడు బయలుదేరు స్థలము, అది మొదలు అలకచేరువఱకు నుండెడి మార్గమంతయు దేశపటమును గీచి దానియందు గుర్తించి ఆయానదులు, గిరులు, పట్టణములు సరిగా చూపినచో నేనొక్కడనే గాక ఎందరో నాసహాధర విద్యార్థులు తెలిసికొని కృతజ్ఞులై యుందురని సవిషయముగ విజ్ఞప్తి చేయుచు విరమించుట కనుజ్ఞప్తి కొరచుంటిని. ఓమ్.

రాజు ప్రేరణముచేతనే వ్రాయఁబడినది. ఎంత నిష్కృతపాతులైనను రాజ్యాధికారమందుండువారిని వారి పూర్వులను పూజించుట స్వభావముగాని, వారిశత్రువులను బాగదుటగాని వారి నిజస్థితి నైన వెలిబుచ్చుట గాని స్వభావముగాను. కాబట్టియే పాండవులను కష్ట పెట్టిన కారవులమీదనే తప్పంతయు మోచబడి పాండవులమీద మోపబడవలసిన నేరమునున్నను విడువబడియున్నవని తలంపవలసివచ్చినది.

సంసారకాంక్షలను బాసి బాహ్యప్రాపంచక సంబంధమును దెంచి సదాభగవద్భావనవరాయణులగు మానీంధ్రులకు నెవ్వరితో నేమి పని. వారు సన్యమునే వచింతుగు భారతమును మహర్షులగు వ్యాసులు రచించిరి. వారు సత్యమునే వ్రాసినని మనము దలంచినను ధర్మరాజుమలయుండు దప్పబుండకమానవు.

రాజ్యములో నిజమిండు ప్రతిమనుజుఁడను రాజుజ్ఞును బరిపాలించుటయే ముఖ్యధర్మమని యెంచి ప్రవర్తించుటయును కాని వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించుట రాజద్రోహము. అట్లువర్తించినవాఁడు కృతఘ్నుఁడు. అట్టివాడు రాజునకు దండమైయు కొడుకైనను ఎట్టిసమీపబంధులైనను శిక్షార్హుఁడే. రాజునం దేమైనను లోపముండియెడల ధైర్యముతో లోపమును వెలిబుచ్చి దిద్ద జూడవలయును. అది సాధ్యముకాదేని వృషేషించి యే సంబంధమును గల్పించుకొనుటకులు మంచిది. కాని రాజ్యాంగములో కొంతభాగమును వహించి దానికి వ్యతిరేకముగా నడుచుకొనుట రాజద్రోహము విశ్వాససూతకము అనిపించుకొనును. విమర్శించునపుడు వీరినన్నిటిని మనస్సునందుంచుకొనవలయును. మొదట భారతపితామహుఁడగు భీష్ముని విషయమును విచారించెము.

ఈమహానుభావుని చారిత్రమునకు సాటియైన చరిత్రము మరియొకటి గానరాదు. దాని కదియే సాటియై యున్నది. ఈమహామహుడు తండ్రితో రెండు సఫలపఱుటకు యు తండ్రితోరనిదే తనకుఁ జెందనున్న సామ్రాజ్యమును పరిత్యజించి తాను విడిచినను ముందు తనకుఁ గలుగు సంతానమైనను రాజ్యమునకు షోట్లాడునేమోయను సంహేమమును బావుటను వివాహమాడక యావజ్జీవము బ్రహ్మచారిగా నుండఁగలనని శపథముచేసి తుదివఱకును దనవాక్యమును బాలించి తిండిని సంతోషపెట్టి యతనిచే స్వచ్ఛందమరణమును వరముగాఁబడిన మహామహుడు. ఇంతయేగాక తన తమ్ములలో నొకఁడు స్వర్గస్థుడయి మరియొకఁడు బాల్యమందుండఁగా వంశము నిర్వంశమగుననుభయముచేతన బ్రహ్మచర్య శపథమునకు కారకులగు తనజనని సత్యవతియేవచ్చి వివాహము చేసికొమ్మని యెంత నొక్క చెప్పినను వినక ప్రతిజ్ఞాభంగమగునని వివాహమాడక తమ్ముడు పెద్దవాడయి రాజ్యభారమువహించు శక్తిఁగనునరకున తనవంశరము అతని కొడుకులగు ధృతరాష్ట్ర పాండురాజులు పెద్దవారలగువఱకు రాజ్యభారమును వహించి అరాజకముకాకుండ ధర్మపరిపాలనమునగురుబుడయేగాక రాజ్యమును వృద్ధిపరచి పరరాజభయంకరుండయి సామ్రాజ్యమునకు పరరాజుల సామంతులుగాఁజేసిన మహావీరుడు.

స్వయంవరములో మువ్వర రాజకన్యకల గెలిచి తన తమ్మునకు వివాహచేయ నుద్ద్యుక్తుడయినప్పుడు అందులోనొక రాజకన్యక లేను స్వయంవరమునకు ముందే యింకొక రాజునువరించి నానని గుట్టుగా నుండుకొనిన తన మనోభిప్రాయమును విన్నవించుకొనఁగా నితరులు మోహించినకన్యకు వివాహముచేయుట పాడిగాదని తలంచి పంపఁగా నాస్త్రీ తాను ఇరించినరాజుచే తిరస్కరింపఁబడి మరలవచ్చి తన తమ్ముకిచ్చి వివాహముచేయుమని తన గురువును విష్ణుధగవాసుని యవతార మూర్తియనగు శ్రీ పరశురామునిచేఁ జేప్పించినను వినక ధర్మమును బరిపాలించిన ధర్మమూర్తి.

వ్యాయమునకు యి తన్ను శస్త్రాస్త్ర విద్యావికారయని జేసిన గురువు శ్రీ పరశురామునితో యుద్ధమాడుటకు వెనడియక గురువును సంగ్రామములో నోడించిన మహావీరుడు. భారతయుద్ధములో పాథులనకు సారథిగానుండి అస్త్రమును బట్టినని ప్రతిజ్ఞచేసిన సాక్షాత్ భగవంతుఁడగు శ్రీకృష్ణునిచేఁ జక్రమును బట్టించి అతని ప్రతిజ్ఞకు భంగమును గలిగించి గంధారిజాలు కారవనేనను మొక్కపోకుండునట్లు కాసాడిన వీరశిఖామణి. తానుకొరిన కాలమువచ్చువఱకు సంపత్యుడైయుండి తుదివఱకు ధర్మరాజునకు ధర్మోదేశముచేసిన ధర్మమూర్తి.

ఈమహానుభావుని చరిత్రము నెంతకొనియాడినను దక్కువయే. కాని తన్నునమ్మి ఏకాదశాక్షాహిణి నేనకు దన్ను సర్వసేవాధిపతిగా నియమించి తాను జయించెదనని గంపెడంతి యాశతోనున్న నుయోధనునకు గంజులవఱకు మహాధైర్యమునో సంఘము మహాశూర్యముతో పోరాడి ధగవత్కటాక్షము గలిగిన

పాండవనేనను పలుచపటవి మిగిలినవారిని జీతాకుపటవి తుదకు ధర్మరాజాదులు ప్రార్థించిగా తన మరణోపాయమును నెఱింగించి సుయోధనునకు నిరాశనుగల్పించి కృత్తిఘ్నుడయి తన పవిత్రచరిత్రను కళంకపటవికొనుట యెంత విషాదకరమో విచారించుచుండు.

ఒకజేరే పాండవేయులధర్మబద్ధులు, రాజ్యాన్యులనియు, కారవులు ఆన్యాయాస్త్రులు, ఆకమనశ్శులు, ఆమానాపకులు ధర్మవార్తమునకే పెడచెవిని తెట్టినవారనియు తలచుచుండుట తాను ఏపక్షముననుండి ఉపేక్షించియుండవలసి యుండెను. తాను రాజ్యాను దలచుకొన ప్రవర్తింప శపథముని యుండినయెడల తుదపటకు చాను మనోదోష్యులను నదలి మరణోపాయమును పాండవుల కెఱిగింపకయుండవలసి యుండెను. కారవులకు పితామహుడయ్యెను తాను వారిరాజ్యములోని రయితగుటచే రాజద్రోహపు చింతనుబూతుల చాలదప్పు.

ధర్మరాజాదుల ప్రార్థన సంగీకరింపఁ దలంచినయెడల దన్ను సమ్మియుండిన గుర్యోధనునకు నీయదంత మంతయుఁ దేలుతెల్లముగఁ దెలిపియుండినయెడల నింకకళంక మతని చరిత్ర కాపాడవలసి యుండెను.

విదురుఁడు:—ఇతఁడు ఎప్పుడును సర్వకుల విధ్వంస కారణంబగు వైరమును వీడివలయునని సమయము చిక్కినపు డెల్ల సకారణముగా రారాజున గృహిరాష్ట్రమును యువరాజును సుయోధనునకును నిర్దాక్షిణ్యముగా ఖండితముగా నుపదేశించుచుండెను. వీరిరువురును అతని హితవాక్యములను పెడచెవిని తెట్టుచుండిరి. ఆ ధర్మమూర్తియు నా నీతి కోవిదుఁడునగు ఆవిదురుఁడు అదర్శపథలేదు. ఈ మహామహుని ఖండితవాక్యములు చెవులకు ములుకులయి నాటి ఆయిష్టము పెచ్చు పెరుగ తుదకు దుర్యోధనుఁడు విదురునిరాజ్యమునుండి చెడఁగొల్పెను. ఆయినను విదురుఁడు విచారింపక దీనిని సంతోషముతో సంగీకరించెను. తుదకు సుయోధనుఁడు తొడలుతెగి ప్రాణాపసానకాలమందుండునపుడు విదురునికి నేనాధిపత్య మొసంగియుండిన నింత కీడు మూడియుండదుగదా! యని చింతించెను. తాన యాధాన్యపరుడగు భీష్ముఁడు కూడ ఖండితముగా హితముపదేశించియుండినయెడల విదురుని గతియే వీరికిని సంప్రాప్తించి యుండుననుట నశ్చయమే. ఆయినను మగు గౌరాశియైన భీష్ముని చాత్రము నిష్క్రళంకమగుచుండెనుట యెంతయు సత్కము.

విష్ణుంశిసంభూతుఁడగు శ్రీకృష్ణునిరాయ బారమునుగురించి విచారించెను.

ఆ మహాస భావుఁడు మనస్సారదలంచియుండిన సఖ్యము కుదురుకొండెనా? మొదట నుండి సఖ్యముకుదురగూడదను నభిప్రాయముతోనే రాయబారకార్యక్రమమును నడిపినాడే కాని కార్యసాఫల్యవాంఛచే ప్రయత్నింపలేదు. ఇందులకు వేరునిదర్శనము లనావశ్యకములు. భారతములోని కృష్ణరాయ భారతకరణమును వీక్షించిన యెడల వైరముపటవిని యంశములన్నియుఁ దేలుతెల్లము గాగలదు. ఈ ప్రవర్తన రాయభార ధర్మమున కెంతయు వ్యతిరేకము.

కన్యఁడు కుంతీపుత్రుడని తెలిసియుండియును పాండు పుత్రులకుఁ దెలుపక రహస్యముగానుంచెను. రాయబారము కుదురకపోయినను యారహస్యమును వెల్లడించియుండినయెడల మహాసంగ్రామమే పొసగియుండెను. యుద్ధిష్ఠిరుఁడు అగ్రజుడని తననలుగురు తమ్ములతోను గర్హునిగొలుచుచు నతనియాజ్ఞలను బాలించుచుండెడివాడు. శ్రీకృష్ణుఁడు లీలామామవవిగ్రహుడని భూభారముపీఠి పాపభూయిష్టముల భూమిని పవిత్రపరుచు దుష్టశిక్షణ శిష్టరక్షణ నిమిత్తము అవతరించినాడని ఆకార్యక్రమమును నెరవేర్చుటకే యావిధముగా వర్తించినాడని కొందఱు సమాధానమొసకవచ్చును.

అట్లయినయెడల ధర్మయుద్ధమునుజరిపించి దుష్టులనునాశ్రము శిక్షించి యుండవలయును. పాండవులును వారికిఁ దోడ్పడిన వారును శిష్టులుగదా వారిని కక్షించియుండవలయును. అటులా కాలేదు. యుద్ధానంతరమున కారవసేనలో రథకత్రయమును పాండవసేనలో పంపిపాండవులును దప్ప మిగిలినవారందఱు మడసిరి. ఈవిధముగానొసర్చి అన్నివిషయముల నన్నతిగాంచి నృద్ధిదశలోనున్న భీరథఖండపు నాగరికతను గూఢపుటాపి నేడు మనము తెలికించుచున్న యీ హీనస్థితికిఁ దెచ్చినందులకు మన మేమని చెప్పవచ్చును. శిక్షించునధికారి శిష్టులని శిక్షింపవలయునగాని యేపాపమొఁగని భవిష్యత్సంతానమునుగూడ శిక్షించుట న్యాయవిరుద్ధము కాదా? నాక్షాత్ శ్రీమహావిష్ణు పుత్రుడు అన్యాయప్రవర్తన హంభ యేలకలగలయును?

యుద్ధిష్ఠిరుఁడు:—ఇతఁడు యుద్ధరథ రాజావతారముని ధర్మదేవతయని ప్రఖ్యాతిపొంది తుదకు తన పచ్చోత్రమును ఆచంద్రార్కము కళంకపటవికొనెను. తుచ్ఛముఖ రాజ్యభోగాభిలాషియు మహానిష్ఠుని యువతార మనిపించుకొనిన శ్రీకృష్ణుని ప్రేరణయన భీష్మ పితామహుని మరణకారణ మడిగి అతని తుదముట్టించుటయే గాక 'అశ్వత్థామ హతః' అని ద్రోవఁడు వినునట్లును 'కుంజరః' అని వినఁదలచి యటులును బలికి తన్ను బాల్యమునుండి ననుభవ్యాపారంగతులను జేసి అన్ని విధములచే యశస్సును సంపాదించకేతులను జేసి సుయోధ నున కొలుపుకొందుమన్నను మయందుఁ బక్షపాతమును జూపుచున్నగునిపదకుఁగూడ కాకుండయ్యెను. మొదలుఁ దనకు సాహాయ్యము చేయుచున్నను ద్రోవలోఁగలిసికొని తనకు సాహాయ్యము చేయవలసినదనిజేసిన దుర్యోధనునకు నరమిచ్చినచ్చిన మద్రపతియగు కల్యునిగూర్చి కర్ణునికి సారధ్యమొనరించునపుడు అతని నియత్యాహుపటవి అర్జునునకుఁ బ్రాణదాన మొనరింపవలయుననిజేడుట విశ్వాసభూతకమును బోధించుటకాదా? ధర్మ దీక్షవహించి ధర్మపరిపాలనాధురంధరుడను బిరుదుమునగాంచి అధర్మమును శిక్షించువాడ్యధికగ యుద్ధిష్ఠిరుఁడు పరులను అధర్మ ప్రవర్తనకుఁ బురికొల్పుట అధర్మముకాదా? పాశకులారా! మీరే యూహించుచుండు.

పార్థుఁడు అనఁగా అర్జునుఁడు

అతని వీరత్వమును గూర్చి విచారించెను. పితామహుఁడు గా దినములు రణరంగమునందు నిలిచి వీరాజేతులతో ఘోరయుద్ధమొనర్చి తన బలమును క్షీణదశకుఁ దెచ్చినందున శ్రీకృష్ణుని ప్రేరణచే శిఖండిని రథము ముందు రథికునిగా నిలిపి యితని ముఖమును జూడనని శపథముజేసిన భీష్ముఁడు మరలు మండఁగా వెనుకనుండి వాడిబాణములఁ బ్రయోగించి రణభూమిపైఁ బడద్రోయుట వీరధర్మమా? ఎంతఘోరకృత్యము!

ఇదియును గాక రణరంగములో సాత్వక్తో యుద్ధ మొనర్చుచు విగతజీవునిజేసి మీఁదఁ గూర్చుండి ఖడ్గముతో శిరమునుఖండింప నుద్దుక్తుఁడైన భూరిశేషుని హస్తముయొద్ద నిబంధనలకు న్యతిరేకముగా కృష్ణుని ప్రేరణచే ఖండించుట శోచనీయముకాదా?

సంగరరంగములో చీకాకువరచి 'పట్టపగటింటి నూయ్యని పగిదికన్లు దుగ్రుండైను'ద మందును నన్నవాడని! మాధవా మనరథమును మరలనిమ్ము! బ్రతికియుండిన కుభములు పడయవచ్చును' అని దైన్యముతోఁ గృష్ణుని బ్రతిమాలఁ జేసిన కన్యఁడు పూడిన రథమును ఎత్తువరకు వ్యవధి యాయవలయునని కోరుచుండగా నాగక సమయముమీసిన ఆజేయుడు కాగలదని బోధించి కృష్ణుని బోధనలను విని అధర్మముగా నాగగ్గుని సంపాదించుట వీరధర్మమునా? భీరువులిట్టి యధర్మమునకు నొడబడుచును గాని జ్ఞాత్రముగలవాడు ప్రాణహానికైనను సమ్యగ్ తింతుగాని యిట్టి యధర్మమునకు లోబడి తమ మానసమును బోగొట్టుకొనక బాలరు.

తనశపథమును గాపాడుటకు శ్రీకృష్ణుడు తనమామచే సాయంకాలమును గల్పింపఁ దానుచిత్రిప్రదేశము చేయబోవునట్లు నటించుచు వైంశపునకు నన్యఃకు కలగజేసి యుద్ధము నుమాని దైన్యమధ్యమునుండి చిత్రిప్రదేశపువేరుకనుమానుమందు వైంశపుని శ్రీకృష్ణుని సంజ్ఞలన నెరవేర్చుచుచేయుట ఆక్రమముగదా?

వృకోదరుఁడు:— ఇతఁడు సభలో యుద్ధరంగమున నుండొద్దని యూహనల భగ్నుమచేయుదునని శపథముచేసిన చేయునుగాక. తనవారిందరను గోల్పోయి దీక్షఁదయి అసి చతుస్సుద్రుముద్రత సామాజ్యమును వీడి మడుపులో దాగుకొనిన వానిని పరుషాత్తులై చెనువలికి వారజేసి యావదాజ్యమును మీరేస్వీకరింపుఁడు నాకవసరము లేదన్నను వివక యుద్ధమునకుఁ బురికొల్పి గుఱకు గదాయుద్ధమున శ్రీకృష్ణ సంజ్ఞచే నూహనలు భంగముచేయుట రణభూమిని నసహాయుడయి పడిన వాని శిరమును రెండుసారులు పాదతాపన మొనర్చుట యెంతఘోరకృత్యము!

శిష్టుల గదాయుద్ధమును వీక్షింపవచ్చిన హలాయుధునకు ఈయధర్మచర్యలన చెప్పగాని అగ్రహము కలిగెను. కాని శ్రీకృష్ణుడు దాని స్వేచ్ఛలో నివారింపగలిగెను.

(పశేషము.)

తిరుప్పావై

[చిలుకూరు శ్రీరాములుగారు]

మార్గశి దివసములందు వైష్ణవాలయములదినమున కొకటి నొప్పన చనువబడు నీయప్పదిహారములను ద్రవిడభాషలో నివి. వీటి విషయము కొలదిదినములక్రిందట బ్రహ్మశ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు నిర్వచించియున్నారు గావున తిచ్చరిత్ర మెల్ల నిట వి సరించుట చిర్యతిచర్యగా మగును. ప్రస్తుతాంశము వాని చరిత్రకు సంబంధించినది కాఁ పోవుటచే నిట నప్రస్తుతము. మన ప్రధానాంశము వీటి యాంధ్రీకరణము.

శాస్త్రిగారికి పై పాశురముల యాంధ్రీకరణము సప్త పదులుగా నొక కొన్ని లభించిన వనియు వాటి ప్రాశస్త్యమున కచ్చెరుగంది నాటిం బోసేక తదభిరుచి నాంధ్రలోకమునకు వ్యక్తికరింప తగ్గిన పాశురములనైతము తామే యాంధ్రీకరించి మొత్తము గ్రంథము ముద్రించి ప్రకటించితి మని వ్రాసియున్నారు.

ఇదిగాక తనాంధ్రీకరణము "రాధికాసాంత్యన" ప్రబంధ కర్తయును "మధురశని" చే కావించబడినట్లు ప్రకటించి మూచనగ నాల్గయిదు సప్తపదులగూడ ప్రకటించియున్నారు.

నిజాంరాష్ట్రమునం దముదితతాళపత్ర గ్రంథములకై పర్యటన మొకవరి స్వీన మా కీయాంధ్రీకరణము సప్తపదులు ముప్పదిహారములకు ముప్పదియేగాక పాశురములకు చక్కని యాంధ్రపద్యములతో నొకరి లభించినది.

అంచలి సప్తపదులు శాస్త్రిగారు ప్రకటించిన మాదిరి వృత్తము లొక్కటియేయైయుంటున్న మాకు చాల అనందము కలిగెను. కాని శాస్త్రిగారు ఆంధ్రీకరించినది మధురశనియని యెట్లాహించికో గోచరించుట లేదు. ఇందుల కాధారము శబ్దమున్నచో నొప్పనవచ్చును గాని మాకు దొరకిన ప్రతినిబట్టి శ్రీనివాసదేశములు వాని నాంధ్రీకరించిరని స్పష్టముగ చెప్పదున్నాము.

వీరికి సప్తపదులు పూర్తిగ దొరకకపోవుటచేతనన్ను ప్రథమ పాశురమున కాంధ్రీకరణమున "మధురశని" అని యున్న ప్రదేశమున వీరు "మధురశని" యై యుండవచ్చు నని పొరపడి యుందురేమో? అదియు అసంభవమే. అదే సప్తపద యంగు శ్రీనివాసదేశముని నామము ప్రథమమునే యుద్ధటింపబడియుండెను. వీరెట్లు కనుగొనికో చింత్యము.

సప్తపదులకైలి మహామృదులమును నాతికరించును విచిత్ర పవనిసితమునై భాషాయోష కొకవన్నియ దెచ్చుచున్నవన్న పలుకు నిక్కువము. పద్యములునైత మంతప్రతిధి కలవే కాని సప్తపదు లన్నిటికన్న మిక్కిలగున్నవి. అసితకాలముననే వీటిం గ్రంథరూపమున బ్రకటింప నెంచితి మి. మాయాయు ద్యమ మెరిగి శ్రీ వెంకటేశ్వర గ్రంథ మండలిగార్ల నైజాంవారీ గ్రంథము తమ గ్రంథముల చతుర్థ కునుము మగ బ్రకటింప నిశ్చయించినందులకును నన్నిందుల కవేలముగఁ బ్రోత్సహించినందుల కనేకకృతజ్ఞతాపూర్వకపదనములు వారి కర్పించుచున్నాము. ఇట్టి యుద్ధిష్ఠింధముల నే ప్రకటించి వారి గ్రంథమండలి స్థిరచిక్షి గడించుగాక!

ఇట్టి యుద్ధిష్ఠింధర్మములకు గని యైన నిజాంరాష్ట్రము ముఖ్యముగ రత్న గర్భియనుటకు సందిదుమేమి కలదు? ఇంక మా పర్యటనమున నీక్రిందిగ్రంథముల సంపాదించగలిగితిమి. 1. ముకుందమాలాసంస్కృతశ్లోకము; 2. భక్తి చిప్పిలు చక్కని యాంధ్రీకరణము. ఇవి పై గ్రంథములయందే ప్రకటింపబడినది.

2. ధశశాస్త్రము. పతితోన్ముఖమైన యావిలువిద్యా విషయి గ్రంథరాజము మహా తేర మైనదని మా యభిప్రాయము. ఇది రాజగోపాలరాజప్రదీతము. ఇందు శస్త్రాస్త్రనిర్మాణము-వాటి ప్రయోగకాలము మున్నగు ముఖ్యాంశము లున్నవి. శ్లోకము చతుర్థాశ్వాసముల లభించినవి.

3. శ్రీష్టాష్టాసంవాదము (గయోపాఖ్యానము) ప్రబంధరూపమున నున్నది. కర్ణన లత్యర్థులితులు. తాళపత్ర గ్రంథము విద్యాశాసములు.

4. కీరాతార్జునము (ఆంధ్రప్రబంధము) మూడవ శాస్త్రసములు గలది.

5. తి. ప్పా. వై: యాంధ్రీకరణములు: పైనవివరింపబడినవి నిజాంరాష్ట్రమున పరిశోధన గానించినచో నింక ననేకగ్రంథములు ననేకచరిత్రాంశములును లేలపడగలవు. మా ముఖ్యపరిశోధన యిట్టి గ్రంథములు లభించిన నింక పట్టుచుని ప్రకటింపదల సెన్నియేని లభింపవచ్చును. ఈ యభిప్రాయము నువాదర్శముగా గొనికేమిదైన రమణకవులచే కృషిచేయించుచున్న ఆంధ్రజ సంస్థ పరిశోధనశాఖగారు సంస్కృతీయులు. వివరములు తెలియగోనునా ముకు వ్రాసి పడయవచ్చును. నిజాంరాష్ట్రాంధ్రులే గాక యాంధ్రులెల్ల రిట్టి సంస్థాయందు భాల్లని భాషాధర్మము గావించురుగాని మని ప్రార్థించు ఇంతలు వివరించుచున్నాను.

తా. క:—శాస్త్రిగారి ప్రత్యుత్తరమున కెదురుచూచుచున్నాము.

ఆంగ్లో యిండియనులు

మహాత్ముని వ్యాసము

భారతీయులందఱు నూలు నడుతుండవలెను. ఖడ్గరు కట్టుచుండవలెను. ఆంగ్లో యిండియనులు గూడ భారతీయులే గాన వారుగూడ నూలునడుకవలెను ఖడ్గరు కట్టువలెను అని నేను మొరీనాగారి కరింగించితినని కొందరు పరిహసించిరి. నవ్వుటనుల బమే గాని ఆధానమునందు నాకు గట్టిసమ్మతముకలదు. ఇప్పుడు పరిహసించినవారందఱుగూడ త్వరలోనే నానూచనసభికముగ ప్రకటించగలుగుదురు. నాకు ఆంగ్లోయిండియనులపై నెట్టి ద్వేషములేదు. స్వరాజ్యమున భారతీయులకందాకినెట్టి హక్కుకలదో ఆంగ్లో యిండియనులకును అట్టి హక్కు కలదు. భారతదేశమున జనించినవారికిని భారతదేశమున స్థిర పడినవారికిని గూడ నా హక్కు కలదు గాన యితరులెవరైన నిపుడు పరిహసించినను ఆంగ్లోయిండియనులూహితము నానూచనను తరస్కరింపరని నమ్మెనను. నాకు భారతీయులందఱును సమానులే గాన నేను ఆంగ్లోయిండియనులలో నిరుపేదలను చాలమందిని చూచితిని. వారు కుఖజీవనము చేయగోరినచో తక్కిన వర్ణములలోని వీధులతో కలిసి పనిచేయుటవసరము. సుఖముఖములలోను వీలైనంతవరకు పద్ధతులలోను వారితో నేకీభవించవలెను. ఖడ్గరు అందరికిని సమానమేగాన తక్కినవారితో కలిసి ఆంగ్లోయిండియనులగూడ ఏల నూలు నడుకగూడదు. భారతదేశమునందలి వీధులకును ఆంగ్లోయిండియనులకును సమానవిషయము ఖడ్గరొక్కటియే గాన దానిని వారుగూడ నలంబించుటలో అవమానమేమియును లేదు. మాతృదేశమునందలి వీధులతో నేకీభవించుటకు ఆంగ్లోయిండియనులేల వెనుదీయవలెను! ఆంగ్లోయిండియనులు భారతీయులందరికంపెనుగూడ అధికలు అనునహంభావము చిన్న నాటనుండియు వారికి బోధింపబడుటచే నిపుడు ఆంగ్లోయిండియనులు ఎడవొలగియుండుట తటస్థించుచున్నది. పోనీ, ఆంగ్లేయులు తమలో ఆంగ్లోయిండియనులను కలుపుకొందురా? వారు దగ్గరకే రానీయరు. ఇంకొకదేశ మేదియును ఆంగ్లోయిండియనులకు మాతృభూమి కాబాలదు. అధినికేశనములలో నెచటికైన ఆంగ్లోయిండియనులు వెల్లి నచో ఆచట వారిని గూడ తక్కిన భారతీయులతో పాటుగనే చూచెదరు. కావున ఆంగ్లోయిండియనులు దురహంకారదురభిమానములకు నదలి భారతీయులతో కలిసి పనిచేయవలెనని నేను వారిని సవినయముగాను మనఃపూర్వకముగాను కోరితిని వారు నిజముగా భారతీయులేగాన అన్యదేశీయులనును దురభిమానమును వదిలి భారతీయులతో కలిసియుండవలెను. అప్పుడు వారు తిరిదండ్రుల వంశములకు రెంటికిని (తిల్లివంశము భారతీయులు తండ్రి వంశము పాశ్చాత్యులు) అచుకుణముగా నుచితజ్ఞతతో మెలగగలుగుదురు. అప్పుడు స్వానుభవమువలన వారు ఆంగ్లేయులతో ధైర్యముగా మాటలాడగలుగుదురు. ఆంగ్లోయిండియనులందఱును ఇతరపృథ్వులను మాని నూలు నడువటయే వృత్తిగా జీవింపవలెనని నేను తెలిపియుండలేదు. కాని జాతీయభావముకొరకు వారితో ధనవంతులుగూడ పలనూలు నడుకగూడరని మాత్రమే నేనడుగుచున్నాను. వీధులకువారు నేతపనిలో నైపుణ్యమును గడిపవచ్చునని నేను నిస్సంశయముగా తెలుపగలను. దాని నేర్చినవారు దానినిగూడ వృత్తిగా నేర్పరుచుకొని మర్యాదగా బ్రతుకవచ్చును. మంచి నైపుణ్యముగల నేతనివాండ్రు నెలకు 40-50 రూపాయలు ఆర్జింపగలుగుదురు. (మో. కా. గాంధీకి ఎం.యి.యిండియా.)

దీ డక్కన్ మిల్లు స్టోర్స్ కంపెని

లిమిటెడ్., బెజవాడ.

రైసు మిల్లులకు కావలసిన యావత్తుసామానులు సరసమైన ధరలకు సప్లయచేయుచున్నాము. ఎర్రు, సిమెంటు, సాబు, వైరుక్లాకు, జల్లెడరేకులు సాప్టింగులు వైపులు అన్నివైజాలు చెన్నపురి రేల్వేప్రకారం బెజవాడలో డెలివరీ యివ్వబడును. ఒక ట్రయలుఆర్డరు యిచ్చినచో మాసరసతయ సామానుల యొక్క నాణ్యతయు తమకే గ్రహించగలరు.

N. B. ఆయిల్ ఇంజనులు, స్టీం ఇంజనులు, హార్లు మల్లరులు వగైరా మిషనరీకి మా చెన్నపురి కార్యాలయ 118వ ఆర్మీనియస్ట్రీటు, మద్రాసుకు వ్రాయగోరినాము

ఆరోగ్యముకై ఉపవాసము చేయుట

ఎన్నిరోజులు ఆహారములేక యుండవచ్చును?

ఆహారము లేక యే ఎన్నిదినములు జీవింపవచ్చును? ఇట్టి వలనే స్కాట్ బరోగ్ ఒక యునిసిఫలు కౌన్సిలరు మాడు వారము లెట్టి ఆహారము పుచ్చుకొనకుండెను. ఈ ఉపవాసము వల్ల ఆరోగ్యము చక్కబడెను. కొన్ని సంవత్సరముల క్రితము ఆహారము లేక 40 దినముల కన్న ఎక్కువకాలముందుట అసాధ్యమని అందరు తలచుచుండిరి. ఇంతకన్న ఎక్కువకాలము ఎవ్వరుగూడ ఉపవాసించి యుండలేదు. కాని ఇటీవల మాంధ్రప్రదేశ్ లో నాకోగారు 56 రోజులు అహారములేక యుండిరి. డాక్టరు టానరుగారు అప్పుడప్పుడు ఆరోగ్యముకొరకు వీర్లు ఉపవాసవ్రతములను చేయుండెడివారు. ఒక పర్యాయము 40 దినములు అహారముండిరి. వీరు 100 సం॥ములు జీవించిరి.

గ్రంథకర్తయగు అప్పల సిక్లార్లుగారు అప్పుడప్పుడు పదిపందెండు దినములు ఉపవాసము చేయుచుండెడివారు. ఉపవాసమునకు చేయవలసిన పనులన్నియు చేయుచుండెడివారు. ఫిలడెల్ఫియా వాస్తవ్యులగు లియనార్డుటీస్ గారు నంజు వ్యాధిచే మిగుల బాధపడుచుండిరి. 50 దినములు ఉపవాసము చేసిరి. దానితో వారి రోగము పోయెను.

తమ పట్టుదల సాధించుటకు దీర్ఘఉపవాసములు చేయుట యొక సాంపదము. మాక్స్విన్ గారు 74 దినములు ఎట్టి ఆహారము తీసికొనకుండిరి. మరియొకరు 67 దినములు కఠిన ఉపవాసవీక్ష నహించి మరణించిరి.

(ఫ్రాన్సులో ఒక థైదీ 67 దినములు అహారములేక 80 రోజులయందు చచ్చితి.

కాని ఉపవాసమున్నవారందఱు జలము మాత్రము త్రాగుచుండును. ఇటీవలనే ఒక పోలండు స్త్రీ డాక్టరు లెనిన్సు కాగారు 40 దినములు అహారములేక. అందు మొదటి 30 దినములు జలపానముగూడ చేయకుండిరి.

హాగ్నెలో ఒక బాలిక మార్పుయా యను పుత్తుపదార్థము నుపయోగించుచు 9 సంవత్సరములు ఆహారము లేకుండెను. క్రిస్టియను నూరెలు అను మరియొక బాలిక జలము ఆరంభపండ్లు మున్నగు అల్పాహారములతో 15 మాసములు గడపెను.

(టిలి బిల్ము.)

పెట్టి డే విన్ వెయిన్ కిల్లర్

ఈ దివ్యమధమును లోని. పుచ్చుకొనిన జలుబు, దగ్గు, తలనొప్పి, భేమ, అత్యర్థము. నెత్తుగు ఇంక కడుపునొప్పు మంట మొదలగునవి గుణమును.

తియరువాయువు. అకస్మాత్తుగా గలుగు నొప్పలు, కీళ్లనొప్పలు మొదలగునవి ఈ దైవమధముచే వైద మర్తవచేసిన మాయమగును. పూరి వివరములకు ప్రతిబుద్ధిపైని చుట్టిన కాగితమును చూడుడు.

పురుషోత్తమదాసు హార్జి & సన్

మందుల వ్యాపారస్తులు,

107 నైనియప్పనాయక వీధి, పార్కుచౌను, మద్రాసు.

మదనకామేశ్వరి లేహ్యము

బలహీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము— మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తున, కుక్కజ్వరము, అతిమూత్రము మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని సంభోగ శక్తిని, సంతానప్రాప్తిని గలిగించు వరప్రసాదమురెండు డబ్బీలుచాలను.

20 కులములడబ్బీ రు 1-4-0

పాలనగంధి లేహ్యము— రక్తకుష్ఠిక శ్రేణ్యమయినది. సహమేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, ఇతరవర్మరొగములు కీళ్లనొప్పలు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలను.

20 కుల డబ్బీ రు. 1-4-0 వి. సి. ఖర్చులు వేరు.

పి. డి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదమాజం

పెరిచేపి. (నెల్లూరుజిల్లా)

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన సామానులు

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన వార్షికువశి (Cotton Healds) తీగవడి (Wire Healds) పన్నె (Steel Reeds) నాడి చక్రములతోగాని లేకుండగాని (Steel Rollet Shuttles) ఊచలు. (Bobbins) వడిలాగుటకు సూదులు (Reed Hooks) ఊడతలు (Pickers) మొదలగునవన్నియు చిల్లరను, బోకుగను. మిక్కిలి సరసమగుధరకు మావద్ద దొరకును. వివరములకు క్రింది విలాసమునకు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును,

The Indo-British Trading Bureau, 15/19, Ghoga Street, Fort, BOMBAY

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

కొలులభము! (పోస్టువర్కులతో కలెక్షన్) నూనధికము!

కరీరములో ఉన్నప్పుడునే కలిగిడి తెలియకంపెనీ మాత్రలు వివాదమునకును. అట్టిదము, అరుచి, అపులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలములు, విక్రము, పార్శ్వములు, కిరము, క్రేస్తలు, అగులు, మొదలగువానియందు కలిగిడి నొక్కలను పోగొట్టి కేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేచ్చును.

ఈ మాత్రలు సేహవాత శోధనలను నెంట్లనీ మాన్యును. యందు ఆ నేకపిషములు చేరినవి. అనుభవములగుల టేవధనుగుటచేతను పరమహంసక్రియా యని చెప్పకచ్చును. ఒక్కసారి వాడేమానిన నిజము తెలియగలదు.

విదవామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిజమాణి, ఎలకట్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఏ జంట్లు కావలెను

తలనొప్పి, గున్ ప్లుయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట పంటినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒకక్షణములో పోగొట్టుగల భ్యాతికెందిన “జామా తైలమునకు” సమనుగు మందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాప్రకరములను సాందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అజాల 6 యిచ్చి ఉపయోగించి బాడుడు.

అమర్ చెందు శోహాచెందు, యింగ్లీషుమందు పలన కకు నల్ఫూరిక్, నైట్రిక్ మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారములు

నెం. 63 నైనప్పనాయకవీధి, మదరాసు

రత్నపురుష లేహ్యం

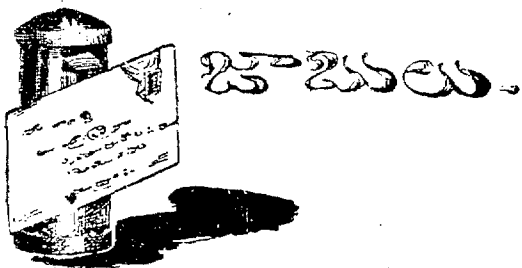
శుక్లనష్టమును పోగొట్టి బలము గలుగజేయు అద్భుత లేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లనష్టమైనను పారదోలనని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈలేహ్యమునల్ల మేహమునల్ల వచ్చిననన్దు. మాత్రకోగములు కూడా తగ్గును. డబ్బీ రు 8-4-0

శగ లేహ్యం:— ఏజాతి శగనైన కుదుర్పు అద్భుతమును డబ్బీ రు. 1-8-0 లు.

పూర్వచంద్రోదయము

క్షయరోగములు, శుక్ల మేహము మొదలగు సమస్త రోగములు తగ్గించు రాజౌషధము. కు 1కి రు 14 లు

పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరిజిల్లా (రాయవరం)

నెల్లూరు రేంజి ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాధ్యయ మేనేజర్ల ప్రథమ మహాసభ - నెల్లూరు

1925 వ సంవత్సరము జూన్ నెల 6 ది తనవారము, నెల్లూరులోనున్న మధ్యపతి వారిపేరిలోని ఆంగ్లవాణియ పాఠశాలలో భవనమున, ముద్రాను శాసనపథాధ్యక్షులును, నెల్లూరు మండల విద్యాసంఘము ఉపాధ్యక్షులును ఆగు మ. రా. రా. శ్రీ దేవవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారి అధ్యక్షతన మహాసభ జయప్రథముగా జరిగింపబడినది. ప్రైవేట్ ప్రాథమిక పాఠశాలలకు స్వాగత పంచరత్నములు అతిమనోహరముగ చదువబడి అధ్యక్షులు పుష్పమాలలంకృతులై వేదికనధిపించి గంభీరస్వరముతో తమ ప్రారంభోపన్యాసమును ఉపక్రమించిరి.

ఉపన్యాసానంతరము కమిటీ రిపోర్టు చదువబడినది. తే 17-6-24 ది నుంచి తే 1-6-25 ది వరకు గలరేంజిసంఘము యొక్క చందాల మూలమున జమ రు 6-8-4.

సంఘవ్యవహారపు ఖర్చులకు అయినఖర్చు రూ 12-6-0.

సర్వజనాంగీకారముగ ఆమోదించబడినది.

ప్రాథమిక పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులకు ముఖ్య ఉపయోగార్థము, మండల విద్యాధికారులచే ధర్మవచన మందిరమును, పుస్తక భాండాగారమును తెరవబడినది. మ. రా. రా. శ్రీ కనుపతి నారాయణయ్యగారు ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుల యుపయోగార్థము యావళనమందిరము నెలకొల్పినదియు ప్రతిసంవత్సరము రు 25 అకు తక్కువగాని ఎలిమెంటరీ విద్యాపత్రికలను దెప్పించు మంటినయు, ఏమూత్రము చందాధనవివృత యుపాధ్యాయులు విద్యామానవత్రికల నుచితముగ చదువుకొనుచుండ వలయు నని యు ప్రార్థించిరి. సభ సలకరించిన మహాసభ్యులకును, ఉపాధ్యాయులకు మేనేజరులకును అల్పహారము లాసగబడెను.

తదనంతరము కొన్ని ముఖ్యతీర్మానములు గావింపబడినవి. అధ్యక్షులకు రుది యుపన్యాసముతోను, మంగళగీతములతోను, జయజయధ్వనములతోను సభ ముగింత కావించబడెను.

* * *

నెల్లూరు రేంజి ద్రవ్యసహాయము బొందు నాకామిషన్ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలో పాఠ్యాధ్యయ మేనేజర్ల మహాసభ

దేవవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారి అధ్యక్షతన 6-8-25 తేదీ తనవారము జయప్రథముగా జరుపబడి కావించబడిన తీర్మానములు:-

మండలములో ఇంకను ఆనేక ప్రదేశములందు ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల సంఘములు స్థాపించబడలేదు గాన అట్టి చోట్ల సదరు సంఘస్థాపనలగుర్చి శ్రద్ధవహించి శ్రీగవర్న మెంటువారి యిష్టపరిత్రా రికిస్తీ, మండలములో ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికై శ్రద్ధవహించి యింకను తోడ్పడవలయునని మండలవిద్యాధికారులను యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యాశాఖ ప్రజామిత్రమై మండలవిద్యాసంఘములు స్థాపించబడి నుకూరు అయిదుసంవత్సరము లయినను ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక పాఠశాలలకు గ్రాంట్లు పంచిపెట్టుపని తప్ప, మరి యేవిధమున నైనను, దేశకాలానుగుణ్యమైన ప్రాథమిక విద్యా వ్యాప్తికై తగినకృషి చేయనందున ఏయే విధములలో మార్పులు గావించవలయునో అను విషయములను పరిశీలించుటకు శ్రీ మండలవిద్యాసంఘమువారు వలయునెడ శ్రీ గవర్న మెంటు వారి ఆనుమతిని పొంది యీ జిల్లాకు సంబంధించినముట్టుకు విద్యాసామతులనున్న, విద్యావంతులనున్న, విద్యాధికారుల నున్న, సమావేశపరచి విద్యాపరిస్థితుల భాగుకొరకు తగు సదుపాయములను వెదకి తద్వారా మనదేశమునకు తగిన ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తి కలిగించి దేశసేవ చేయవలయునని శ్రీ మండలవిద్యాసంఘమువారిని యా సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పాలకవర్గమువారి నూతన విద్యావిధానములలో ఒకటి యైన, ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాలలను, మాధ్యమిక పాఠశాల లుగ మార్చవలయునని ఉద్దేశించినట్లు తెలియుచున్నదిగాన అధ్యక్షమున జేయుటకు మారుగ, కేవలము వీధివారికి సహితము ఉన్నతవిద్య రధ్యపడుటకుగాను మాధ్యమిక పాఠశాల లన్నియు

ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాలలుగమార్చి, ఇట్టి పాఠశాలలలోని విద్యార్థులకు స్వల్పవేతనములతో ఒకందరి విద్యకు అనుగుణ్య మగు చివ్యము నేర్పించుటకు తగిన వసతులను కలిగించవలయునని యీ సభవారు శ్రీ గవర్న మెంటువారిని మిక్కిలిగా ప్రార్థించు చున్నారు.

పాలకవర్గమువారు ఎయిడెడ్ పాఠశాలల కిచ్చు గ్రాంట్లు హెచ్చుచేయబోవుచున్నట్లు తెలియుచున్నదిగాన యీ వీధ ఉపాధ్యాయ మేనేజరులయందు కరుణించి యిదివరలో ఆనేక ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల సంఘములలో చర్చించి తీర్మానించు కొని అధికారులకు పంపుకొన్న తీర్మానముల మేరకు ఈ సంవత్సరమునుండియే యీక్రింద వివరించు స్కేజునకు తక్కువ గాకుండునట్లు గ్రాంట్లు దయచేయించవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

Table with 2 columns: ట్రయిండు (Tray) and అప్రయిండు (Apray). Rows show data for లోయర్ గ్రేడు (Lower Grade), హయ్యర్ గ్రేడు (Higher Grade), and సెకండరీ గ్రేడు (Secondary Grade).

కడచిన సమావేశములలో స్కూలు బిల్డింగు రెంటల్ గ్రాంట్లు, కంటింజెంటు గ్రాంట్లు మొదలగునవి ప్రత్యేకముగా యిప్పించవలయునని మనవి చేసుకొనియున్నాము గాన సదరు తీర్మానములు తక్షణం అమలులో పెట్టవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పరిశోధకారులు చేయు పాలుపరి పరిశోధ రిపోర్టు కాపీల నున్న, అందుపైని మండల విద్యాధికారుల రివ్యూ కాపీల నున్న, మండల విద్యాసంఘమునకు పంపుమదిగానే ప్రతి నెలకు ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల సంఘములకు కాపీలు పంపు లాగు ఉత్తర్య దయచేయించవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటు వారినిస్తీ, శ్రీ దైత్యులు దొరవారినిస్తీ ప్రార్థించుచున్నారు.

పరిశోధకారులు పంపు పాలుపరి పరిశోధ రిపోర్టు, రివ్యూ కాపీలు మండల విద్యాసంఘమునకు చేరినతక్షణం, మండల విద్యాసంఘమువారు తమ మరుసటి సమావేశములో చర్చించి గ్రాంట్లు నిరూపించి, నిరూపించిన గ్రాంట్లువివరమును ప్రతి నెలకు సంఘమునకు పంపుచుండవలయునని పటమూర్తి ప్రార్థించియు, మాప్రార్థన లంగీకరింపక అన్ని రిపోర్టులు, రివ్యూలు సంవత్సరములో ఒకటిరెండు రోజులు సమావేశమున చర్చించి గ్రాంట్లు తీర్మానించుటవలన టీచరు మేనేజరులకు యెక్కువ నష్టములు కలుగుచున్నవి గాన మండలవిద్యాసంఘమువారు మా ప్రార్థన లంగీకరించి మేము పైకొరినవిధమున గ్రాంట్లు నిరూపించవలయునని శ్రీమండల విద్యాసంఘమువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పాలకవర్గమువారు మంజూరుచేసిన నెం 808/27-2-28 రు జి. ఓ. ప్రకారము అసరమునుబట్టి కొరకునటువంటి ఆయా ఎయిడెడ్ పాఠశాల గ్రాంట్లను సంవత్సరములో రెండు మూడు దఫాలుగా యివ్వవచ్చునను ఉత్తర్యను తక్షణం అమలులోకి వచ్చునట్లు చేయవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఎయిడెడ్ పాఠశాలల గ్రాంట్లు దరఖాస్తులు మంజూరు చేయబడయో లేక రద్దుపరచబడయో లేక పాఠశాలలు బాత్రుగ రద్దుపరచబడయో జరుగవలసి వచ్చినప్పుడు ముందుగా ఆయా నెలకు టీచరు మేనేజరుల సంఘములవారి అభిప్రాయమును తీసుకొని తీర్మానించ వలయునేగాని కేవలము పరిశోధకారుల రిపోర్టుపైననే తీర్మానించకూడదని శ్రీ మండలవిద్యాసంఘము వారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

సంవత్సరమున కొకసారిగాని ఆనేక దఫాలుగాని యిచ్చు యేవిధమైన గ్రాంట్లుగాని ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల కోరిన ప్రైజరీకి చెక్కునుగాని లేక పోస్టాఫీసుద్వారా మణి అర్జు గాని పంపవలయునని శ్రీమండల విద్యాసంఘాధ్యక్షులను ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యాసంఘములు కేవలము ఎయిడెడ్ పాఠశాలల పోషణకై యేర్పడినవిగుటవల్ల సదరు సంఘములలో కేవలము స్థానిక సంఘపథ్యులనే నియమించుటవల్ల ఎయిడెడ్ పాఠశాలల పోషణ అంత తృప్తికరముగ ఉండుటలేదు. కనుక పాలకవర్గమువారు యెక్కువవిద్యావంతుల స్థానములనున్న టీచరు మేనేజరుల స్థానములనున్న వృద్ధిచేయవలయునని శ్రీగవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

మామండలములో నెల్లూరాపూరు తాలూకా విద్య యందు హీనదశయం దుండుటవల్ల యిప్పుడు పాలకవర్గము వారు పరిశోధకారుల స్థానములను వృద్ధిచేయ బోవునట్లు తెలియుచున్నది గాన మా తాలూకావీధులందు పరిశోధ

కటాక్షముంచి ప్రత్యేక డెప్యూటీ యిన్స్పెక్టరును నియమించవలయునని శ్రీగవర్న మెంటు వారిని యాసభవారు ప్రార్థించు చున్నారు.

నూతన విద్యావిషయక నిబంధనల ప్రకారము 40 లేక 80 విద్యార్థులకు ఒక్క ఉపాధ్యాయుడుండుట ప్రాథమిక పాఠశాలలో విద్యావ్యాప్తికై భంగముగా నుండును గనుక 1,2,3 తరగతులలో ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయునిక్రింద 25 వ తక్కువగా నుండనున్న 4,5 తరగతులలో ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయునిక్రింద ఒక్కొక్క తరగతిలో 20 మందికి తక్కువగాకుండనున్న విద్యార్థిసంఖ్య యుండునట్లు ఉపాధ్యాయులను నియమించుటకు అవకాశము కలుగజేయునట్లు ఉత్తర్య దయచేయించవలయునని శ్రీగవర్న మెంటువారినిస్తీ శ్రీదైత్యులు దొరవారినిస్తీ యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

మండలములో అచ్చు

ఘములేర్పడి యుండియును ఎయిడెడ్ పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులుగాని మేనేజరులుగాని ప్రత్యేకముగా సంఘములకు ఏర్పరచుకొని తృప్తికరముగ నడుపుకొనుచుండు పక్షమున వట్టి సంఘములను రిక్తైజు చేయవలయుననియు ఈనూతనసంఘ సభ్యులు మామూలు నెలకు సంఘములకు పోవలసిన నిర్బంధమును తీసివేయవలయుననియు వారితనమువారినిస్తీ శ్రీదైత్యులు దొరవారినిస్తీ యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ప్రస్తుత కాలపరిస్థితుల ననుసరించి ఎయిడెడ్ పాఠశాలల యందు యిష్టానుసార పాఠములుగా సంస్కృతము హిందీ మొదలగు దేశీయవిద్యలనుకూడ నేర్పించుటకు అనుమతియొసంగవలయునని శ్రీగవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ప్రాథమిక పాఠశాలలలో స్పెన్సింగు వీనింగు వడ్రంగు మొదలగు వృత్తివిద్యలను నేర్పించుటకు తగినంత ద్రవ్యసహాయ మొసగవలయు నని శ్రీగవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

కనుపతి నారాయణయ్య కార్యదర్శి.

దేవలమహర్షి పుస్తకభాండాగారము-పెద్దాపురము

ది 14-8-1925 తేదీని పెద్దాపురం తాలూకా పెద్దాపుర గ్రామములో శ్రీవిశ్వేశ్వరస్వామివారి ఆలయముయొడుట నున్న దివ్యపౌధములో శ్రీదేవాంగసంకేతమున కంఠకును ఆధార భూతుడైనటువంటి శ్రీదేవలమహర్షి నామముతో నొక పుస్తక భాండాగారము నేర్పరచిరి. ఈభాండాగారము స్థాపించిన దాదిగా ఆంధ్రపత్రిక (దినపత్రిక), కృష్ణాపత్రిక, భారతి, కారద, వజ్రాయుధము, దేవాంగసేవ, పంచానన, దేవాంగపత్రిక, ప్రణవీక, హిందూయూవతి, ముద్దులమూట, ఆరోగ్య ప్రకాశిక, శ్రీతైలపత్రిక, నవయుగ, హిందూసుందరి, నీలగిరి, ఆదిత్యత్రయ మున్నగు పత్రికలు విద్యాభిమానులగు మహానీయులచే సమర్పింపబడుచు యీభాండాగారము సలకరించుచున్నందుల కెంతయు సంతసిల్లుచున్నారము.

ఈ భాండాగారములో ఆంధ్ర, ఆంగ్ల, హిందీ మున్నగు భాషల గ్రంథము లనేకములు గలవు.

మరియు ముఖ్యముగా పెద్దాపుర దేవాంగసంఘసేవకాచక్రము నిమిత్తము, తదితరలయొక్క యుపయోగార్థము దీని ననుసరించియే “శ్రీదేవాంగసంఘసేవకాచక్ర పాఠశాల” అను నామముతో నొకరాత్రిధర్మపాఠశాలయొను, ఒక పతనమందిరమునుకూడ పెద్దాపుర రాంధ్రదేవాంగసంఘ మహాజనులచే స్థాపించబడినవి. ఈభాండాగారమును, రాత్రిపాఠశాలయు స్థాపించిన దాదిగా శుక్లపక్షచంద్రునివలె ఈరెండును తివదిశాభివృద్ధికోందుచున్నందుల కెంతయు సంతోషాక్రాంతిస్వాంతులమై యున్నాము. ముఖ్యముగా యీభాండాగారమును, పాఠశాలయుకూడ పెద్దాపుర దేవాంగసంఘ మహాశయుల అనుగ్రహముచేతనే ఇట్లు తివదిశాభివృద్ధి నొందుచున్నదిగాన వారికి మే మెంతయు కృతజ్ఞతాపూర్వకపదనము లర్పించుకొనుచున్నారము. కనుక ఈ “దేవలమహర్షి పుస్తకభాండాగారము” ను, వృద్ధిచేయ దలంచుకొనిన దేశాభిమానులు, కులాభిమానులు, విద్యాభిమానులు మున్నగువారు శీఘ్రమే వారివారి కృత్యనుసారము ఈభాండాగారమునకు తోడ్పడి త్వరలో “శ్రీదేవలమహర్షి పుస్తకభాండాగారము” ను నామము చిరస్థాయిగా నుండునట్లుట వృద్ధిలోనికి దీసికొనిరాగవలయును విక్సిరి వినయవిధేయతలతో వేడుకొనుచున్నాడను.

గొల్ల మల్లిఖార్జునుడు, కార్యదర్శి.

వేదక లేళ్ళర విశ్వవిద్యాలయము

దేవాదాయములో మిగిలే మొత్తములు

మన ప్రధానమంత్రియగు పానగల్ రాజాగారు యీ నెల 6 వ తారీఖున తిరుపతిలో ప్రసంగించుచు, తిరుపతి దేవ స్థానమునకు అన్ని ఖర్చులుపోకు సాలుకు నుమారు యొనిమిది లక్షల ఆదాయము మిగులుననియు, యిప్పటికే నలువది లక్షలు యున్నదనియు, యీసామ్యుతో ఒక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మును అపట్టణములో నెలకొల్పిన దాగుగ నుండుననియు కల విచ్చినారు. ఇప్పటి నాతనచట్టములో విద్య యను పదములో భౌతికవిద్య యంతయు నిమిడియున్నది గనుక, దేశక్షేమము నకు కావలసిన సమస్తవిద్యలకు యీసామ్యును వినియోగించ వచ్చును. చేతిపనులు, మిల్లుల నిర్మాణము, విద్యుచ్ఛక్తి మొదలగు నానావిధములైన కళలు విద్య యను పదములో చేరినవే కాబట్టి సమస్త శాస్త్రాభ్యాసమునకును, కళాభ్యాసమునకును యీసామ్యును వెచ్చించవచ్చును. ఇది యంతయు దేశక్షేమ న కుపకరించునదే, మిక్కిలి శ్లాఘనీయమే. కాని మన మంత్రిగారి మనస్సును హైందవ మతప్రచారము, పూర్వసాంప్రదాయ విజ్ఞానము గోచరించుటలేదు. ఈయనకు పాశ్చాత్యజీవనము, సాంప్రదాయము పరమాంశి యైనట్లు కనుపడుచున్నది. ఈప్ర పంచ వ్యాపారములో మతమునకు ఏ రెట్టిస్థానము నొసంగరని తోచుచున్నది.

కాశీ విశ్వవిద్యాలయమువంటి దానిని ఒకటి స్థాపించ నలయునట! దానిని ఏ రెక్కడైనను దర్శించిరా? అక్కడకు వెళ్లి యున్నయెడల, దాని కట్టడములు, పరికరముల యందము చూచి సంతసిలిరా? హైందవ జీవితాదర్శములు అక్కడ వీరికేమైనను కనుపడెనా? బహుశా యిదియంతయు వీరికి ముద్రవేసి విగించిన గ్రంథము కావచ్చును. తిరుపతి వేదకలేళ్ళరస్వామివారికి దూరప్రాంతములనుండి వచ్చిన యాత్రికులు చేసిన కృత్యముల మొత్తమును సమర్పించుకొనుట, ప్రజలకు జీవనోపాధికి కావలసిన ఆదిభౌతిక విద్యలను కలుపుటకే కాబోలును! ఇంకొకటే మన మంత్రిగారికి జాతీయవిజ్ఞానము, ఉత్కృష్టాదర్శములు లేవని తోచెడిది. ఈప్రపంచ చరిత్రలో అతి పురాతనమై పత్కార్య వాదానుసారముగ యిప్పటికిని తన ప్రథమస్థానమును నిలుపుకొన్న మన వేదాంతసారము, ఆయత్కే నుఖసంపాదన మార్గములు నిష్ప్రయోజనములని వీరి యభిప్రాయమై యుండవచ్చును. మన హైందవ మతము లోని వివిధసూత్రములు, సాంప్రదాయములు, ప్రపంచములో నెదజల్లవలె నన్నయెడల, మన దేవాలయములలో మిగులుచు కొనే మొత్తముకంటె అనేకరేట్లు ఖర్చు పెట్టవలసి యున్నది. క్రైస్తవమిమిరియ, యెంతెంత, యేవిధముగా ఖర్చుచేయుచున్నారో వీరికి తెలియదు! లజపతిరాయగారు, హిందువులు ప్రపంచములో తమ ప్రత్యేకము నిలుపుకొనుటెట్లని వ్రాయుచున్న ఉపన్యాసములను వీరు చదువుచున్నారా! హిందూ మహామండలివారు చేయదలచుకొన్న కృషి వీరికుండురా? నిష్ప్రయోజనముగా, హిందువులలో బయలుదేరిన ఆందోళనను వీరి చెవిని పడినదా? హైందవమతాను సారముగనే, మానవసేవ నెట్లార్చుననో వీరు ఆలోచించెదరా? వీరువట్టి ఆదిభౌతికమైన నెయెడల, వైద చెప్పినదానిలో వీరికి విశ్వాస ముండకపోవుట సహజమే. కాని ఆత్మయొకటి యున్నదనియు, అది అవినాశి యనియు, కర్మకర్త ననించదనియు, జన్మరాహిత్యమైన మోక్షమును సంపాదించుటకు ప్రయత్నించుట మన పరమావధియని యు, జీవితసమస్యలను పరిష్కరించుకొనుటలో పాలుపడుట యే మోక్షమార్గమనియు వీరు గ్రహించినయెడల, ప్రకృతిరహి స్యములను మాత్రము కనిపెట్టుటకు, యీధనమును వినియోగించుట పాడికాదు. నిజమైనవిద్య బ్రహ్మవిద్యయే. భక్తులు సమర్పించు కానుకలను భక్తి, భావకర్మయోగములను మనదేశముం దేగాక ప్రపంచమంతయు నెదజల్లుట కుపయోగించుట మన కర్తవ్యము. హైందవభక్తుల యుద్దేశ్యము, స్వామివారియందు భక్తిని, తమ మతరహస్యములను, బహుజనోపయోగమునకు వ్యాపింపజేయవలెనని కాని, రహస్యసాక్షాత్తము, పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రము మొదలగు భౌతికశాస్త్రములను బోధించు, ఆధునిక విశ్వవిద్యాలయమున కెన్నటికిని కాదు. ఇదియన్నియు, మన ప్రపంచ జీవయాత్రకు ముఖ్యము కావచ్చునగాని, భక్తుల యాదర్శము అదికాదు గనుక వారిచ్చుకానుకలు, హైందవ మత విద్యకు మాత్రమే యుపయోగించవలసియున్నది. మద్రాసు హైకోర్టువారు, యీ తిరుపతి దేవాలయాదాయమును రెండు హైస్కూల్స్ కుపయోగించవచ్చునని తీర్పు యియ్యగా ప్రసిద్ధి కాన్పిలువారు దానిని రద్దుపరచిరి. అప్పుడు తిరుపతి హైస్కూల్స్ కు ప్రత్యేకముగ ఒకచట్టమును నిర్మించి, వ్యాయాసి

కావలయును, కాపనిర్మాణకాళి లోబరచుకొనెను. ఇప్పుడు మన హైందవమంత్రి పుంగవుడగు రామారాయణగారు దానిని సందుచేసికొని తనపార్టీవారితో, విద్య, ధర్మము అనే శిష్టములు ప్రయోగించి కాపనము చేర్చుచుకొని, దాతల యుద్దేశ్యము నతిక్రమించి, వారిధనమును అన్యధా యుపయోగించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఈ చట్టములో విద్య యనగా మతవిద్యయే యని మార్పు తక్షణము చేయించవలసియున్నది. మనకాపనకర్తలలో హిందువులెవరైనను యీపనికి దొరకొందురా?

వల్లూరి సూర్యనారాయణ రావు
హైకోర్టు వకీలు.

సికిందరాబాదు-స్త్రీపునర్వివాహము
ఈ పురంబున గడచిన మేనెల 26 వ తేదీ రాత్రి 7 గంటలకు మహారాజుగారి బాబి కృష్ణారావు బి. ఏ., బి. యల్. హైకోర్టు వకీలుగారి సాధంబున నొక స్త్రీపునర్వివాహ మహోత్సవము నేత్రపర్వంబుగ జరిగినది. వరుడు మాకర్ల కమలాకరిరావుగారు. ఓనర్సీయరు. నిజాముసాగరు ప్రాజెక్ట్. నెలవకులబాబు. గుమారు ముప్పదిసంవత్సరంబుల వయస్సుండును. వధువు పద్మావతిదేవి. వధూవరులిరువు రేకులబాబులే. రూపయావనలాపణ్యంబుల నొకరికొకరు తగియుండిరి. బాబి కృష్ణారావుగారే పారోహిత్యము వహించి వేదవోదితముగ వివాహము నిర్వహించిరి. స్త్రీపునర్వివాహమును గుర్తించునది వివాహమందర ములకరించిరి. కల్యాణము ముగిసినపిదప బారి షేవరాహిత్యమైన విందు జరుపబడెను. వివాహకాలముందు సభికులయందొకరు పద్మెముల జదివెరి.

శ్రీయోభిలాషి.

కాంగ్రెసుసంఘమునకు భూతినంభావన
బెజవాడపట్టిలో కీర్తికేళులయిన మానల పున్నయ్య సామకాగారి దత్తకుమారుడు చిరంజీవి పూర్ణచంద్ర రావుయొక్క ఉపయన సదస్యమినాడు 10-6-25 తేదీన పున్నయ్యసామకారుగారి భార్య శ్రీనాగకత్తచ్యుగారు నన్ను ఆహ్వానించి పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమునకు రు 116/- నులపదచా

రు రూప్యముల భూరిసంభావనలిచ్చి సత్కరించి స్వరాజ్య ఉద్యమమునందు తమకుగల ప్రశంసనీయుమైన ఆభిమానమును కనబరచివారిని వ్రాయటకు మిగుల సంతసించుచున్నాను. ఈ పత్కార్యములో ఈసాక్ష్యమణికి తన ప్రాత్యానా మొదలైన వత్తుని జనకతండ్రి మానల శ్రీరాములుగారిని ఆమె సోదరుడగు వెంకట్రామయ్యగారిని అభినందించుచున్నాను. ఈమె మార్గము మననపరించి ఇతరులను శుభకార్యములయందు స్వరాజ్య ఉద్యమమునకు గొప్ప సంభావనలిచ్చి సహాయము చేతుడగాక.

బెజవాడ } అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు,
11.6.25 } పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు.

కాగినాడ తాలూకాబోర్డు కాంగ్రెసు ఆధ్వర్య విజయము

ప్రజల ఉత్సాహము
కాగినాడ తాలూకాబోర్డు కోరంగిఫి ర్కాకు కాంగ్రెసు ఆధ్వర్య నిలచిన ము|| రా|| శ్రీ|| నామన వెంకటనరసింహం నాయుడుగారు ఎన్నికలలో జయము గాంచినందుకు వారి గౌర వార్థము యీనెల 9 వ తేదీన తాళ్లరేవు పురజనుల తరపున తాళ్లరేవు బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలు ఆవరణయందు జరిగిన జమీందారుగారగు ము|| రా|| రా|| శ్రీ|| శ్రీ బొల్లారెడ్డి శీతారామయ్య పంతులుగారి ఆధిపత్యమున మహాజనసభ జరిగి అందు ము|| రా|| శ్రీ|| రాళ్ల శీతారామయ్యనాయుడు, బి.యే. గారిచే స్థానిక స్వపరిపాలన విధానమునందు ఓల్లల్ల గమనింప వలసినవిషయములను సంఘసభ్యులు నిర్వహించవలసిన విధులను న్యసంహారముగారు యిదివరకు చేయుచున్న ప్రజాసేవయునుగించి విపులముగనుపన్యసించుటకు, తదుపరి ము|| రా|| శ్రీ|| మంగనపల్లి శీతారామయ్యగారివల్ల ఉన్న సభాద్యక్షులవల్లనున్న పై విషయములగుట్టి మిగుల సుత్సాహముతో లలపర్చుచు నరసింహం నాయుడుగారు తాలూకాబోర్డులోనుండి ప్రజాశయముల నెరవేర్చుటకు పట్టుచులతో పాలుపడగలరని తెల్పుచు సభోపన్యాసములు ముగించడమైనది. తరువాత సభ్యులెల్లరకు ఆల్పాహారము లాసంగవడిన తరువాత శ్రీ బొల్లారెడ్డి హిందూ నాటిక సమాజమువారిచే ఓల్లల్ల ప్రహసనము ప్రదర్శింపబడి నాటి సభ జయ ప్రదముగ ముగింపబడెను.

కరీ సత్యరాజు.

కామినియా నూనె వెంట్రుకలే ఆందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఉడికమున్నే ల్పిర వడకపోయిన ఉడిక మొదలుపెట్టి పూర్తిగ పాడగును అట్లుకాకుండ నెడే కామి యా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిసుధ్రువరచును బుడ్డివలె 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0. 126 ఏజీచార్జిలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుము.

1 అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 ట్రాం బుడ్డి 0-12-0
2 ట్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతియమాయనందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలకు వ్యాపించును.

పై కామినియా నూ నె, ఆటోదిల్ బహారు మందువరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప బడునును. లేకున్న సోలువ జెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

155 కామ్యూనిటీ, హిందూ అని వ్రాసిన ఉడయగలవ

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

క ర ం చ ం దు చ బి ల్ దా ను

బం గారు, వెండి నగల వర్తకులు, సావుకారు వేట, మద్రాసు. 1911

దరఖాస్తు పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి అమృతమైన నెన్

నెగ రోగమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

అంగ్ల; అయిర్లెడ్ జెంషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగ రోగము, మిహరొగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ్ ములయొక్క వాపు, శుక్లనష్టము, బలహీనము, నీపురో నొప్పి కుండ లగు వాటిని ఇది వచ్చుకొనుగా కుడుదబ్బునట్టి నివృత్తికరము.

గుణము:— 6 మీ.తాడులనెన్ యొక్క పుచ్చుకొనిన తక్షణమే గ్రహణము లిప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రపిండ్లమైన చిక్కు లన్నియు మాటుబడును. మూత్రపిండ్లందు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి బాని. చావవలెను.

బిట్టమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర ర్వు. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర ర్వు. 2-8-0

మా చివ్వెవధములు నుకరింపమైనదాకానులన్నిటిలోను బోలెడు.

మా చిత్రవిచిత్రపు వ్యాధిలాగుననే వ్రాయుదు.

ఉత్తరము లన్నియు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bomb.

అశ్వన్ | అశ్వగంధిచే తయారుచేయబడిన సంజీవి.

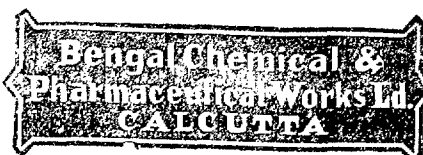
బలహీనమైన సరములకు, దుర్బలమైన మెదడుకు, బలములేని కండరములకు,

ఈ అమృతమైన జెంషధము శతావరి, బల, తల్మఖానా, గ్లిసెరోఫాస్ఫేటులు, ఇతర మామూలు ఓషధులుచేర్చి తయారుచేయబడినది. అందుచే కలిగిన దుర్బలత్వమునకు ఇది తప్పక మంచిగుణ మిచ్చును

ఇది రహస్యమైన జెంషధముకాదు.

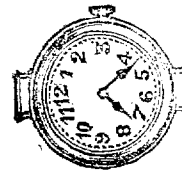
కాపలసినవారు వ్రాసిన జెంషధము

సూత్రముకూడ తెలుపబడును.

రోల్డుగోల్డురిస్టులట్ గడియారము

3 సంవత్సరములు ఉత్తరవాదము

అందముగాను, ఆశ్చర్యముగాను ఉండును. పీటిని మేల్కొన లోహంబులచే చేయబడినది. చాలాకాలము నిలువక పోవగలిగినది. వెలయు సహాయంబు గానే యుండును. ఇదివరకు మేల్కొన

బంగారు గడియారములమాత్రం ఇదియేమాదిరి రకములు వచ్చినవి. ఇప్పుడు తక్కువవెలలో ఈమాదిరి గడియారంబులను రప్పించియున్నాము. ఇందులో యేరకం గడియారములు కావలసియున్నను ఒక టేబులకు ఇవ్వబడును. బంగారు గిల్లు విచిత్రమైన కట్డెలు గడియారము 1 కి ర్వు 7-0-0.

11 కెంపులు వుంచిన బ్రిడ్జిట్ మూపుచుంట్లు 5 సంవత్సరపు ఉత్తరవాదముగల అసల్ రోల్డుగోల్డు రిస్టులట్ గడియారము ర్వు 12-8-0. 3 సంవత్సరపు ఉత్తరవాదము గల రేడియం డయల్ రిస్టువాచ్ ర్వు 8-0-0.

ప్రాండర్లు వాచ్ కంపెనీ, తపాలపెట్టె నెం. 1262 మద్రాసు.

మేలయిన మదరాసు

న శ్య ము

మంచిపాగాకుతో వెన్న కాచిననేతితో కుభ్రముగా పేరుగాంచిన పనివాండచే తయారుచేయించి దేశమంతటాకి సప్లయచేయచున్నాము.

ప్రతి 1 కి ధర ర్వు 3-4-0

ప్రతి 1 కి ధర ర్వు 0-12-0

పి. యస్. నుగంధశ్యము రు 0-4-0

పోస్టు రైలు

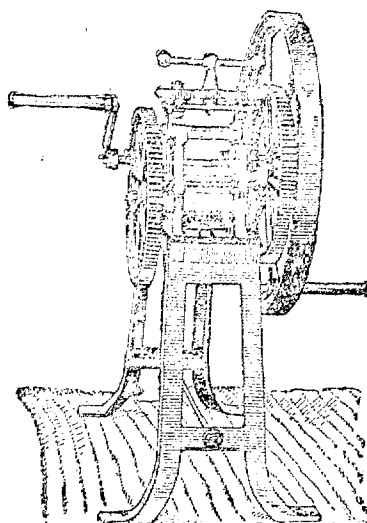
ఖర్చులు

ప్రత్యేకము.

పి. యస్. పార్థన్ & కంపెనీ,

నెం 1 మెంకయ్యవీధి, మద్రాసు.

రేకుల మిషనులు

వెండి బంగారు నగలపనిచేయువారికి రేకులు తీయుట కుపయోగపడు మిషనులు మేము దిగుమతి చేసి ఇతరులకంటె సరసమైనధరలకు విక్రయించుచున్నాము.

సి. హెచ్.

శోభనాచలం

అండు నన్ను,

చిలకలపూడి పోస్టు

(నుచితపట్టుం.